

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

5. NEDĚLE VELIKONOČNÍ – 7. KVĚTNA 2023

At' spočine na nás, Hospodine, tvé milosrdenství, jak doufáme v tebe.

Eucharistie v bazilice Panny Marie Růžencové v Pompejích. *Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, 8. 7. 2019.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, Bůh bdí nad těmi, kdo doufají v jeho milost. Proto k němu s důvěrou volejme, neboť jeho milosrdenství trvá navěky:

L: MILOSRDNÝ BOŽE, VYSLYŠ NÁS.

- Prosme, za papeže Františka a všechny pastýře Církve, aby osvětleni Duchem zmrtevýchvstalého Krista a pod mateřskou ochranou Panny Marie Fatimské, byli pro všechny znamením lásky a něhy Boha, který sesazuje mocné z trůnů a povyšuje ponížené.
- Utíkáme se k přímluvě Matky tvého Syna, která ve Fatimě dala dětem spatřit peklo a prosíme, zastav válku proti Ukrajině a posilni v naději ukrajinské uprchlíky a jejich rodiny.
- Prosme za věřící, aby zvláště v tomto měsíci Panny Marie, uposlechli výzvy Matky Boží a do modlitby svatého růžence vkládali radosti, bolesti, naděje i touhu po světle.
- Modleme se, aby církevní hnutí a skupiny znovu denně objevovaly své evangelizační poslání a sloužily potřebám světa svými charismaty.
- Modleme se za mladé lidi, kteří touží po manželství, aby našli svého životního partnera a měli odvahu odevzdat se jeden druhému podle nároků evangelia.
- Prokaž své milosrdenství našim zemřelým bratřím a sestrám.

K: Milosrdný Bože, dej, aby všichni zakusili tvé milosrdenství a v Tobě, nacházeli zdroj naděje. Skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

Z Trůnu laskavosti, na němž sídlíš, přívětivě shlédni, ó Maria, na nás, na naše rodiny, na Evropu i svět. Ať u Tebe dojdou soucitu naše strádání a soužení, co nám ztrpčují život. Pohleď, ó Matko, co nebezpečí duše i těla, co pohrom a zármutků na nás doléhá. Matko, vypros nám u svého božského Syna milosrdenství, a svou laskavostí pokoř srdce hříšníků. Ukaž všem, jaká jsi, Královno míru a odpuštění.
Poutníci v bazilice Panny Marie Růžencové v Pompejích. *Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, 8. 7. 2019.

Maria, Panno naslouchání,
nauč nás modlit se,
přijímat a meditovat Boží Slovo.

Maria, Panno modlitby,
dej, ať nás růžencová tajemství naučí vzdávat díky
a žasnout nad divy, které koná Pán.

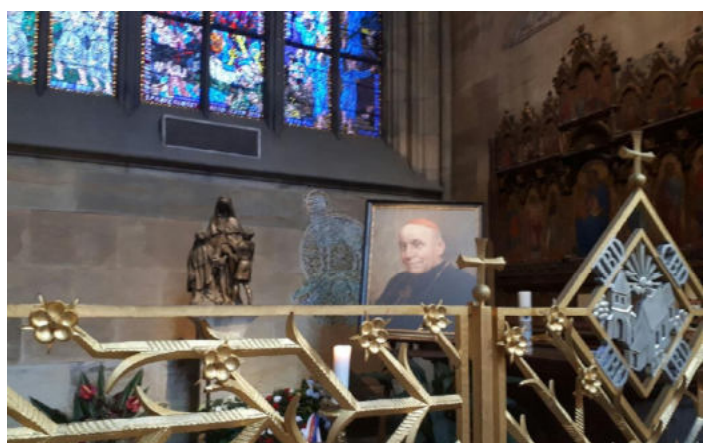

Maria, Panno Svatého Růžence, vypros nám, abychom rozjímali, žili a do celého světa vyzářovali tajemství Ježíše Krista a milost Trojjediného společenství. Amen.

Poslední pozemské setkání s kardinálem Coppou u sarkofágu kardinála Berana, *Peregrinatio Ad Miracula Fidei*, 15. června 2014.

Poslední římské depositio votivní svíce a modlitební memento u sarkofágu kardinála Berana,
Iter ad christianae religionis divitias in Italia quae ad fidem amoremque Christi nos promovent, 28. června 2016.
Vpravo a dole: votivní svíce putovala s kardinálem Beranem z Říma do svatovítské katedrály v Praze.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ – 14. KVĚTNA 2023

Jásejte Bohu všechny země.

EUCCHARISTIE PUSTIMĚŘSKÝCH POUTNÍKŮ NA COVA DA IRIA – V KAPLI ZJEVENÍ PANNY MARIE VE FATIMĚ.
Dole: světelné procesí. *Peregrinatio ad Immaculatam Conceptionem*, Fatima, Portugalsko, 25. června 2008.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, vzývejme Pána, našeho Boha, který je shovívavý a milosrdný, bohatý láskou a dobrotivý ke všemu, co stvořil:

L: PANE, ZACHOVEJ NÁS VE SVÉ LÁSCE.

- Za Svatého Otce Františka i všechny pastýře Církve, aby svou posvátnou úctou ke Kristu byli světu odpovědí naděje.
- Za pronásledované křesťany, aby je posiloval Ukřižovaný a zmrtvýchvstalý Pán a jejich neochvějné svědectví víry bylo semenem nových křesťanů.
- Dej, ať tvoji věrní služebníci a správcové tvých tajemství - P. Václav Žákovský (+10.5.1989), Josef kardinál Beran (+17.5.1969) a Giovanni kardinál Coppa (+16.5.2016), kteří v těžkých dobách předkládali důvody naděje, dojdou blaženého patření na Tvou tvář.
- Prosme za věřící, aby zvláště v tomto měsíci Panny Marie, uposlechli výzvy Matky Boží a do modlitby svatého růžence vkládali radosti, bolesti, naděje i touhu po světle.
- Modleme se, aby církevní hnutí a skupiny znovu denně objevovaly své evangelizační poslání a sloužily potřebám světa svými charismaty.
- Modleme se za mladé lidi, kteří touží po manželství, aby našli svého životního partnera a měli odvahu odevzdat se jeden druhému podle nároků evangelia.
- Za věrné zemřelé, ať dojdou slávy vzkříšení.

K: Bože, jenž miluješ ty, kdo zachovávají tvá přikázání a přebýváš v těch, kdo jsou upřímného srdce, učiň si v nás svůj příbytek. Skrze Krista našeho Pána. **L:** Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 5. NEDĚLE VELIKONOČNÍ

1. ČTENÍ – SKT 6,1-7

Čtení ze Skutků apoštolů.

V těch dnech, když počet učedníků rostl, začali helénisté projevovat proti Hebrejům nespokojenost, že prý jejich vdovy jsou při každodenním podělování zanedbávány. Dvanáct apoštolů proto svolalo veškeré množství učedníků a řekli: "Nebylo by správné, abychom my zanedbávali Boží slovo a sloužili při stole. Proto, (bratři a sestry), vyberte ze svého středu sedm mužů, kteří mají dobrou pověst a jsou plní Ducha a moudrosti, a my je ustanovíme pro tento úkol. My však se chceme nadále věnovat modlitbě a službě slova." Ten návrh se zalíbil celému shromáždění. Vyvolili tedy Štěpána, muže plného víry a Ducha svatého, dále Filipa, Prochora, Nikanora, Timona, Parmena a Mikuláše, proselytu z Antiochie. Postavili je před apoštoly a oni na ně za modlitby vložili ruce. Boží slovo se šířilo stále více a počet učedníků v Jeruzalémě velmi rostl. Také velké množství kněží poslechlo a přijalo víru.

ŽALM 33

Radujte se, spravedliví, z Hospodina, – sluší se, aby ho dobří chválili. – Cíterou oslavujte Hospodina, – hrejte mu na desetistrunné harfě. Neboť Hospodinovo slovo je správné, – spolehlivé je celé jeho dílo. – Miluje spravedlnost a právo, – země je plná Hospodinovy milosti. Hospodinovo oko bdí nad těmi, kdo se ho bojí, – nad těmi, kdo doufají v jeho milost, – aby jejich duše vyrval ze smrti, – aby jim život zachoval za hladu.

2. ČTENÍ – 1PETR 2,4-9

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

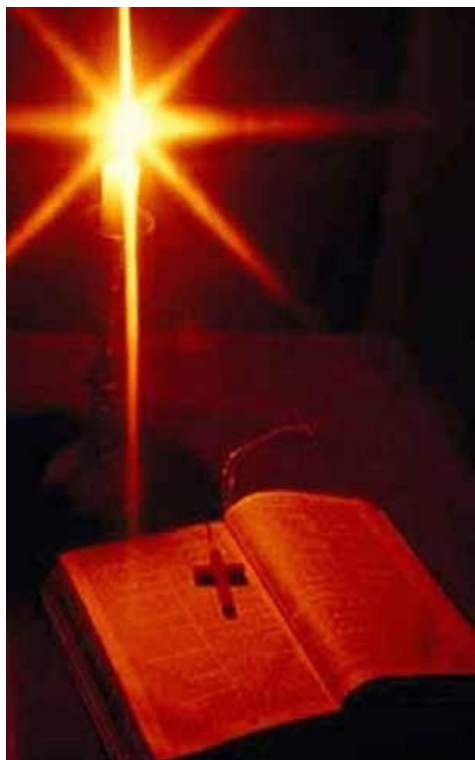
Milovaní! Přistupujte k Pánu, k živému kameni, který lidé sice odhodili, ale který je v Božích očích vyvolený a vzácný, a vy sami se staňte živými kameny pro duchovní chrám, svatým kněžstvím, které přináší oběti, Bohu příjemné skrze Ježíše Krista. V Písmu o tom stojí: "Hle, kladu na Sión kámen vyvolený a vzácný, kámen nárožní. Kdo v něj uvěří, jistě nebude zklamán." Vám tedy, protože věříte, přináší čest, ale těm, kdo nevěří, je to "kámen, který lidé při stavbě odhodili, ale právě on se stal kvádrem nárožním, kamenem, na který se naráží, balvanem, přes který se klopýtá". Narážejí na něj, protože odmítli přijmout víru. K tomu také byli určeni. Vy však jste "rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví, abyste rozhlašovali, jak veliké věci vykonal" ten, který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu.

EVANGELIUM – JAN 14,1-12

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: "Ať se vaše srdce nechvěje! Věříte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků. Kdyby nebylo, řekl bych vám, že odcházím vám připravit místo? A když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu si vás k sobě, abyste i vy byli tam, kde jsem já. Cestu, kam já jdu, znáte." Tomáš mu řekl: "Pane, nevíme, kam jdeš. Jak můžeme znát cestu?" Ježíš mu odpověděl: "Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho už znáte a viděli jste ho." Filip mu řekl: "Pane, ukaž nám Otce – a to nám stačí." Ježíš mu odpověděl: "Filipe, tak dlouho jsem s vámi, a neznáš mě? Kdo viděl mne, viděl Otce. Jak můžeš říci: 'Ukaž nám Otce'? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která k vám mluvím, nemluvím sám ze sebe; to Otec, který ve mně přebývá, koná své skutky. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně. Když nevěříte, věřte aspoň pro ty skutky. Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i ten bude konat skutky, které já konám, ba ještě větší bude konat, protože já odcházím k Otci."

LITURGICKÉ TEXTY 6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ

1. ČTENÍ – 8,5-8.14-17

Čtení ze Skutků apoštolů.

Filip přišel do hlavního samařského města a hlásal tam Krista. Všichni lidé dávali pozor na to, co Filip mluví, protože slyšeli a viděli, že dělá zázraky. Z mnoha posedlých totiž vycházeli nečistí duchové s velkým křikem. Také bylo uzdraveno mnoho ochrnutých a chromých. Celé město se z toho převelice radovalo. Když se apoštolové v Jeruzalémě dověděli, že Samařsko přijalo Boží slovo, poslali k nim Petra a Jana. Ti tam přišli a modlili se za ně, aby dostali Ducha svatého. Do té doby totiž na nikoho z nich nesestoupil, byli jen pokřtěni ve jménu Pána Ježíše. Vložili tedy na ně ruce, a oni přijali Ducha svatého.

ŽALM 66

Jásejte Bohu, všechny země, – opěvujte slávu jeho jména, – vzdejte mu velkolepou chválu! – Řekněte Bohu: "Jak úžasná jsou tvá díla!" "Ať se ti koří celá země, ať ti zpívá, – nechť opěvuje tvé jméno." – Pojd'te a pozorujte Boží skutky: – podivuhodně jednal s lidmi! Moře proměnil v souš; – suchou nohou přešli řeku, – proto se radujeme v Bohu! – Vládne svou mocí navěky. Pojd'te, slyšte, všichni bohobojní, – chci vyprávět, co prokázal Bůh mé duši. – Bůh buď veleben, – že neodmítl mou prosbu, – že mi neodňal svou lásku.

2. ČTENÍ – 1PETR 3,15-18

Čtení z prvního listu svatého apoštola Petra.

Milovaní! Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu jako k Pánu a buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje, ale ovšem s jemností a skromností. Musíte však mít přítom sami dobré svědomí! Pak se budou muset zastydět za své špatné řeči ti, kdo pomlouvají vaše dobré křesťanské chování. Je přece lépe, abyste snášeli utrpení – chce-li to tak Bůh – za to, že jednáte dobře, než za to, že jste udělali něco špatného. Vždyť i Kristus vytrpěl jednou smrt za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás smířil s Bohem. Byl sice usmrcen podle těla, ale podle ducha dostal nový život.

EVANGELIUM – JAN 14,15-21

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: "Jestliže mě milujete, budete zachovávat má přikázání. A já budu prosit Otce, a dá vám jiného Přímluvce, aby s vámi zůstal navždy: Ducha pravdy. Svět ho nemůže přijmout, protože ho nevidí a nezná. Vy ho znáte, neboť přebývá u vás a bude ve vás. Nenechám vás sirotky. Zase k vám přijdu. Ještě krátký čas, a svět mě už neuvidí, ale vy mě zas uvidíte, protože já jsem živ a také vy budete živi. V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otcí a vy ve mně, jako já ve vás. Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje, a kdo mě miluje, toho bude milovat můj Otec a také já ho budu milovat a dám se mu poznat."

"Vstal jsem z mrtvých, a jsem stále s tebou"

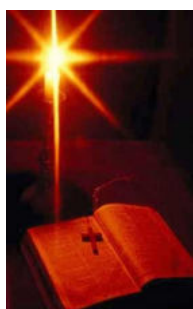
(Vstupní antifona slavnosti Zmrtvýchvstání Páně, srv. Žl 139,18)

DOBA VELIKONOČNÍ S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J.,

čestným občanem Pustiměře

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ PO 5. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 8. KVĚTNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje, a kdo mě miluje, toho bude milovat můj Otec a také já ho budu milovat a dám se mu poznat.“ Zeptal se ho Juda - ne ten Iškariotský: „Pane, jak to, že se chceš dát poznat nám, a světu ne?“ Ježíš mu odpověděl: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo a můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachovává moje slova. A (přece) slovo, které slyšíte, není moje, ale mého Otce, který mě poslal. To jsem k vám mluvil, dokud ještě zůstávám u vás. Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno ostatní, co jsem vám řekl já.“ (Jan 14,21-26)

Duch svatý, zastánce, kterého Otec pošle v mém jménu. Gnostici jsou jedni z prvních heretiků. Považovali za duchovního toho člověka, který dosáhl vyššího poznání, než obyčejní věřící. Proti nim už vystoupil sv. Jan Evangelista. Sv. Irenej z Lyonu proti nim napsal svůj pověstný spis Proti herezím. Tam dává velký důraz na to, že člověk je duchovní ne proto, že snad má velké znalosti, tajemná poznání, ale proto, že má Ducha svatého, Ducha, kterého křesťanům poslal Kristus na svoje místo, když on vystoupil na nebe. Duchovní člověk se tedy podle sv. Ireneje skládá ze tří složek: z těla, z duše a z Ducha svatého. Každá z nich má svou charakteristickou činnost. Tělo jí, dýchá, hýbe se a má i jiné tělesné funkce. Duše přemýšlí, rozhoduje se, poznává svět. Duch svatý pak v srdci volá: "Abba, Otče", tj. modlí se, pozvedá nás k Otci skrze Syna. V tomto smyslu jsou tedy daleko duchovněji prostí věřící, kteří se modlí, než ti, co umějí o náboženských pravdách krásně hovořit a moudře přemýšlet.

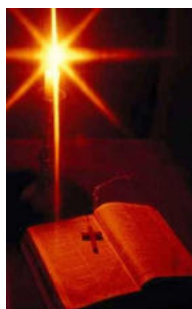
Přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Když křesťané vyznali, že mají v srdci Ducha svatého, vznikl vážný teologický problém: Jak se mohou Bůh a člověk spojit v jedno? Nebudeme pak rovni Kristu, který je Bohočlověk? Text sv. Jana mluví opatrně: „Přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.“ Stane se tedy s člověkem něco podobného jako to, co se uskutečňuje v chrámu. Je z kamenů, cihel, betonu jako každá jiná lidská stavba. Ale přesto je to svatostánek. Věříme, že tu bydlí všudypřítomný Bůh

zvláštním způsobem. Proto píše sv. Pavel křesťanům: „Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch?“ (1 Kor 3,16). Člověk, který dostal Ducha svatého, není tedy roven Bohu, ale stal se Božím příbytkem. Jeho tělo a duše byly k tomu účelu při křtu posvěceny. Znesvěcení a poskvrnění chrámu je hřích urážející Boží svatost. Proto sv. Pavel napomíná věřící, aby uchránili čistotu srdce, čistotu těla, aby byli důstojným příbytkem Boha, kterého nesou do světa.

Ten vás naučí všemu a připomene vám všechno ostatní, co jsem vám řekl. I tento výraz „Boží příbytek“ však je jenom obrazný. Nevyjadřuje celou hloubku tajemství. Ve viditelném světě mají bydliště jenom ti, kdo mají tělo. Když se odloučí při smrti duše od těla, těžko je ptát se, kde vlastně je. Kde jsou nehmotní duchové, andělé? Čteme v evangeliu, že při zmrtvýchvstání Kristově anděl odvalil kámen. Byl tam tedy? Andělé se zjevili ženám u hrobu ((Mt 28,2). Ty pak nemohly popřít, že se tam s nimi setkaly. Teologové odpovídají, že nehmotné bytosti jsou tam, kde působí jenom jejich síla a moc. Duch svatý je proto tím víc v našem srdci, čím víc tam působí. Jeho činnost je bohatá. Popisujeme ji podle různých titulů, které mu Písmo a tradice dávají. Jeden z hlavních je Osvětitel, ten, kdo přináší světlo. Dává tedy pochopit věřícím to, co jiní pochopit nedovedou, dává poznání a moudrost, abychom správně smýšleli a žili.

Je přirozené, že se apoštolé ptali svého Mistra na věci, kterým nerozuměli. Také Juda Tadeáš se ptá Pána Ježíše, proč se chce dát poznat jim a nikoli ostatním lidem? Židé měli totiž představu, že Mesiáš se představí jako Král a Spasitel naprosto všem lidem, nebude to jen hrstka vybraných lidí. Ježíš však mluví o tom, že se dá poznat každému, kdo se otevře jeho slovu a bude podle něho žít. Tak se stane vlastně chrámem Ducha svatého. Jak je proto důležité, abychom si chránili čistotu srdce před vším, co ho znesvěcuje a tak znemožňuje, abychom měli Boha ve svém srdci. Víme dobře, jak je třeba být bdělí nad tím, co vidíme, slyšíme či čteme, abychom neznasvětili příbytek Ducha svatého, který máme. Jistě nám to za to stojí, máme-li totiž Boha ve svém srdci, pak máme všechno. Buďme tedy bohatí Bohem.

ÚTERÝ PO 5. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 9. KVĚTNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne ten, který dává svět, já vám dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí. Slyšeli jste, že jsem vám řekl: `Odcházím' a `(zase) k vám přijdu.' Kdybyste mě milovali, radovali byste se, že jdu k Otci, neboť Otec je větší než já. Řekl jsem vám to už teď, dříve než se to stane, abyste uvěřili, až se to stane. Už s vámi nebudu mnoho mluvit, protože přichází vládce tohoto světa. Proti mně však nezmůže nic. Ale ať svět pozná, že miluji Otce a jednám, jak mi Otec přikázal.“ (Jan 14,27-31)

Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám. Pokoj, mír je jeden z mesiášských příslibů Starého zákona. Vykupitel bude „Kníže pokoje“ (Iz 9,6). Jeho předobrazem byl král Šalamoun. Jeho otec David vedl mnoho válek, proto nemohl Bohu postavit chrám. Toto dílo provedl Šalamoun právě proto, že panoval v míru. Židé vedli v historii mnoho válek, zažili okupace cizími mocnostmi, deportace, vnitřní rozbroje a rozpad na dvě říše. Není divu, že toužili po trvalém míru a že si jej slibovali od Mesiáše. Ježíš ovšem slib vyplňuje, ale dělá to svým zvláštním způsobem, jako u všech ostatních příslibů: není to vyplnění hmotné, ale duchovní. Jeho pokoj musí být větší dar, než existence silné armády na hranicích, která by odrážela každého nepřítele. Je-li království Boží uvnitř člověka (Lk 17,21), pak i mír mesiášský je především v srdci.

Ne ten, který dává svět, já vám dávám. Řekneme-li, že je mír Kristův vnitřní a ne zevnější, je to pravdivé. Ale mohlo by to být neúplné. Vždyť o vnitřní pokoj uprostřed hluku vnějšího světa usilovalo a usiluje mnoho tzv. kvietistických směrů. Už antičtí stoikové chtěli naučit lidi, aby se stali „apatickými“, necitlivými k věcem, které jiné lidi rozčilují a vyvádějí z míry. Indičtí jogíní učí vybírat si mezi různými vlivy, které na nás působí, jenom ty, které nás uklidňují. Podaří se to úplně, je to možné? Přivádí nás z klidu všechno to, k čemu nemůžeme najít kladný poměr, s čím se nemůžeme, jak správně říkáme, smířit, tj. přijmout s mírem. Existuje nějaká metoda, která by nás to naučila, když je ve světě tolik utrpení a zla? Kristus ji učí. Je to jeho kříž, znamení míru tam, kde jsou rozpory, vědomí, že milujícím Boha všechno pomáhá k dobrému (Řím 8,28).

Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí. Stoikové označovali čtyři hlavní vášně, které ruší mír srdce: rozkoš, žádostivost, smutek a strach. Buď nás potká něco milého, nebo nemilého. Příjemné zážitky vyvolají pocity rozkoše, nepříjemné smutek. Ale my myslíme i do budoucna. Toužíme po příjemném, to je žádostivost, nebo se lekáme, že nás potká nepříjemnost, máme strach. Vypuď ze srdce tyto čtyři vášně, nebudeš se chvět ani děsit. Tak radili antičtí mudrci. Snadné je ovšem radit, nesnadné je takovou radu uskutečnit. Křesťané mají proto svou metodu. V životopise sv. Růženy z Limy se vypravuje tato příhoda. Byla neuvěřitelně bázlivá, jako její matka. Jednou si hrála v altánku v zahradě dlouho večer. Bála se pak potmě jít zahradou do domu. Její matka o ní věděla, ale i ona se bála jít od domu k altánku. Konečně přišel otec, vzal matku pod paždí a zahradou ji dovedl. Malou Růženu přitom napadlo: Má matka se přestala bát, když ji vzal otec pod paždí. Já bych se měla bát, když mne vede za ruku Otec, který je v nebesích? Od té doby už se skutečně nebála a měla srdce klidné.

STŘEDA PO 5. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 10. KVĚTNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou ratolest na mně, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla ovoce ještě více. Vy jste už čistí tím slovem, které jsem k vám mluvil. Zůstaňte ve mně, a já (zůstanu) ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li na kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve

mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce, neboť beze mne nemůžete dělat nic. Kdo nezůstane ve mně, bude vyhozen ven jako ratolest; uschne, seberou ji, hodí do ohně - a hoří. Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li ve vás moje slova, můžete prosit, oč chcete, a dostanete to. Tím bude oslaven můj Otec, že ponese mnoho ovoce a osvědčíte se jako moji učedníci.“ (Jan 15,1-8)

Vinný kmen a ratolesti. V katechizmu bývalo tzv. šest základních pravd, které musí každý přijmout, chce-li být křesťanem. Šestá zněla: "Milosti Boží je ke spáse nevyhnutelně potřeba". Přirovnání k vinnému keři a výhonkům tuto pravdu vysvětluje jednoduše a názorně. Nepotřebuje vysvětlení, pokud jde o princip. Spíš se naskytá praktická otázka: Jak spojení s Kristem posilovat, aby byl skutečně jakoby "kmen" našeho života. Živočišné organizmy mají cévy, kterými proudí krev do údů. I v rostlinách je něco podobného, míza proniká z kořene až do posledního lístku. Cévy spojené s Kristem jsou všechny prostředky ke spasení: víra, skutky, svátosti. Zvláště se toto přirovnání dobře hodí na přijímání svátostí. Křtem jsme "naočkováni" na strom Kristův. Byli jsme cizí větev, ale srostli jsme s ním (Řím 6,4). Přijímání eucharistie je jakoby transfuze Kristova života v náš ochabující organizmus, zpověď je ošetření a podvázání větve, která se nalomila. Všechno tedy má jeden a týž cíl: být s Kristem a v něm.

Oddělení ode mne nemůžete dělat nic. V teologii se rozlišují tzv. přirozené vlastnosti člověka a dary nadpřirozené. Poznání rozumové, síla vůle, touha učít se apod. patří k tomu, aby byl člověk člověkem. Víra, naděje a láska jsou naopak dary nadpřirozené, síla milosti Boží v nás. Toto rozlišení je velice užitečné, ale nesmí se upřílišňovat. Mluví se dnes o tzv. lidských právech, lidských povinnostech a ctnostech, které mají mít všichni bez ohledu na náboženství. I ateisté mají být pravdiví, poctiví, šetřit životy i majetek jiných. Ale tento humanismus, i když je ušlechtilý, je uskutečnitelný? Může být člověk člověkem bez Krista? Otcové církve tomu nevěřili. Člověk je stvořen „podle obrazu Božího“ (Gn 1,26), tj. podle Krista, který první je prototyp všech. Bez něho tedy nikdo nedokáže být člověkem, jak má být, ani zde na zemi.

Zůstanete-li ve mně, zůstanou ve vás moje slova. Je-li toto ztotožnění s Kristem nutné k tomu, abychom dokázali vyplnit lidské povinnosti, tím nutnější je k tomu, abychom nesli světu víru v něho. Všichni, kdo konají apoštolský úřad, si toho jsou plně vědomi. Nedá-li Kristus sílu jejich slovům, budou znít jenom jako zvučící kov a řinčící zvon (srv. 1 Kor 13,1). Ale i u tzv. obyčejných věřících pozorujeme zvláštní jev. Někteří řeknou jenom pár slov, domluví mírně druhému a má to účinek. Jiní si naopak stěžují, že na jejich slova nikdo nedbá. Říkáme, že to záleží na umění mluvit, na vlohách pro styk s druhými. Nezapomínejme však, že je tu i jiný, a to nejdůležitější prvek: je-li v jejich slovech Kristus mluvící jejich jazykem.

ČTVRTEK PO 5. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 11. KVĚTNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila.“ (Jan 15,9-11)

Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. O lásce se mluví mnoho. Je předmětem nesčíslného počtu písní, románů, filmů. Přesto však není lehké říci, co se láskou rozumí. Pokusil se o to Platon v pověstném dialogu *Symposium*. Vypravuje tam nejprve báji, jak se láska zrodila. Bůh Eros nepatří mezi pravé nebešťany. Narodil se z matky Bída a z otce Nebe. Bída nemá nic, ale vidí nebe nad sebou. Touží po něčem dobrém a krásném. Milujeme to, co nemáme. Ty touhy jsou ovšem různé: přáli bychom si dobré jídlo, hudbu, přitele, vědění. Podle Platona je člověk tak velký, jak velká je jeho láska. Miluje-li hudbu, je hudebník. Ale miluje-li Boha, je muž Boží. Je to krásná nauka. Ale nemůže vyjádřit plnost lásky křesťanské. Podle Platona totiž Bůh nemiluje a nemůže milovat svět a lidi. Nic totiž nepotřebuje, tedy po ničem netouží. Evangelium nás učí jinak: "Tak Bůh miloval svět, že vydal svého vlastního Syna" (*Jan 3,16*). jde tu tedy o jiný druh lásky. není to ta, co hledá, ale naopak ta, co dává ze svého těm, co nemají. Tak miluje Otec Syna, tak Syn miluje své učedníky a tak se máme učit milovat i my.

Zůstaňte v mé lásce. Kdo čtou Písmo řecky, hned si všimnou, že se tam pro lásku užívá jiné slovo než v klasickém jazyce. U starých pohanských autorů je výraz pro lásku erós. Písmo užívá jiného slova: agape. Byli si tedy autoři dobře vědomi, že jde o dva různé projevy. Jedna je láska lidská. Touha něco nebo někoho mít. „Za trochu lásky šel bych světa kraj ...“ Druhá láska je Boží. Sám ze sebe člověk totiž nemá tolik štěstí, aby je mohl rozdávat na potkání. Podle té druhé lásky poznají lidé, že je někdo Kristovým učedníkem. Tu první mají i pohané. Mnoho se i dnes řeční o lásce. Ale v těch dojemných řečech je nebezpečí, že se nerozlišuje a že se texty evangelia zneužívají ve prospěch banálních programů. Kristus tedy napomíná učedníky, aby zůstali v „jeho lásce“, v té, která je schopna oběti a nečeká zde na zemi odplatu. Ta je ovšem možná jenom ve spojení s ním samým.

Budete-li zachovávat moje přikázání, zůstanete v mé lásce. Často se dnes razí heslo, že láska je víc než přikázání. Dělalí pak z toho i ty nejodvážnější aplikace. Tak prý např. žena může přerušit těhotenství, když muž nechce mít v rodině přírůstek, protože láska k muži je víc než přikázání Desatera: „Nezabiješ!“ Samozřejmě nejdou všichni tak daleko, ale poměr lásky a přikázání jim není jasný. Jsou ovšem přikázání jenom lidská. Tam by se zdálo, že se má princip aplikovat. Jednoho přísného asketu v ruském klášteře minulého století přistihli, že v době přísného postu připravil večeri příteli, který přišel z daleka. Odůvodnil to: „Láska je víc než půst.“ Ale může daňový úředník odpouštět poplatky těm, které má rád, a předpisovat je ostatním? To už by byla korupce, protože spravedlnost je výrazem lásky ke všem. Co pak říci o přikázáních Božích? Jsou-li skutečně Boží, pak

nemohou být ničím jiným než výrazem Boží lásky, a kdo je zachovává, zůstává v lásce Kristově, která zahrnuje všechny.

Jedna mladá žena se vracela z práce domů novým autem. Na rušné křižovatce zaváhala a narazila do jiného auta. Rozplakala se: jak vysvětlí manželovi, co se stalo? Když hledala doklady, našla tam také lístek papíru, kde bylo pěkným mužským písmem napsáno: "V případě, že by se ti něco přihodilo, nezapomeň, drahá, že mám rád Tebe a ne auto". Lidé jsou víc, než věci. všechno ale kolikrát děláme pro věci, auta, domy, materiální zisk. Kdybychom tolik času, co věnujeme věcem a sobě, dávali druhým, svět by byl krásnější. Sv. Matka Tereza píše, že lidstvo umírá na nedostatek lásky a vzájemné úcty. Nikdo nemá na nikoho čas, jen na sebe". Zůstaňte v mé lásce, říká dnes Ježíš. On je zdroj, ze kterého máme čerpat, abychom milovali nejen sebe, ale i své bližní.

PÁTEK PO 5. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 12. KVĚTNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, o čem ho budete prosit ve jménu mém. To vám přikazuji: Milujte se navzájem!“ (Jan 15,12-17)

Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Dokonalost je v lásce. Lásky v plném smyslu je dar Ducha svatého. Jak však dokážeme, že máme Ducha svatého? Je to Bůh. Udělá-li člověk něco, co přesahuje lidské síly, předpokládáme, že je v něm Boží síla. Tu viděli první křesťané především v mučednících. Hlavní lidský pud nás vede k tomu, abychom si za všech okolností zachovali vlastní život, je to pud sebezáchovy. Obětuje-li někdo dobrovolně život pro Krista a pro bližního, je to projev života vyššího, nesmrtelného. Proto se mučedníci hned uctívali jako svatí. Ale co ostatní, které k takovému svědectví Bůh nevolá? I oni v denním životě obětuji své životy pro druhé, když pro ně pracují, když jim pomáhají na úkor sebe. I oni tedy mají lásku a Duch svatý je v nich.

Vy jste moji přátelé, když děláte, co vám ukládám. Někdy se klade otázka, jaký je rozdíl mezi láskou a přátelstvím. Odpovídáme, že je láska všeobecný postoj křesťana, má milovat všechny. Přátelství uskutečňuje tuto lásku v užším kruhu, prožívá ji intenzivněji. Předpokládá intimnější vztahy, častější setkání. Přátelé se scházejí na jistém místě. Bůh

je ovšem všude. Jak styk s ním prohloubit, udělat intenzivnější tak, aby se mohlo mluvit o pravém přátelství? V lidském styku se přátelství utužuje, když spolupracují dva či tři na stejném díle. Spolupráce s Bohem má prozaické jméno: zachovávání přikázání. Co jiného je přikázání než principy, kterými se řídí Boží dílo. Jsou vysloveny, vyjádřeny slovem, abychom je mohli zachytit a spolupracovat tak se stvořením a obnovením světa. Jako spolupracovníci v tak velkém díle se stáváme Božími přáteli.

Vás jsem nazval přáteli, protože vám jsem oznámil všecko. Druhá známka přátelského poměru je vzájemné porozumění. Každý člověk má svá osobní tajemství. Prozradí je příteli, nikomu jinému. Celý Boží život je neproniknutelné tajemství. Bůh však svá tajemství zjevuje těm, které volá k účasti na vlastním životě. Nyní je to jenom částečně, v odlesku, ale jednou uvidíme všechno ve světle. Arabští mystikové přirovnávají hvězdnaté nebe k velkému koberci, z kterého vidíme jen spodní stranu, kousky zlatých nitek. Jednou nám však Bůh ukáže i hořejší stranu plnou barev a zlata. Katoličtí teologové mluví prozaičtěji, ale vyslovují podobnou myšlenku, když říkají, že je víra začátek vidění. Právě proto stále roste. I začátečník se v katechismu naučí, že je jeden Bůh ve třech osobách. Je to pro něho článek zjevení. Ale neví jistě, jak to tajemství proniká do života. Světci naopak přicházeli do vytržení, když na tuto pravdu pomysleli. Rostli v Božím přátelství, a proto lépe chápali a začínali už víc a víc vidět, co Bůh zjevuje těm, kdo ho milují.

SOBOTA PO 5. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 13. KVĚTNA 2023

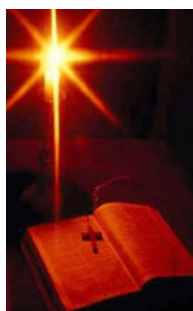
Ježíš řekl svým učedníkům: „Jestliže vás svět nenávidí, uvažte, že mne nenáviděl dříve než vás. Kdybyste byli ze světa, svět by miloval to, co mu patří. Že však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí. Vzpomeňte si na slovo, které jsem vám řekl: `Služebník není víc než jeho pán.` Když pronásledovali mne, budou pronásledovat i vás. Když zachovali moje slovo, budou zachovávat i vaše. Ale to všechno vám způsobí kvůli mému jménu, protože neznají toho, který mě poslal.“ (Jan 15,18-21)

Kdybyste byli ze světa, svět by se k vám choval přátelsky jako ke svým vlastním. České slovo „svět“ je odvozené. Ve staroslověnštině znamená světlo. Svět je tedy všecko, kam dopadne světlo, co přijde „na světlo Boží“. To pak mohou být věci dobré i zlé. V přídavných jménech však už pozorujeme, jak se k původnímu výrazu přidružuje jiný hanlivý. Je-li něco světového rozsahu, může to být také chvályhodné, nebo ne. Horší je, řekneme-li o někom, že je světský, nebo dokonce světácký. Čím to je, že se výraz tak zhoršil? Můžeme to objasnit srovnáním s něčím podobným. Všichni máme tělo. Tělesný člověk, v hanlivém slova smyslu, je ten, kdo se stará jenom o svoje tělo a zapomíná, že tělo slouží duševnímu a duchovnímu životu. Podobně se dá říci, že všichni žijeme ve světě. Světsky a světácky však smýšlejí ti, kdo myslí, že všechny hodnoty jsou jenom v tomto viditelném světě, v tomto krátkém životě. V takovém názoru ovšem Kristus a evangelium ruší, je tam cizím prvkem.

Když pronásledovali mne, budou pronásledovat i vás. V době náboženské nesvobody jeden ateistický lékař nechtěl pouštět do nemocnice kněze k umírajícím, že to ruší. Jedna sestra ošetřovatelka mu dala náboženskou knihu, aby se na ni podíval. Ze zvědavosti si skutečně části přečetl a pak dodal: „Nevěděl jsem, že něco takového existuje. Já sice nevěřím, ale ať si tedy věřící dělají podle svého!“ Byl to tedy člověk světský, ale bez nenávisti. O jiném světě než viditelném neměl potuchy. Ale jsou ateisté jiného typu, bojovného. Ti dobře tuší, že existuje i něco jiného, než oni hlásají, cítí podvědomě převahu toho druhého světa. Cítí se proto povinni hájit svůj omezený svět před náboženstvím, které nazvali opiem lidstva. Nadarmo si říkají nevěřící. Kdo nevěří v Boha, nemá důvodu, aby bojoval proti tomu, co neexistuje. Boj proti Kristu a jeho věřícím tedy ve světě tak dlouho bude, dokud tu bude nenávist vůči světu, jak jej zjevuje Kristus.

Když zachovali moje slovo, budou zachovávat i vaše. Je-li ve světě boj, znamená to, že tu jsou síly dvě. Není tedy celý svět proti Kristu a proti jeho učedníkům, ale je tu i silná strana pro něho. To jsou ti, kdo přijali jeho slovo a dodnes přijímají slova církve. Právě v dobách velkých odpadů v krajinách tradičně křesťanských se stává, že se ke Kristu obracejí celé nové národy. Stává se pak, že je apoštolem nové církevní oblasti třeba jenom jeden hlasatel evangelia, jeden panovník, který se dá pokřtít. Jak se něco takového může stát? Otcům církve se to nezdá podivné. Jako Kristus rostl tělesně, tak roste duchovně i jeho slovo v dějinách. Mluví ve svědomí lidí, které chce k sobě povolát. Když pak přijde hlasatel evangelia, třeba i z daleka, ti lidé, kteří slyšeli volání Kristovo ve svém svědomí, najednou pochopí, že evangelium a kázání církve nahlas vyslovuje to, co oni už potají slyšeli v srdci, a proto houfně přijímají Boží slovo. Věříme, že se to projeví i v dnešní době, na prahu nového tisíciletí.

PONDĚLÍ PO 6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 15. KVĚTNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, který vychází od Otce, ten vydá o mně svědectví. Vy také vydávejte svědectví, protože jste se mnou od začátku. To jsem k vám mluvil, abyste neodpadli. Vyloučí vás ze synagogy, ano, přichází hodina, kdy každý, kdo vás zabije, bude si myslet, že tím uctívá Boha. Budou tak jednat, protože nepoznali Otce ani mne. Ale toto jsem vám pověděl, abyste si až jednou ta chvíle přijde vzpomněli na to, že já jsem vám to řekl.“ (Jan 15,26 16,4a)

Vyloučí vás ze synagogy. Synagogou nazýváme místo, kde se scházejí k modlitbě židé. Ale slovo je řecké. Znamená prostě shromaždiště, ne chrám. Ale i to mělo posvátný ráz. Židé si totiž byli velmi vědomi své soudržnosti národní i náboženské. I dnes má nepříjemné sociální důsledky, když se někomu zakáže vstup tam, kam smí normální občan. Nepouštět tam cizince je známka rasizmu. Je-li vyloučení úřední nebo alespoň nějak institucionální, vyžadují se vážné důvody. Většinou to bývá jeho zásadní rozpor s pravidly sdružení. Tento rozpor ovšem stále existuje mezi Kristem a světem. Proto se někteří křesťané sami dobrovolně ze světa vylučují, odcházejí do samoty. První mniši začali v poušti. Ale už tenkrát upozorňovali Otcové církve, že nemusí být toto vyloučená

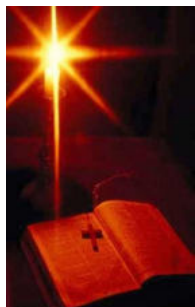
materiální, ale morální, tj. učíme se svět, tj. všechno, s čím se setkáváme, jinak hodnotit než noviny, obrazovka, pouliční řeči.

Každý, kdo vás zabije, bude myslit, že tím prokazuje službu Bohu. Vyloučení ze společnosti má různé stupně. Někomu se zakáže jen přístup do veřejných místností. Jinému se všude vyhýbají. Římské zákony posílaly ty, které považovaly za škůdce společnosti, do vyhnanství, někdy i velmi daleko. Nejradikálnějším vyloučením však je trest smrti. Ukládá se v případech krajních. O tom člověku se soudí, že je nebezpečný. Nejenom se svými názory rozchází s ostatními, ale ohrožuje soužití. Zdá se to lidsky neuvěřitelné, ale dějiny církve od samého počátku jsou plny případů, že byli lidé odsouzeni k smrti proto, že vyznali víru v Krista. Odůvodňují se takové rozsudky sociálně, národnostně, zákonně, ale poslední důvod je vždycky týž: myslí se, že se tím slouží Bohu, tj. falešné ideji, kterou si lidé vytvořili o ideálu, za kterým bezohledně jdou. Kristus by jim v tom překážel.

Budou tak jednat, protože nepoznali Otce ani mne. Krista samotného odsoudili z důvodů náboženských. On se však za ně modlil: „Otče, odpusť jim, nevědí, co činí.“ Je skutečně každý odpor proti křesťanství nevědomost? Morálka rozlišuje nevědomost nezaviněnou a vinnou. Řečtí Otcové nazývali nevědomostí každý hřích, ale ne proto, aby omlouvali zlo, spíš proto, abychom si uvědomili jeho následky. Každý hřích totiž působí zatemnění v mysli, oslepuje pro Boží pravdu. Kdo dělá zlo, nezná Boha Otce ani jeho Syna Ježíše Krista. Už Platón razil psychologickou zásadu, že každý zná jenom to, co je jemu samotnému podobné. Jak by tedy mohl poznat tajemství lásky Boha Otce a Syna, kdo sám nemá jiné rád jako bratry? Takové náboženství by bylo v nesouladu s jeho životem a myšlením. Jenom z lásky vyrosté poznání, že Bůh je láska (1 Jan 4,8)

První křesťanskou obcí v Evropě bylo město Filipy. Pavel spolu s ostatními misionáři káže o Kristu převážně ženám a jedna z nich jménem Lýdie - s přispěním Ducha svatého - přijímá víru v Krista a hned se její víra projevuje konkrétním způsobem. Celé družině poskytuje zázemí ve svém domě, aby znovu načerpali síly a pokračovali v pokřesťanstvování Evropy. Zdánlivě malý skutek, ale jistě velmi záslužný. I ten nepatrný skutek lásky má před Bohem velkou cenu. Vždyť i maličkosti jsou velké věci. Nebudeme dělat mimořádné věci, ale dělejme obyčejné věci mimořádně dobře. Evangelium je však v ostrém kontrastu s prvním čtením. Ve Filipech se učedníci setkávají s pochopením a přízní, zatímco Pán Ježíš jim připomíná, že musí být připraveni i na nepochopení, nezájem, nenávisť a odpor při svém hlásání. Na jeho slova, jak víme, také došlo a stále dochází, ale mocnější je Duch Boží než duch tohoto světa. Kéž i my nepodleháme nabídkám tohoto světa, které mnohokrát odvádějí od Boha, ale zůstaneme věrni Kristu. Bez boje není vítězství. Z každého probíjovaného zápasu o víru či o nějakou křesťanskou ctnost vychází věřící zralejší, silnější a čistší. My dnes nesvádíme boj s nějakým vnějším nepřítelem - režimem, ale spíše s nepřítelem vnitřním, kdy se nepřítel naší svobody snaží odvést od správné cesty všelijakými pohodlnými nabídkami a lákadly.

ÚTERÝ - 16. KVĚTNA 2023 - SV. JAN NEPOMUCKÝ

Ježíš řekl svým apoštolům: Mějte se na pozoru před lidmi! Budou vás totiž vydávat soudům a bičovat v synagogách, budou vás vodit před vladaře a krále kvůli mně, abyste vydali svědectví jim a také pohanům. Až vás vydají soudu, nedělejte si starosti, jak nebo co máte mluvit, protože v tu chvíli vám bude dáno, co máte mluvit. Neboť to už pak nemluvíte vy, ale mluví skrze vás Duch vašeho Otce. Bratr vydá na smrt bratra a otec syna, děti povstanou proti rodičům a způsobí jim smrt. Budete ode všech nenáviděni pro mé jméno. Ale kdo vytrvá až do konce, bude spasen. (Matouš 10,17-22)

STŘEDA PO 6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 17. KVĚTNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Měl bych vám ještě mnoho jiného říci, ale teď byste to nemohli snést. Ale až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy. On totiž nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší, a oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, protože z mého vezme a vám to oznámí. Všechno, co má Otec, je moje; proto jsem řekl, že z mého vezme a vám to oznámí.“ (Jan 16,12-15)

Až přijde On, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy. Činnost jednotlivých božských osob v díle spásy odhadujeme podle titulů, které jim v Písmu a v tradici dávají. Duch svatý je Utěšitel, Osvětitel, zde se jmenuje "Duch pravdy". Je to logické. Kristus řekl o sobě? "Já jsem pravda" (Jan 14,6). Když nám posílá svého Ducha, je to Duch pravdy. Pravda má ovšem dvě stránky: na jedné straně se hlásá, na druhé straně se má hlásané pochopit. Duch svatý je činný v prvním i v druhém případě. Nikdo nemůže mluvit Boží pravdu, leda z osvětlení Ducha. Tak mluvili proroci, takový je i hlas Církve. Ale ten hlas nikdo nepochopí, nedostane-li podobné osvětlení. Je známá ruská ikona sv. Jana Evangelisty. Má nakloněnou hlavu a poslouchá vnučnutí shůry. Co slyší, diktuje učedníku Prochorovi, který tomu rozumí a píše to do knihy. Konec konců však i té knize, tj. evangeliu, nikdo dobře nerozumí bez dalšího osvětlení Duchem.

On mě oslaví, protože z mého vezme a vám oznámí. Celá pravda je Kristus. Uznání, poznání skutečnosti je sláva. Duch svatý tedy oslavuje Krista. Je ovšem mnoho různých druhů oslavení. Nejnápadnější jsou oslavy vnější, veřejné. Ozdobí např. město a hraje hudba, protože je má navštívit hlava státu. Kristus se dočká definitivního vnějšího ocenění až na konci světa. Ale už i teď je neuvěřitelně pozoruhodné, jak jeho vliv pronikl do světa. „Když v neděli ráno slyším mručení zvonů,“ napsal zlostně F. Nietzsche, „nedovedu si vysvětlit, že je to všecko k oslavě Žida, kterého před dvěma tisíci lety ukřižovali.“ Docela jinak komentoval tento jev Napoleon, když ve vyhnanství přemýšlel o své kariéře a o Kristu. Napsal: „Věřte mně, já se v lidech vyznám, nadchl jsem tisíce... Ale Kristus nebyl obyčejný člověk!“ Proto i jeho poznání a oslava je dílo Ducha svatého.

Oznámí vám, co má přijít. Co je skutečnost? To, co vidíme dnes, co bylo po staletí, co bude zítra? Jsme si vědomi, že čas rozsekává realitu na jednotlivé momenty, které se samy o sobě nedají pochopit. Chceme-li říci, co je český národ, musíme znát jeho minulost. Přítomné problémy pocházejí z historie. Ale daleko důležitější je vidět, kam situace vede. Všichni proto rádi slyší proroctví, i když jsou to většinou jen dohady. V jedné, a to nejdůležitější věci, však už jistou předpověď máme. Je-li Kristus smysl celých dějin, vývoj světa k němu neomylně dovede. Duch svatý dává víru a víra nás učí, že Ježíš přijde soudit živé a mrtvé a že jeho království nebude mít konce. Bláhový, kdo to zná a nepočítá s tím. Naopak ti, kdo mají Ducha svatého v srdci, žijí z naděje v toho, který je „Alfa a Omega, první a poslední, začátek i konec“ (Zj 22,13) a který ujišťuje: „Hle, přijdu brzy a moje odplata se mnou“ (Zj 22,12).

ČTVRTEK PO 6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 18. KVĚTNA 2023

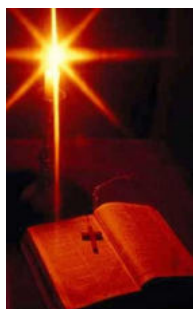
Ježíš řekl svým učedníkům: „Zakrátko mě už nespatříte a opět zakrátko mě uvidíte, neboť odcházím k Otci.“ Někteří z jeho učedníků se navzájem ptali: „Co to má znamenat, co nám říká: `Zakrátko mě nespatříte a opět zakrátko mě uvidíte` a `Odcházím k Otci`?“ Říkali: „Co to má znamenat, co říká: `Zakrátko`? Nevíme, co mluví.“ Ježíš poznal, že se ho chtějí tázat, a proto jim řekl: „O tom se mezi sebou dohadujete, že jsem řekl: `Zakrátko mě nespatříte a opět zakrátko mě uvidíte`? Amen, amen, pravím vám: Vy budete plakat a naříkat, svět se však bude radovat. Vy budete sice zarmoučeni, ale váš zármutek se obrátí v radost.“ (Jan 16,16-20)

Jen krátký čas, a už mě nespatříte. Který čas je krátký a který dlouhý? Odhadujeme to podle hodiniek a podle kalendáře, ale také podle osobní dispozice. Mluví se proto o tzv. času chronologickém nebo psychologickém. Jak rychle uběhne čas v příjemné zábavě a jak je naopak dlouhá noc pro nemocného, který trpí. Od poslední večere k prvnímu zjevení Krista po zmrtvýchvstání uplynuly jenom tři dny. Časově je to krátká doba, ale pravděpodobně jim připadala dlouhou. V duchovním životě se mluví o tzv. neútěchách. Jsou to periody nebo jenom okamžiky, kdy nás Kristus psychologicky jakoby opustil. Modlitba se nám zdá zbytečná, duchovní četba nudná, liturgie nás netěší, celý náboženský svět je jakoby výmyslem. Jak se zachovat? Ujistit se a věřit tomu, že takové zkoušky jsou jenom krátký čas. Prožili je všichni, i velcí svatí.

A zas jen krátký čas, a uvidíte mě. Po dnech velikonočního týdne přišly dny velkých a radostných setkání se Zmrtvýchvstalým. I v duchovním životě bývá podobný rytmus. Po neútěše se dostavuje opačný stav útěchy. Všecko dobré se najednou zdá snadné, modlitba těší, roste chuť pokračovat v lásce. Máme si důvěřovat? Duchovní autoři radí, abychom se v takových chvílích raději pro velké změny nerozhodovali. Je tu nadšení, které pak pomine. Ale zase nemáme být Pánu Bohu nevděční za posilu, kterou nám v těchto chvílích dává. Je to cosi jako příjemné zastavení a krátký odpočinek při výstupu na horu. Nesmí se zapomenout, že je cesta ještě daleká. Stoupání bude za nějaký čas zase únavné. Ale takový je rytmus v životě. Kdo mu přivykne, najde radost i v těch změnách.

Odcházím k Otci. Zkušenost z hor nám přiblíží i jinou životní zkušenost. Z údolí k prvnímu úpatí hory nebývá cesta příkrá, ale zdá se zdlouhavá. Pak je příkřejší a únavnější. Poslední etapa bývá nejtěžší, ale turista tu většinou zrychluje krok a nechce se ani na chvíli zastavit. Vidí totiž už vrcholek a ten pohled je silnou pobídkou. I v našem životě na zemi nebývají poslední stadia lehká. Věk přináší nemoci, práce zklamání. Ale začíná se naopak vidět cíl: odcházíme k Otci. Stařecké obličej zbožných lidí mívají zvláštní kouzlo. Klasičtí portrétisté je rádi zobrazovali na plátně nebo v kameni. Jsou to neklamné črty utrpení a přitom současně jas vidění blízkého cíle. Čas se opravdu stává krátkým a věčnost je blízko.

PÁTEK PO 6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 19. KVĚTNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Amen, amen, pravím vám: Vy budete plakat a naříkat, svět se však bude radovat. Vy budete sice zarmouceni, ale váš zármutek se obrátí v radost. Žena, když rodí, má zármutek, protože přišla její hodina. Když však porodí dítě, nemyslí už na bolesti pro radost, že přišel na svět člověk. Tak i vy nyní máte zármutek. Ale zase vás uvidím a vaše srdce se bude radovat, a vaši radost vám nikdo nevezme. V ten den se mě už nebudete na nic ptát.“ (Jan 16,20-23a)

Vy budete plakat a naříkat, svět se bude radovat. Nikoho nepotěšíme, když mu předpovíme, že bude plakat. Jedna indická moudrost zní: "Plakals, když jsi se narodil. Ale všichni okolo se smáli. Žij tak, aby ses v hodinu smrti ty smál a ostatní plakali." Pláč novorozeného dítěte, jak říkají, je přirozená reakce na nové prostředí. Vyskytuje se proto častěji v životě: když se odchází z domova, když se nevěsta vdává, když jde dítě poprvé do školy apod. Okolostojící se tomu často smějí. Ať si každý své změny statečně prodělá! Smích může být i jízlivý, když tu je radost ze škody druhého. Ale i v tom případě říkáme: "Zvykni si i nato, nic si z toho nedělej!" Stát se opravdu křesťanem znamená ne jednu, ale mnoho vážných změn v životě. Jsou tím radikálnější, čím vážněji se bere následování Krista. Proto si musíme zvyknout, že to s sebou přináší těžké chvíleky.

Žena, když rodí, má zármutek, protože přišla její hodina. Přirovnání k pláči rodičů ženy je velmi vhodné. V tomto případě jde opravdu o velkou změnu, o vznik nového života. Změny v křesťanském životě jsou také životní, jsou částí nového života v Kristu. Svého času se mluvilo mnoho o tzv. metodě bezbolestného porodu. Má to být psychologická příprava ženy, aby svůj okamžik přijala jako přirozený, bez bázně a s jistou radostí. Znovu se k ní vracela jedna francouzská skupina věřících, kteří se snaží žít pospolu, jako v pravé křesťanské vesnici. Pokoušejí se to dělat takto. Při hodině porodu se nerozžihají zbytečně světla, jen lampička před obrazem Panny Marie. Muž drží ženu za ruku a recituje s ní modlitby. Dítě, které přijde na svět, ponoří do vlažné vody. Prý jsou to krásné chvíle a bez pláče. Podaří se vždycky? Těžko říci. Ale odpovídá to psychologické zkušenosti: změna,

kteřou přijímáme jako přirozenou, přestává bolet. Růst v duchovním životě je přirozený. Přeměňuje tedy pláč v radost.

Když však porodí dítě, nemyslí už na bolesti pro samou radost. Jsou všechny minulé rány zaceleny? Některé jsou i po letech živé. Prožité zklamání, hrubá urážka, životní nezdar se vracejí do paměti stále s ostnem. Naopak vypravujeme jako žert příhodu o tom, jak jsme ztratili peněženku i s dokumenty a jak jsme ji nato našli beze škody. Ještě radostnější je vzpomínka studenta, jak se zpotil u zkoušky, která skončila nejlepší známkou. Přeměnu bolesti v radost tu tedy působí vědomí, že bylo utrpení k dobrému, že mělo šťastný výsledek. V jednom nacistickém policistovi se prý čas od času probudil kousek srdce a těšil vězně: „Nic si z toho nedělejte, budete mít brzy po tom.“ Slabá útěcha, ale přece ji někteří přijímali. Útěchy, které dává Kristus, jsou ovšem jiného rázu. I on ujišťuje, že bolesti života na zemi brzy skončí, ale ne smrtí beznadějnou, rozpadem v nicotu, ale sama bolest se stává krokem do nového radostného života.

SOBOTA PO 6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ - 20. KVĚTNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Amen, amen, pravím vám: O cokoli budete prosit Otce ve jménu mém, dá vám. Dosud jste o nic neprosili ve jménu mém. Proste, a dostanete, aby se vaše radost naplnila. To vše jsem vám říkal obrazně. Přichází hodina, kdy k vám už nebudu mluvit obrazně, ale otevřeně vám budu podávat zvěst o Otci. V ten den budete prosit ve jménu mém a neříkám vám, že já budu prosit Otce za vás; vždyť sám Otec vás miluje, protože jste vy milovali mne a uvěřili jste, že jsem vyšel od Boha. Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; zase opouštím svět a jdu k Otci.“ (Jan 16,23b-28)

Dosud jste o nic neprosili v mém jménu. Proste a dostanete. Ve všech náboženstvích se chodí k božstvům o něco prosit. pro tento důvod se většinou stavějí chrámy, sochy, zasvěcují se místa k modlitbě. U starých Římanů měly tyto prosby skoro ráz právní smlouvy. My se zavazujeme, že vystavíme a zasvětíme bohu chrám, když se on zaváže, že nám pomůže v té a té záležitosti, např. vyhrát válku. Myslíci lidé ovšem mají pochybnosti o tomto počínání. I když připustíme, že Bůh může naše prosby vyplnit, je užitečné a rozumné o to žádat? Prosíme, aby se stalo něco, co si přejeme my, aby to bylo podle naší vůle. Není lepší říci: Buď vůle tvá? Ať svět běží podle vůle Boží, a ne podle nás! Zosobněná vůle Boží je Kristus. Když se vžijeme do Krista, prosíme jeho jménem, stane se neuvěřitelný div: naše přání a přání Boží se spojí v jedno. Taková modlitba je ovšem vždycky vyslyšena.

Neříkám, že já budu prosit Otce za vás, vždyť sám Otec vás miluje. Sv. Pavel píše, že Kristus je jediným prostředníkem mezi Bohem a lidmi (1 Tim 2,5). Protože je Bůh příliš vznešený a vzdálený, předpokládá se skoro ve všech náboženstvích, že je lépe obracet se k němu prostřednictvím někoho, kdo mu je blíží. Tuto funkci mají i kněží, tak vystupoval Mojžíš i Áron ve Starém zákoně. Jak si takového prostředníka představovali? Už samo jméno to naznačuje: je prostředníkem mezi Bohem a lidmi, je nižší než Bůh, ale vyšší než

obyčejní lidé. Tak si představovala i Krista stará ariánská hereze. Podle křesťanské víry on není uprostřed, ale je současně jak pravý Bůh, tak pravý člověk, je Bůh v člověku. V něm tedy Otec miluje Syna-Bohočlověka. Kristus se však ztotožňuje se svými učedníky. Je tedy i v nás tajemným způsobem přítomen Bůh Syn. Proto nás Otec miluje a rád splňuje naši prosbu, když ho prosíme v Kristu.

Proste a dostanete, aby vaše radost byla dovršena. Jedna pověstná značka aut stojí neslýchané peníze. A přece ji kupují. Ptáme-li se proč, dostaneme obyčejně tuto odpověď: „Nedovedete si představit, jaká je to radost mít v rukou vůz, který máte úplně v moci. Taková jízda těší!“ Těší ovšem i plavce, když cítí sílu, že přeplave záliv, že ho nezmohou vlny. Církevní Otcové tzv. školy antiošské vysvětlovali text o Božím obrazu v člověku tak, že je pánem celé přírody. Musí své panství dobývat prací, ale rád by to dělal jako Bůh, pouhým slovem. Když Kristus slovem uzdravoval nemocné a křísil mrtvé, považujeme to za zázrak, a to právem. Ale tím, že nás pověřil, abychom se jeho jménem modlili, nám také dává moc, abychom slovy přetvářeli skutečnost. Máme tedy podíl i na jeho zázračné moci. Tím je tedy naše radost dovršena.

„Dissi pubblicamente che mi sentivo piccolo piccolo davanti a loro, che avevano sofferto per la Chiesa“

GIOVANNI KARDINÁL COPPA, *čestný občan Drysic*
9. listopadu 1925, *Alba* - 16. května 2016, *Vatikan*

VYPRÁVÍ SVOU ZKUŠENOST APOŠTOLSKÉHO NUNCIA V NĚKDEJŠÍM ČESKOSLOVENSKU

Svědék koncilu, privilegovaný pozorovatel epochálních změn, k nimž došlo v někdejší Československu po pádu Berlínské zdi, zanícený ctitel svatého Ambrože. Tak vypovídá kardinál Giovanni Coppa v interview, které poskytl v sobotu, 29. března 2008, vatikánskému deníku „L'Osservatore Romano“. Po dlouhých letech služby ve vatikánské diplomacii, prochází svou zkušenost apoštolského nuncia v dramatických letech potlačování náboženské svobody.

Začněme vaší zkušeností v průběhu druhého vatikánského koncilu.

Moje zkušenost na koncilu byla velmi omezená. Byl jsem jmenován expertem, jako latinista, a pro mě, tehdy velmi mladého, bylo moci vstoupit do vatikánské baziliky v průběhu prací a poslouchat jejich protagonisty. Toto privilegium však

nemělo dlouhého trvání: tehdejší substitut, monsignor Angelo Dell'Acqua si povšiml mých absencí v úřadě, a po právu se postaral o to, abych měl co na práci. Moje spolupráce se tak omezila na nějakou zanedbatelný překlad.

V této souvislosti mohu připomenout, že v závěru koncilu jsem dával kurs konferencí palatinským strážím, na populární úrovni, o ústředních problémech, kterými se zabýval: liturgie, Církev v současném světě, rodina, apoštolát laiků, kultura. Byl jsem zástupcem asistenta tohoto papežského útvaru a každoročně jsem míval cyklus přednášek na témata křesťanské formace, vyjma týdenních katechezí pro mladé, kteří se do něj chystali vstoupit. Monsignor Amletu Tondinimu, kaplanovi gardy, velmi leželo na srdci vyučování křesťanské nauce. Mé úvahy o II. vatikánském concilu byly sebrány do knížky *Problemi del Concilio*, což byla moje první publikace.

V té době jste už pracoval na vatikánském státním sekretariátu. Čím jste se zabýval?

Na Státní sekretariát mě povolal monsignor Dell'Acqua v roce 1958. V roce 1952 jsem vstoupil do Apoštolské kanceláře z univerzity Cattolica di Milano, kde – aniž bych o to stál -, jsem získal pověst „latinisty“, protože jsem už během prvních dvou let složil hrůzu nahánějící písemné zkoušky z latiny. Monsignor Tondini, jenž byl regentem kanceláře, sháněl spolupracovníky pro vydávání papežských Bul a mé jméno měl od profesora Agostina Saby, svého přítele, který učil na téže univerzitě. V Kanceláři jsem zůstal pět let v Tondiniho škole, který patřil k výjimečným příznivcům latinského jazyka, a pro mě byl ohromným učitelem. Jestliže jsem se naučil něčemu z kuriálního stylu, jak se píše latinsky i italsky při skládání dokumentů Úřadu, pak za to vděčím jemu. Tak jsem od '58 byl na Státním sekretariátě, v té jedinečné pracovní línii, kde nebyl čas na nudu, protože, jak jsem svým blízkým přátelům žertem říkával, bylo třeba se zajímat *de omnibus rebus et de quibusdam aliis (o všechny věci a ještě o některé jiné)*. A tady jsem setrval až do odjezdu do Prahy.

V roce 1990, po pádu Berlínské zdi, jste byl jmenován Apoštolským nunciem v Praze. S jakou situací jste se tehdy setkal v Československu?

Situace, s níž jsem se setkal, byla katastrofální, ale plná naděje. Nalezl jsem společnost, vycházející z temnot. Samotné město Praha, které je dnes snem, a podle mne nejkrásnější město Evropy, byla velmi špatně udržovaná. Církev vycházela z katakomb. Mnoho kněží a křesťanských laiků bylo režimem tvrdě postihnuto: například nejhorlivější kněží byli překládáni do maličkých pohraničních farností, pokud nebyli odsouzeni k nuceným pracím anebo uvěznění do koncentračních táborů. Mnozí zemřeli vyčerpáním, strávením pracemi v dolech, na následky špatného zacházení, na nedostatek jídla. Potkal jsem se s mnoha kněžími, kteří na svém těle nesli stopy věznění. I přesto slavili ve vězení tajně eucharistii, s několika kapkami vytlačenými ze zavadlých kuliček hroznů, a vymýšleli důmyslné mechanismy, jak dát vědět, že se blíží hlídka, aby se zametli všechny stopy. Už od inaugurační mše mého poslání jsem veřejně říkal, že **před nimi, kteří trpěli pro Církev, se cítím nepatrným.**

Mohla katolická Církev svobodně konat bohoslužby?

Byl to kult na pohled. Klérus byl rozdělen: byli tu kněží, kteří přísahali věrnost straně a tito požívali veškerých výhod. Nicméně přítomnost katolíků byla silná, i přes značná omezování se kostely o nedělích plnily. Pokud přijela na návštěvu nějaká významná

osobnost, vládní činitelé jí ukazovali slavnosti, kde byla spousta lidí, prohaně říkouce, že je náboženská svoboda.

Když jste přijel do Prahy, diplomatické styky mezi Svatým Stolicem a Československem byly od roku 1950 přerušeny. Jakým problémům jste musel čelit?

Ve svých vztazích s politickými představiteli jsem se vždy setkával s velkou úctou a ochotou. Základní struktury skutečně tvořily byrokracie, jež vyrostly za diktatury, ale vrcholní činitelé na úrovni ministrů a podsekretářů vzešli ze zkušeností svobody, placené i na vlastní kůži: stačí vzpomenout představitele Charty mezi nimiž byl i ministr zahraničí, významné osobnosti politiky i sám prezident Václav Havel. Právě u něj jsem vždy nacházel velkou otevřenost, už od předání mých pověřovacích listin, kdy mi řekl, že toho dne – 25. září 1990, začala nová éra i pro diplomatický sbor, protože poprvé po 40 letech, děkana – podpisovatele – už nezastupuje komunistická země. S nesmírnou úctou mluvil o papeži. Říkal mi, že si spolu naprosto rozumějí, protože jeden mluvil česky, druhý polsky. Říkal mi také, že i přesto, že by k pádu režimu tak jak tak došlo vzhledem k nezadržitelné touze po svobodě, bez Jana Pavla II. by tento proces nebyl tak rychlý. S pohnutím dále vzpomínám na svá setkání s Dubečkem, tehdejším předsedou parlamentu, jenž rok co rok, až do tragické smrti, přicházel o svátku papeže a na mši: bylo působivé vidět v roce 1990 pospolu kardinála Tomáška, prezidenta Havla a Dubčeka. Tento jednou přítomným vyprávěl o své zkušenosti po Pražském jaru 1968, jehož byl protagonistou: říkal, že když ruské tanky nastolily ve městě pořádek, byl podvakrát zavřený v kontejneru, kde myslel, že nadešla jeho poslední hodina. Poté však, co byl dlouhou dobu ponechán o samotě, byl propuštěn. Dubček neskrýval svůj agnosticizmus: ale doslova řekl, že v oněch chvílích „pociťoval“ existenci „Někoho“ či „něčeho“.

Byl jste prvním nunciem od roku 1950?

Přesně tak. Posledním apoštolským nunciem byl monsignor Saverio Ritter, prvním byl po vzniku první republiky monsignor Clemente Micara, po němž následovali monsignor Francesco Marmaggi a Pietro Ciriaci. Monsignor Ritter opustil Prahu po vyhlášení Protektorátu Čech a Moravy, který z podstaty věcí náležel pod jurisdikci apoštolské nunciatury Německu. Monsignor Ritter se přesunul do nezávislého Slovenské republiky, ale protože mu němečtí představitelé zabránili předložit pověřovací listiny, vrátil se do Říma. Po skončení války se už do Prahy nevrátil, kvůli zdravotním důvodům. Po něm následovali čtyři pověření úřadem, z nichž poslední byl z Prahy vypovězen 16. března 1950. Nunciatura zůstala uzavřena přesně čtyřicet let, a ani monsignoru Agostinu Casarolimu, s jeho spolupracovníky při známých jednáních *Ostpolitik*, nebylo nikdy dovoleno její práh překročit: museli se ubytovat v hotelích, které jim vládní činitelé určili, samozřejmě v pokojích vybavených skrytými mikrofony, aby je mohli odposlouchávat (*moje poznámka*: např. při udělování biskupského svěcení olomouckému apoštolskému administrátorovi Mons. Josefu Vranovi /28. 2. 1973/, nesměl být arcibiskup Casaroli ubytován na arcibiskupství nýbrž v nedalekém hotelu Palác!).

Jak jste přijal své jmenování nunciem v Praze?

Stejně jako pro všechny mé kolegy, kteří byli nunciové v zemích za železnou oponou, šlo o pověření důvěry. Všichni jsme udělali stejnou zkušenost, prožili stejné útrapy, tytéž radosti, protože jsme viděli růst Církve, která odolávala pronásledování. Byla to Církev spočívající na víře rodin, babiček, které také v Rusku zachránily náboženství.

Víru v oné zemi tedy zachránili laici?

Ano. Kněží pracovali tajně a veřejně nemohli podnikat nic. Poznal jsem jich spoustu: jeden byl operním zpěvákem, jiní pracovali na stavbě pražského metra. Další byli v dolech, na úřadech. Všichni za svou věrnost kněžství zaplatili omezením svobody. Jak známo, pozdější kardinál Vlk, který byl obzvlášť pod dohledem, pracoval jako myč oken domů a paláců. Nemohli vykonávat svůj úřad, proto tak konali tajně. Slavili mše svaté ve skrytu po domech. Stejně tomu bylo i na Slovensku: pozdější košický biskup pracoval dokonce jako řidič tramvají. Vzpomínal, že při cestách tramvají mnohokrát míjel biskupství a nikdy ani nepomyslel, že by se mohl stát biskupem tohoto města.

Bohužel, odkřesťanštění čtyř generací obyvatel přineslo své ovoce. Když krátce před osvobozením od komunizmu, bylo velké shromáždění vyzváno k modlitbě Otče náš - na náměstí, kde později v roce 1997 slavil Jan Pavel II. eucharistii – skoro nikdo tu modlitbu už neznal. Jednou věcí, která na mě vždy zapůsobila, a na niž jsem se informoval bylo, že značnou část lékařů, kteří v oné době promovali, tvořili praktikující katolíci. Tito mladí si zvolili studium medicíny proto, že šlo o fakultu, s níž se nedalo ideologicky manipulovat, zatímco všechny ostatní jako filozofie, ekonomie, vědy, byly vždy prosáklé marxizmem. Rozhodnutí pro fakultu medicíny bylo vedeno vůlí uchovat si křesťanskou identitu.

Jste odborníkem na svatého Ambrože. Zůstává jeho poselství aktuální i dnes? Co může jeho myšlení nabídnout současnému člověku?

Jistě, jeho poselství je dosud živé. Stačí uvést, že Benedikt XVI. citoval dva nádherné úryvky ze svatého Ambrože ve své promluvě k novým kardinálům při mši svaté o slavnosti Krista Krále. Modernost sv. Ambrože je obrovská, neboť žil na přechodu od římské kultury a ke křesťanství. Stejně jako všichni Otcové Církve, je Ambrož součástí našich kořenů: a víme, že bez kořenů nelze žít. Velkým zůstává díky tématům, která představuje věřícím – nesmíme zapomínat, že jeho nejproslulejší díla se rodila z kázání Božího slova – s jedinečným bohatstvím nauky. Bohužel už ve své době byl Ambrož současníky považován za geniálního napodobitele, jemuž stín Origenův, Bazilův a dalších odnímají zásluhy a originalitu. Ambrož je však osobitý, moderní: to, co říká o vtělení Slova, o Panně Marii – Ambrož byl první *doctor marianus* latinské Církve -, o Eucharistii, o Církvi, o svátostech a také o kráse přírody, má dosud ohlas a působivost.

Ve sporu s Ariány hájil Církev před vměšováním světské moci. I svatý Augustin, tehdy ještě stoupenec manicheizmu, patřil mezi jeho nadšené posluchače. Mimořádně krásné a originální jsou Ambrožovy komentáře k Písmu svatému, jako například ten, jímž uzavírá *Hexameron*: „Děkuji Pánu, našemu Bohu, který učinil takového tvora (člověka), v němž nachází své spočinutí. Stvořil nebe, ale nedočítám se, že by spočinul; stvořil slunce, měsíc, hvězdy, ale ani zde se neříká, že by si odpočinul; čtu však, že stvořil člověka, a tehdy si odpočinul, maje v něm někoho, komu může odpustit hříchy“ (IX., 10, 76). Ani svatý Bazil, považovaný v tomto díle za Ambrožova inspirátora, nemá tak úchvatný postřeh, který ještě dnes dojímá: vzpomínám si s jakým zaujetím mu naslouchala skupina pražských univerzitních studentů, jímž jsem jednoho večer vyprávěl o Otcích; koupili italské vydání *Hexameronu*, aby jím obdarovali jednoho z nich, který promoval. Už ve stvoření Ambrož spatřuje úsvit velikonoc, *consummatum est* Krista, umírajícího na kříži, smíření lidského rodu Kristovou láskou, odpuštění hříchů skrze jeho krev. Vskutku, jeho poselství je velmi aktuální.

STOJANŮV KVĚTEN

MÁJOVÁ ZAMYŠLENÍ U PŘÍLEŽITOSTI 100. VÝROČÍ ÚMRTÍ
DR. ANTONÍNA CYRILA STOJANA, OLOMOUCKÉHO ARCIBISKUPA (1923-2023)
čestného občana Podivic

7. květen

TÝDEN P. ANTONÍNA

Dne 9. července 1876 slavil novokněz P. Antonín Stojan v rodném Beňově primici a dne 5. srpna už byl na svém prvním působišti ve Štítech, dříve Šilperku. Byl tam však jen měsíc, ale tamní farář P. Talský ho dovedl ocenit: „Tento panáček by dovedl roztočit půl světa.“ 7. září téhož roku nastoupil do Příbora, kde kdysi čtyři léta studoval nižší gymnázium. Toto město pak bylo po jedenáct let svědkem jeho mladistvé kněžské horlivosti. Zde započaly jeho velké akce pro zvelebení Sv. Hostýna a Velehradu; organizoval cyrilometodějskou pouť do Říma r. 1881 a oslavy roku 1885 – jubileum tisíce let od smrti sv. Metoděje.

Příborský rodák MUDr. Mořic Remeš nám dochoval obrázek kaplana P. Stojana: „Moje vzpomínky na P. Antona, neboť tak mu v Příboře říkali, sahají do útlého mládí. Vidím před sebou mladého kněze, hubeného, bledého, zřejmě chorobného vzezření, čemuž nasvědčoval i hlas, ale zaníceného pro své povolání, ať už kázacího nebo modlíciho se u oltáře... Kdykoliv jsem P. Antonína viděl nebo o něm slyšel, vzpomněl jsem si vždy na sv. Aloise, jak nám o něm náš katecheta vypravoval...“

Nelze ve čtvrthodince podat ani kusý přehled jeho kaplanské činnosti. Možno však nahlédnout do jeho duchovního deníku, přečíst záznamy o jeho pastorační činnosti a ty budou jako výhled z vysoké věže:

Vezměme například úsek z jeho prvního kněžského roku.

21. 1. 1877 – Neděle – Ráno jsem zpovídal do 10 hodin, též jednu Němku po první, poté vykonána u mne generální zpověď; měl jsem křesťanské cvičení o zpytování svědomí. Večer byla schůze arimatejského spolku, při níž byl jsem zvolen do výboru a pak byl jsem zvolen, abych sepsal dějiny arimatejského spolku. Psala mně slečna Luisa Troeltschová. (Jejího otce v Kroměříži P. Stojan zaopatřoval.)

22. 1. 1877 – Pondělí – Zpovídal jsem 14letého kluka, první zpověď, rodiče se o něho nestarali, teprve hospodář ho obléknul a ke sv. zpovědi poslal. Měl jsem pohřeb. Po pohřbu jsem křtil; pak psal křestní listy; odpoledne škola. Psal jsem p. arcibiskupovi, veledůstojnému pánovi Blažkovi, Dr. Sobeckému – sepsal jsem sobě dluhy a vložil do Katolické politické jednoty tři zlaté na dobročinné účely. Dostal jsem totiž knížku a v této také i budoucí příspěvky budu ukládat. Peníze však nepatří mně, nýbrž dobročinným účelům. Navštívil jsem umírající, zavřel jsem několik holek po škole.

23. 1. 1877 – Úterý – Zpovídal jsem snoubence. Byl jsem hostem na svatební mši sv. našeho sluhy Francka Kuřece. Poté dodán mi dar (cíchy, ručníky atd. – od neznámých). Odpoledne náboženství ve III. a IV. třídě u chlapců a v V. dívčí třídě zeměpis. Vykládal jsem o Sv. Hostýnu. Večer jsem byl na okamžik na svatbě.

24. 1. 1877 – Středa – Křtil jsem, censuroval jsem, měl jsem dějepis v V. třídě dívčí. Odpoledne jsem křtil a byl jsem povolán k nemocnému bez sebe ležícímu děvčeti, asi devítiletému. Nebyla ještě u sv. zpovědi. Vyptal jsem se otce na všechno, zdali bylo pobožné, zda se učilo atd. Rozhřešil jsem je podmíněčně, udělil poslední pomazání a pak generální absoluci. Censuroval jsem.

25. 1. 1877 – Čtvrtek – Uváděl jsem; byl jsem s Pánem Bohem v Sýkorci, kde jsem zaopatřil mladého svobodného člověka. Odpoledne škola, večer jsem se připravoval na kázání.

26. 1. 1877 – Pátek – Připravoval jsem cvičení; měl jsem pohřeb (dvě děti zemřely jedněm rodičům), vykonána u mne generální zpověď. Dopoledne náboženství v III. v chlapecké třídě a v páté třídě dívčí zeměpis.

27. 1. 1877 – Sobota – Pochoval jsem ve Větrkovicích mládence; byl jsem ve škole v V. třídě. Odpoledne jsem křtil Vincence Paulánského. Měl jsem požehnání, studoval jsem kázání, křesťanské cvičení.

28. 1. 1877 – Neděle – Měl jsem dvojí kázání, zpovídal jsem, generální zpověď u mne vykonána. Ohlašoval jsem o soškách bl. Jana Sarkandra. Dopoledne křesťanské cvičení, četl jsem Katolické politické jednotě. Přijímal do spolků a řešil ledajaké otázky. Psal mi veledůstojný pán Kroutilík. Karlům a Františkům jsem rozeslal gratulace.

Tak vypadala pastorační práce novokněze P. Antonína, který v Příboře kaplanoval celých 11 let a vykonal pro duchovní a hmotné zvelebení za ta léta tolik, že mu město udělilo čestné občanství. U něho všecko bylo činem. Jeho vlastenectví je činem, jeho křesťanství je činem, jeho kněžství je činem.

Naplnil slova sv. Tomáše Kempenského: „Dobré je číst o Bohu, lepší je modlit se k Bohu, nejlepší je pro Boha něco konat.“

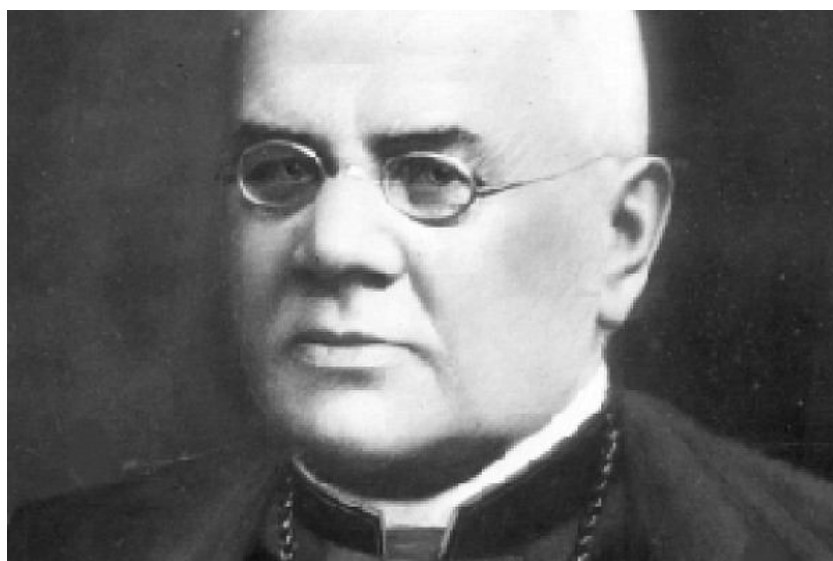
Stejně tak musí být u nás. „Víra bez skutků je mrtvá.“ (Jan 2,26)

8. květen

HODINA NÁBOŽENSTVÍ U P. ANTONÍNA

Stojan byl 11 let kaplanem, rok administrátorem, dvacet let farářem. Byl zavalen prací pastorační, spolkovou, poslancovou, zvelebováním Sv. Hostýna a Velehradu. Přitom však nikdy nezanedbal katechezi žactva, křesťanská cvičení a přípravu mládeže ke svátostem. Jeho poměr k mládeži a ke škole byl otcovský a přátelský. Jeho náboženská výchova radostná a jadrná, plná víry. Zapaloval mladá srdce láskou ke Kristu.

„Dívali jsme se na něho s posvátnou úctou a bývalo ve škole jako v kostele. Však uměl také vykládat! Ani jsme nedýchali a dodnes, myslím, mnozí z nás by mohli krásné podobenství a části biblické dějepavy vypravovat doslova,“ tak napsal jeden z jeho nespočetných žáků.

Dochoval se nám svazek jeho katechezí. Poslyšte, jak v nich mluví např. o Písmě svatém a jeho vážnosti:

I. „V Písmě svatém je přehled dějin od stvoření až do konce.

Jejich středem je Ježíš Kristus. „Já jsem Alfa a Omega, první a poslední, počátek a konec.“ (Zj 22,13) Říká se Písmo „svaté“, poněvadž Bůh je jeho původcem a protože slouží k posvěcení člověčenstva. Jmenuje se „bible“ z řeckého slova „Biblia“, tj. knihy, tedy po našem „listář“. Židé užívají slova „Thora“ (Zákon). Také se říká „Testament“ – závěť, což hlavně platí o Novém zákoně. Písmu sv. se říká také „Kánon“ – řecké slovo „seznam“ – pravidlo. Písmo sv. je seznam knih, do něhož nesmí být přidána žádná jiná kniha nová. A z něho žádná, která je v něm, nesmí být vypuštěna. Obsahuje pravidlo víry a mravů. Řada knih je pevně uzavřena, protože jen ta kniha náleží k Písmu sv., která je od Církve jako „vdechnutá“ uznána a do seznamu přijata a poněvadž v něm musí zůstat na věky. Písmo sv. má části dějepisné, které jsou nejstarší „knižní“ památkou světa. Sv. Augustin nazývá Písmo sv. „Srdcem Božím“, jelikož obsahuje myšlení Boží.“

II. „Písmo sv. má Božskou vážnost – autoritu.

Židé pohlíželi na Písmo jako na knihy svaté, neomylné, božskou důstojností a váhou opatřené. O tom svědčí Josef Flavius, žid svobodomyšlného ducha z doby zničení Jeruzaléma: „V pravdě se ukazuje, jak svým knihám důvěřujeme. Ač tolik staletí uběhlo, nikdo se neodvážil k nim něco přidat, ani v nich něco změnit, nebo z nich ubrat, nýbrž všem židům od dětství vštípena víra, že jsou to přikázání Boží, že dlužno k nim lnout, a kdyby bylo třeba, i za ně zemřít.““

III. Poslyšme dále, jak varoval katecheta Stojan mládež před těžkým hříchem:

„Četl jsem nedávno, že v Americe byla jistá osada pro různé nepravosti potrestána církevní klatbou. To je hrozný trest pro katolickou obec. Co se děje při takové klatbě? Zvony se zaváží, varhany zarazí, věčné světlo se zhasne. Nejsvětější svátost oltářní se z chrámu odnese, kostel se zavře a neudělují se svátosti. A něco podobného se děje u člověka, který se dopouští těžkého hříchu. Odchází z něho Ježíš Kristus, Duch Svátý, anděl strážný a v srdci jeho je pusto a prázdno. Světlo víry hasne.

Smutno a prázdno je v Boží přírodě: byla zima. Naše země se odvrátila od slunce, jen šikmo a postranně ji slunce osvětlovalo. Odtud ta krutá a smutná zima. Přišel sníh a led. A na ledě přece nic neroste. A jak se to má s naší zemí, tak i se srdcem, které se dopustilo těžkého hříchu. Co je slunce se svým světlem a teplem pro zemi, to je Ježíš Kristus se svou milostí pro duši. Nablízku tohoto Božského Srdce Páně se daří všechen bohumilý život. Když člověk těžce hřeší, odvrátí se od Božského Srdce. To v duši odumře vše a nastane tam také smutná a pustá zima i led...

A což, když hříšník v těžkém hříchu bez lítosti zemře? Kde se ocitne jeho duše? Sv. Augustin kdysi kázal o pekle a o věčných trestech. Posluchači se velmi vyděsili a vyslali k němu poselstvo. Toto poselstvo pravilo biskupu Augustinovi: „V neděli jsi nás kázáním o pekle a o věčných trestech velmi postrašil. Podívej se do svatých knih, je-li tomu tak!“ Příští neděli při kázání odpověděl sv. Augustin: „Poslali jste ke mně poselstvo, abych nahlédl do svatých knih o pekle a věčných trestech. Dal jsem se ihned do práce a přiznávám se, že bych byl býval rád, kdybych nebyl našel, co jsem tvrdil. Než musím – jak sobě, tak i vám – říci, že nejméně na 23 místech jsem našel to, co jsem tvrdil o pekle a věčných trestech.“

Často slýcháváme: „Zhřešil jsem a nic zlého se mi za to nepříhodilo.“ Nejedem pokrývač domů a věží byl od jiných napomínán, aby si počínal opatrně. Ale ten je odbýval slovy: „Stokrát jsem byl již na vyšších věžích a nic se mně nestalo. Tady odtud nespadnu.“ A spadl. Stokrát kráčel a skákal komediant po laně, a když po sté prvé skákal, spadl, a zlomil si vaz.

„A co se mnozí nahřešili, to já jsem pravým nevinátkem. A pak jsem přece ještě mladý a plný života.“ Co je tady třeba říct? „Pane, neuved' nás v pokušení.““

Stojan měl skálopevnou víru a jako katecheta učil věřit – víru milovat. Do své kartotéky si vepsal slova sv. Augustina: „Víra je největší dar nebes. Není většího bohatství a většího pokladu nad víru, neboť tato vysvobozuje hříšné, osvěcuje slepé, uzdravuje nemocné, ospravedlňuje věřící, smiřuje kající, rozmnožuje spravedlivé, korunuje mučedníky, posilňuje panny, posvěcuje kněze a nechá vás brát podíl se svatými anděly na věčném Božím dědictví!“

K ZAMYŠLENÍ:

1. Základy víry mají dětem do duše vštěpovat rodiče.
2. Pak má Církev Kristův příkaz: „Běžte a učte...“
3. Jak dbáme o dobrou náboženskou výchovu našich dětí?

9. květen

ZPOVÍDAL S NEUMDLÉVAJÍCÍ VYTRVALOSTÍ

Sv. Alfons z Liguori, velké světlo mezi duchovními učiteli, prohlásil s bolestnou úsečností: „Kněz, který nemiluje zpovědnice, nemiluje duši.“

P. Stojan, když se blížil k prvnímu působišti Štítům, poklekl, požehnal své první působiště a šeptal k Bohu všemohoucímu: „Pane, dej mi duše, ostatní si ponechej!“ Stojan celým kněžským srdcem miloval svěřené duše, proto miloval i tu svátost, která kající duše očisťuje a posvěcuje. Stojan byl zpovědníkem rázu sv. Faráře arského.

1. Poprvé zpovídal 20. srpna 1876. V duchovním deníku si o tom napsal: „Po prvé jsem zpovídal, nemohl jsem se k tomu nikterak odhodlati, již pouhé pomyšlení mnou zachvělo. Až tuto neděli po vroucím vzývání...“

Příborská farnice Šitavancová o mladém zpovědníku Stojanovi vypráví: „Jakým byl zpovědníkem, dosvědčuje svědectví těch lidí, kteří se pokládali za šťastné, že se jim dostalo milosti zpovídat se u P. Antonína. A proto, že P. Antonín koná s kajícíky generální svatou zpověď. Sahal otázkami do minulého života a poznával, jak lidé mnoho věcí nepokládají za hřích. Upozorňoval, poučoval, varoval a zapřísahal. A milost Boží provázela jeho snahu. Mnoho a mnoho lidí nabylo klidu svědomí a nové chuti k životu.“

2. Jako gymnazista dával v Kroměříži kondice v rodině p. Troltsche, kde též předčítal starému pánovi. Jaké důvěry a úcty si získal v této vážné rodině, je patrné z toho, že starý pán Troltsch si jej jako kaplana z Příboru telegramem povolal k svému loži před smrtí a prosil jej, aby ho připravil na smrt.

3. Je nespočetné množství dokladů o tom, jak dbal o pokoj svědomí svěřených duší. V Dražovicích, kde byl dvacet let farářem, nebylo snad nikoho, kdo by aspoň v čas velikonoční nepřijal svátosti. Většina farníků však přijímala svátosti častěji v roce. Tak dosvědčuje Stojanův osobní kaplan P. Jan Staněk.

4. Když se stal poslancem vídeňského sněmu, hned si u vídeňské konsistoře vyřídil zpovědní pravomoc. A stal se neúnavným zpovědníkem a apoštolem vídeňských Čechů. V době velikonoční jezdil ještě s jinými českými kněžími do rakouského městečka Lassee (mezi Vídní a Bratislavou), aby tam zpovídal český lid. Nedbal námahy, nedbal času. A kolik výloh jej to stálo, ví jediný Bůh. Někdy byl tak vysílen, že se únavou jedenkrát ve zpovědnici zhroutil. Když byl vynesena ze zpovědnice a byl přiveden k sobě, tázal se přivolaného lékaře: „Je to od srdce?“ Když ho lékař ujistil, že činnost srdce je v pořádku, nedal se zdržet a šel dále zpovídat.

5. Kdo jej vídal o poutích hostýnských a velehradských, ví, že hlavní péčí jeho bylo, aby se všichni poutníci mohli vyzpovídat. V pozdních hodinách nočních a skoro ráno, nejčastěji ještě za tmy, zpovídal s neumdlévající vytrvalostí... V časných ranních hodinách pobíhal velehradským nádvořím, probouzel a sháněl kněze, vodil je do zpovědnic a rozdělával houfy kajících... Málo vídeňských zpovědníků dostihlo nebo předstihlo po této stránce prostého českého poslance, který byl mimo parlament ve Vídni činným téměř výlučně jen ve zpovědnici... O nedělích a svátcích, kdykoliv byl v Kroměříži, zpovídal od páté hodiny ranní a kostel opouštěl až před polednem... I jako arcibiskup tíhl stále a všude

ke zpovědnici, ač byl prací zavalen a jeho síly už úplně vypovídaly. Nejednou se objevil časně ráno ve zpovědnici olomouckého chrámu. I jeho metropolitní dóm jej nevidal jen při pontifikálních funkcích u oltáře, nýbrž i časně ráno v šeru zpovědnice...

6. Nakonec si poslechněte Stojanova otcovská slova, kterými jako arcibiskup volal své ovečky ke svátosti smíření: „Pán Ježíš je naším Spasitelem a jako Spasitel musel nám zanechat prostředek, kterým docházíme ujištění, že naše hříchy jsou nám odpuštěny. Bez takového ujištění by ani nebyl Spasitelem.

Takovým prostředkem je sv. zpověď, při níž kněz na místě Božím nám hříchy odpouští a poskytuje ujištění, že jsou nám odpuštěny. Převzácná to záruka, za kterou nemůžeme být dost vděčnými. Je však naší povinností, abychom se této záruky chopili a jí používali. Jiné pomoci není, kdo řádným způsobem se chce smířit a posvěcující milost obdržet. Na posvěcující milosti Boží všechno záleží. Bez ní jsme před Pánem Bohem mrtví. Věru, veliké povzbuzení pro nás, abychom i my zůstávali v posvěcující Boží milosti. Ztratili-li jsme milost posvěcující, abychom ve zkroušené sv. zpovědi ji našli a ve stavu tom pak Bohu milý život vedli. Nevymlouvejme se a neomlouvejme se různými nicotnými

vytáčkami. Kdyby Pán a Spasitel byl něco hodně přísného na odpuštění hříchů ustanovil, zajisté bys to, aby byl zproštěn hříchu, vykonal. Když však tak snadný prostředek, sv. zpověď soukromou ustanovil, proč bys to nevykonal? Máte tolik různých příležitostí, jejichž zdar vám leží na srdci. Dovoláváte se Božího milosrdenství.

Na suchou zemi nerado prší. Zavlažte

své srdce posvěcující milostí Boží a hojných milostí nebesa vylejí na vaše srdce.“

K ZAMYŠLENÍ:

1. Dva naši čeští světcí (sv. Jan Nepomucký a sv. Jan Sarkander) položili život za svátost pokání. Proč my častokrát o tuto svátost nedbáme?
2. K čemu je dobrá životní zpověď a co obnáší?
3. Snažme se přijímat svátosti co nejčastěji, nejen o Velikonocích a Vánocích.

10. květen

STOJAN PŘED NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTÍ

Církev opatruje mnoho duchovních i hmotných pokladů. Ten nejdrahocennější je božská Eucharistie, Tělo a Krev Páně. Církev koná mnoho a mnoho posvátných modliteb a obřadů. Ten nejposvátnější je oběť mše svaté. Církev má mnoho prostředků, aby věřící duchovně posilovala a nasycovala. Ten nejúčinnější lék a pokrm je svátostné přijímání Těla a Krve Páně. A všechny tyto dary Kristovy zprostředkuje duším kněz. Mluvíme-li o Stojanovi – knězi a biskupovi, chceme vědět, jaká byla jeho úcta k Nejsvětější svátosti.

1. Čteme-li jeho duchovní deník a v něm jeho přípravu a průběh první mše svaté, řekneme

si: „Tak vypadá pravý kněz Kristův a pravý ctitel Nejsvětější svátosti.“ A Stojanova láska k svátostnému Kristu za 47 kněžských let nikdy neochabla. Naopak, víc a více hořela.

Stojan jako poslanec byl věčně na cestách, projížděl Moravou a celým Rakouskem křížem krážem. Každá jeho cesta však začínala a končila před svatostánkem. Byla-li noc a kostel zavřen, s obnaženou hlavou a kleče u dveří pozdravoval svátostného Spasitele. Jeho sloužení mše svaté bylo usebrané, jeho přítomnost v domě Božím byla tichá, posvátná, hluboce zbožná.

Netrpěl, aby kostelník nebo ministranti chodili před oltářem hlučně nebo ledabyly. Péče o stavbu a výzdobu tolika kostelů nesla pečeť jeho lásky ke svátostnému Kristu. Jako arcibiskup zavedl v rezidenční kapli denní svátostné požehnání. Tam také končily všechny jeho arcipastýřské porady s rádci a spolupracovníky. Nejednou ho našli prací vysíleného na klekátku před svatostánkem.

2. Máme tolik, tolik povzbudivých důkazů o tom, jak vedl své ovečky k častému přijímání Těla Páně. Dochovaly se nám jím osobně složené eucharistické modlitby. Předříkával je dětem, odrostlé mládeži i dospělým jako přípravu na díkůčinění při sv. přijímání. Vanou z nich božské ctnosti, které vléval do duší posilovaných přijetím Eucharistie.

Aspoň jeden obrázek o tom, jak pozvedal ve své dražovické farnosti eucharistický život: Od 5. do 13. ledna 1892 uspořádal v Dražovicích lidové misie, tedy duchovní cvičení pro

celou farnost, která tehdy čítala asi 700 duší. Kázali P. Cibulka ze Sv. Hostýna a P. Vostatek z Velehradu. Všichni farníci se s nevšední horlivostí a radostí zúčastňovali všech kázání a všech pobožností; přišli z blízka i z daleka i cizí, aby se stali účastníky sv. misí. Nikde se po tu dobu nepracovalo. Kostel býval přeplněn od rána do večera. Při tom se lidé také notně postili, protože nikdo nechtěl zůstat doma a vařit. Páni učitelé, dva činní a jeden na odpočinku, dobrým příkladem předcházeli věřícím ve všem. Podle zjištění všichni farníci, schopni přijetí svátostí, je přijali, jeden farník, hlídač a pomocník na brněnském nádraží, se dokonce zúčastňoval sv. misí s nevšedním sebezapřením. Ke sv. přijímání kvůli noční službě nemohl však přistoupit, učinil ale tak hned v neděli po sv. misích, což tím chvályhodnější... Také na 300 přesporních přistoupilo kromě toho ke svátostem.

3. Stojan jako duchovní organizátor nespočetných poutí neúnavně dbal o to, aby všichni poutníci byli také u stolu Páně. Společné sv. přijímání při slavné bohoslužbě tvořilo vždycky zlatý hřeb těchto „stojanovských duchovních“ obnov. Nikdy nesměl chybět známý průvod s Nejsvětější svátostí, se zaslíbením eucharistickému Srdci Páně a společnou obnovou křestního slibu. Všechno začínalo a končilo před Eucharistií. Se zvláštní zálibou míval kněz a arcibiskup Stojan promluvy těsně před sv. přijímáním. A v těch jeho prostých slovech žhnula plápolající víra i eucharistická láska. Příznačné byly jeho promluvy, jež sám vždycky předříkával před svatostánkem. Závěrem byl vždy prostinký, ale hluboce vroucí hold Nejsvětější svátosti a tak zvané „stojanovské“ duchovní přijímání... A kdyby kaple v arcibiskupské rezidenci mohla mluvit o tolika úpěnlivých, horoucích modlitbách vysíleného, starostmi i chorobou ztrýzněného arcipastýře, ta by vyprávěla!

4. Dochovalo se nám mnoho Stojanových eucharistických modliteb a pojednání. Závěrem si poslechněme aspoň malý úryvek, jak Stojan povzbuzoval k návštěvám Pána Ježíše ve svatostánku: „Kdykoliv máme příležitost, zastavme se v kostele a vykonáme malou, krátkou návštěvu Nejsvětější svátosti oltární. Nejdeme okolo svého přítele, aniž bychom s ním nějakého slova nepromluvili anebo aspoň do jeho příbytku nenahlédli. Pán Ježíš je nade všechno – učiňme u Něho návštěvu. Naše srdce se povznese. Pán k nám tajemně promluví a takové slovo vyváží vše, co nám může poskytnout svět. Ježíš Kristus, přítomný ve svátosti, jménem nás všech vzdává Bohu Otci bez přestání nejvyšší poctu. Návštěvník svou soukromou pobožností se přidružuje ke Kristu... Kristus Pán ve své svátosti připravil stánek svého milosrdenství a svých milostí. Proto i každá věřící duše je povzbuzená k důvěrné naději slovy sv. Pavla: „Přístupme tedy s důvěrou k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost, kdykoli potřebujeme pomoci.“ (Žid 4,16)“

K ZAMYŠLENÍ:

1. I pro nás má být Nejsvětější svátost středem duchovního života.
2. Časté a rané sv. přijímání nám zdůrazňuje i 2. vatikánský koncil.
3. Návštěvy Nejsvětější svátosti v našem farním kostele. Není Pán Ježíš ve svatostánku od nás opuštěný?

11. květen

STOJAN MEZI MLÁDEŽÍ

Stojan, který pocházel z osmi dětí, byl velkým příznivcem katolické mládeže, u které byl také velmi oblíben. Stojan rozuměl mladým srdcím, vždyť jeho srdce mělo prostotu dítek Božích. Od studentských let měl mládež kolem sebe, shromažďoval ji, vzdělával, podporoval, obveseloval. Krojované mládeži vyhrazoval na všech slavnostech první místa. A nebylo pro něho větší radostí, než když řadil na Velehradě a na Sv. Hostýně naši mládež v národních krojích do průvodů.

1. Jeho sestra Františka ještě v pozdním stáří vzpomínala na studentská léta svého bratra Antonína, jak ustavičně četl a pořád psal. Soustředoval kolem sebe studenty ze širého kraje a Beňov se stal střediskem studentů z celého okolí. Už jako student založil v Beňově knihovnu, pamětní knihu a konal četné přednášky.

Mládež rodné obce projevila Stojanovi dík a lásku při jeho primici. Stojan na to vzpomíná ve svém duchovním deníku, jak v předvečer primice přišel se školními dětmi pan řídící Mazáč: „Netrvalo dlouho a tu vidím naši chalupu obklopenou školáky; měli malé pochodně v rukou, a co hrdlo stačilo, zpívali a pan rektor Mazáč předehrával; zapěvše kterousi píseň, odebrali se k mé kmotře, kde jsem bydlel, a zde nanovo zpívání započalo. Poznat jest mi, že takové zastaveníčko mi bylo milejší, než nevím co...“

Po ukončení primice školáci došli a byli štědře pohoštěni.

2. Jako kaplan i farář vždycky a všude věnoval mládeži otcovskou péči. Jako katecheta úzkostlivě dbal o náboženský život dětí. Sdružoval je ve spolku „Dětství Ježíšovo“. Když ve škole některý hoch dělal kříž nedbale, napomínal ho P. Antonín: „Ty lenochu, jen natáhni ruku a udělej kříž pořádně. Pán Ježíš musel pro tebe tři hodiny s rozpjatýma rukama viset na kříži.“ Jindy zase v neděli a svátek, když se zvonilo na bohoslužby, chodil P. Antonín v Příboře na náměstí a sbíral tam mládence a škole odrostlou mládež i učně a vodil je do kostela. To trvalo nějakou dobu. Po čase, jakmile jej zhlédli, už věděli, co to znamená, a šli do kostela sami.

3. Dlouho opomíjenou venkovskou mládež sdružil ve spolek Katolické omladiny a byl jejím doživotním protektorem. S organizací Katolické omladiny začal v r. 1906 a r. 1909 měla už 390 skupin a 15 tisíc členů. Ve svém vzletném svolání jim pravil: „Na nás má nároky Bůh, vlast a lidská společnost.“

4. Stejně jako o venkovskou omladinu pečoval o studenty, kteří měli u něho vždy otevřené dveře i štědrá dlaň. Jako arcibiskup zavedl pro podporu katolického studentského hnutí kostelní sbírku zvanou „Mikulášský dar“. Ta každoročně chudé studenty podporovala a umožňovala jim zvláště konat prázdninová duchovní cvičení.

Jako mladý kněz chodíval Stojan rád se studenty na procházky a vycházky na památná místa. Když byl duchovním správcem ve Svěbohově u Zábřeha, zašel se studenty a přáteli k prameni řeky Moravy na Kralickém Sněžníku. Vstoupil tam do potůčku vyvěrajícího z pramene Moravy a chvíli vodu zastavil. „To budou v Uherském Hradišti hledět“ řekl, „že jim voda najednou neteče.“ Na Sněžníku se tehdy stýkaly hranice Čech, Moravy a Pruska.

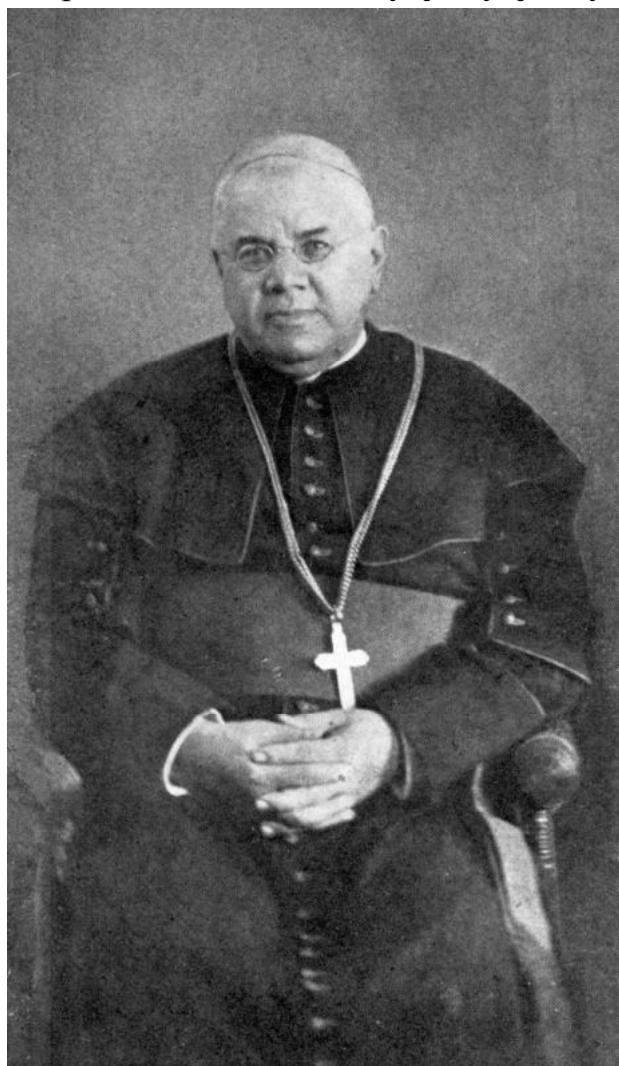
P. Stojan se položil k mezníku a pravil: „Hlava do Čech, nohy do Německa, ale srdce do Moravy.“

Známý právník a spisovatel Dr. Jaroslav Řehulka zachytil pěkný obrázek, jak kroměřížský p. probošt Stojan při své kanovnické instalaci podělil kroměřížské děti: „V sobotu před instalací byly spižírny a komory na proboštství plné vonného, křehkého pečiva. Večer, aniž by kdo z domácích tušil, přihrnul se k proboštství houf dětí, vedených Dr. Stojanem. Vlastně ne houf, ale celé nekonečné stádo. A Dr. Stojan šel pátrat po zásobách. Našel je. A vzal nádoby a řešeta, vynášel a poděloval. A děti braly, jedly, jásaly. To bylo večer. Ráno hospodyňky lomily rukama nad prázdnými řešety. Ale Dr. Stojan byl vždy spokojen a kroměřížské děti též.“

Z nesčetných vzpomínek na dobrodiní P. Stojana uveďme alespoň jednu (napsala ji Aloisie Nyznerová, roz. Hanzelková z Příbora):

„Můj bratr již v mládí jevil veliké hudební nadání. Bylo mu 12 let, když se učil hrát na housle. Ale byli jsme chudobní, bylo nás hodně dětí a výdělek malý. Rodiče nemohli bratrovi housle koupit. Chlapec ve škole plakal, že housle nemá a že maminka mu je nemůže koupit. Náhodou byl přítomen P. Stojan a tázal se chlapce: „Pověz mi, jak by to bylo, kdybys měl housle v ruce a mohl na ně hrát?“ Chlapec odpověděl: „Velký pane, to jak by mi sám anděl sednul na struny, abych mohl na ně dobře zahrát.“

Tu mu velebný pán řekl: „Nu neplač už. Tu máš lístek a utíkej k panu Míčkovi a on ti housle dá.“ A skutečně, chlapec přiběhl domů, od radosti celý bez sebe, nemohl ani promluvit. Už měl pěkné housličky.“

A nakonec několik Stojanových rad mládeži:

- Studuj, pracuj, všestranně se vzdělávej, ukaž, jak se prakticky žijí křesťanské zásady, které hlásají blaho všech!
- Pro křesťana není na světě vznešenější práce nad službu Boží.
- Pravda je někdy bezohledná, trpká – přítelem je filozof Platón, ještě větší přítelkyní je pravda!

12. květen

DRAŽOVICKÝ FARÁŘ

Stojan prošel všemi stupni duchovní správy: jedenáct let byl kaplanem (Příbor), dva roky administrátorem a expozitou (Veřovice a Svěbohov) a dvacet let byl farářem v Dražovicích u Vyškova (v letech 1888 až 1908). Při tom byl pak ještě od r. 1897 poslancem. Jak vypadala jeho duchovní vinice, co pro ni vykonal a jak to vypadalo na jeho faře?

1. Dekret Stojanova jmenování na dražovickou faru má datum 27. listopadu 1888. Patronem dražovické farnosti byl olomoucký arcibiskup. Dražovice patřily do brněnské diecéze do slavkovského děkanátu, poštu a nádraží měly v Novém Rousínově. Dražovice měly tehdy 804 obyvatel, přífařené Podbřežice 394 obyvatel. V celé farnosti bylo jen 20 nekatolíků. Dražovický farní

kostel měl patrona sv. Jana Křtitele. Byl ale v bídném stavu. Mladý příborský kaplan Stojan toto místo dostal s úkolem, aby tam postavil kostel nový. Měl být stavitelem chrámu. Farníci se napřed tak velkého díla obávali, ale energie nového p. faráře odstranila všechny překážky a strachy. Za jediný rok postavil Stojan nový kostel, nový hřbitov, kostel nově vybavil, pořídil i zvony a křížovou cestu. Již 25. srpna 1889 brněnský biskup Dr. František Bauer nový dražovický kostel i hřbitov slavnostně posvětil. A Stojan k tomu dni uspořádal ve farnosti takovou slávu, jakou v obou moravských diecézích nikdy nikdo nepřipravil. Byla to nábožensko-národní slavnost celé farnosti i celého okolí. Celá farnost u stolu Páně, zpěvy, hudba, průvody, kázání, národní kroje, děti, mládež, dospělí, všechny korporace byly v jednom malebném kruhu. Všichni pohoštění, všichni nadšení. Všechny místnosti na faře přeplněny. Stojan přespal tu noc na půdě ve slámě.

Biskup světitel byl dojatý k slzám. Radoval se a děkoval, když viděl tak kvetoucí Boží vinici. Krojované selky podělily nejdůstojnějšího pana biskupa s celým doprovodem skvostnými hanáckými koláči, že o nich psali až v brněnských novinách. Na slavnost byl pozván a přijel známý spisovatel P. Václav Kosmák, který ji také dovedně popsal. Plný nadšení Dražovické povzbuzoval: „Zůstaňte věrni svému národnímu kroji, své víře, abyste byli ve cti. Dnešní překrásná, vpravdě národní slavnost je nejlepším důkazem, jak krásný je náš národ a co dovede. V něm je ještě ryzí zlato, vše ostatní je pozlátko.“

2. Tak se stal Stojan stavitelem prvního chrámu. Druhým byl filiální kostel v přífařených Podbřežicích, posvěcený r. 1907. Pak stavěl a zdobil další a další. Přitom však nezapomínal pečovat ještě usilovněji o výzdobu chrámu Ducha Sv., kterými jsou podle slov apoštola Pavla duše křesťanů (1 Kor 6,18–20; 2 Kor 6,16). Je třeba pozorně pročitat „Pořad služeb Božích“, jak jej psal a ohlašoval po dvacet let v dražovickém kostele farář

Stojan. Ty stránky jsou prodchnuty láskou ke svěřeným duším. Všechny ty výzvy, slavnosti, křesťanská cvičení, přijímání svátostí, koloběh církevního roku vydávají až do dnešních dnů živé svědectví o tom, že dražovický farář byl pastor angelicus, ignis ardens, fides interpedita (andělský pastýř, planoucí oheň, neochvějná víra). V ničem si nezadal s francouzským svatým farářem arským Janem Maria Vianneyem. Radostnými slavnostmi s organizačním talentem ho jistě předčil. Sv. Jan Vianney byl zřídlem, z něhož přicházejí čerpat lidé z dalekých končin. Stojan byl zřídlem i bystřinou, která se roztékala a zavlažovala duše i v dalekých končinách.

3. Jak to vypadalo na dražovické faře? Byl to opravdu „Hotel Stojan?“ Z poschod'ové fary obsadil Stojan jen dvě světnice, ostatní místnosti sloužily jako kancelářské místnosti

pro akce velehradské a hostýnské. Při faře bylo 70 měřic pole, které bylo pronajato. O své tak zvané „obročí“ či hospodářství Stojan nepečoval. Nestálo pokrýt ani jeho cestovní výlohy. Prvních deset let mu domácnost vedla starší, drobná, neduživá neteř příborského děkana Holečka. Po její smrti mu hospodařily jeho vlastní neteře Vincencie a Marie Hřívovy. Bylo to však krušné hospodářství. Stojan vynikal dobročinností, nespořivostí a pohostinstvím. Od něho žádný prosebník neodešel s prázdnou. Sám pak leckdy neměl jako poslanec ani na cestu do Vídně. Tu říkával domácím: „Lidičky dobří, sežeňte mi aspoň šest korun na cestu do Vídně, však zpět mi už zase Pán Bůh pomůže.“ Energická neteř Marie Hřívová založila na faře v Dražovicích malé hospodářství a tak zajišťovala domácnost. Strýček však ani nevěděl, že mají na faře kravku a že dělají žně. Pastorce, stavba kostelů, akce pro zvelebení Velehradu a Hostýna, od r. 1897 činnost poslanecká, ty vyplňovaly dny a noci celá léta. Neznal tak péče o vlastní hmotné potřeby. Jemu stále tanula na mysli Spasitelova slova: „Proto vám říkám: Nedělejte si starosti o svůj život, co budete jíst, ani o své tělo, do čeho se budete oblékat. Podívejte se na ptáky: Nesejí ani nežnou ani neshromažďují do stodol, a váš nebeský Otec je živí. Copak nejste o mnoho cennější než oni?“ (Mt 6,25n) Stojan hledal nejprve a jedině království Boží a jeho spravedlnosti a co mu bylo ještě přidáno, rozdal.

4. O vynálezci bleskosvodu P. Prokopu Divišovi je známo, že míval neshody se svými farníky. A leckterá farní pamětní kniha svědčí o různých neshodách mezi pastýři a ovečkami. Nic takového nebylo u Stojana. Ten neměl ve farnosti nepřátel. Nikdo se také jeho slovem neurazil. A když r. 1908 po dvaceti letech odcházel jako probošt z Dražovic do Kroměříže, všechno tonulo v slzách. Málokterá farnost se loučila se svým farářem tak vroucně a tak dojemně... Poslední Stojanův zápis v dražovické farní kronice zní: „Pán Bůh žehnej farnosti dražovické na přímluvu Matky Boží, sv. Cyrila a Metoděje, sv. Petra a Pavla.“

13. květen

VE SLUŽBÁCH HLAVNÍHO PŘIKÁZÁNÍ (Stojan poslancem)

Po jednadvacetileté pastoraci, po devítileté práci jako duchovní správce v Dražovicích u Vyškova, v roce 1897 začal Antonín Cyril Stojan pracovat ve veřejném politickém životě. 24. ledna 1897 byly na Moravě vypsané všeobecné volby. Strana katolicko-národní postavila na prvním místě za kandidáty poslaneckého mandátu tehdy už věhlasného faráře, cyrilometodějského horlitele a budovatele Hostýna Dr. Antonína Cyrila Stojana. Volit ho měly okresy Vyškovsko, Kyjovsko, Kroměřížsko, Uherskohradištsko a Uherskobrodsko. Co přivedlo kněžského horlitele, aby se vrhl do politické práce? V poslaneckém mandátu byla široká možnost pomáhat lidem, uskutečňovat přikázání lásky ve velkých rozměrech, pracovat pro rozkvět církve i národa. Jeho životní vášní bylo pomáhat všem. Často si opakoval v duchu „Následování Krista“. A ten je největším učitelem lásky k Bohu i bližnímu.

Brněnský deník „Hlas“ podal o Stojanovi výstižnou charakteristiku, která ho k poslanectví opravňovala. Tento list o něm napsal: „Dr. Ant. Cyril Stojan je vzorem katolického kněze, vlastence, Slovana... Zdá se, že slabostí a křehkostí lidské povahy v něm ani není. Jeho duch je vždy činný za věcmi blahodárnými, vlasteneckými, bohumilými... V Příboře k tomu pracoval, aby obecní městské zastupitelstvo se stalo českým. Věc se zdařila. V Příboře neúnavně pracoval, aby se zřídilo české gymnázium... V Příboře jeho přičiněním podařila se jedna z prvních krajinských výstav, a to bez subvencí státních, zemské a jiné... V Příboře založil pokračovací průmyslovou školu pro učně a sám ji také zprvu vydržoval... Vězně v trestnici navštěvoval, poučoval je ve svatém náboženství, učil je číst a psát. Mezi lid rozdával na sta poučných a vzdělávacích knih zdarma... Pro podporu chudé školní mládeže založil spolek sv. Mikuláše. Spolek vydal na tisíce zlatých pro chudé děti. Přičinil se, aby řemeslná družstva, zřízená podle živnostenského řádu, dostala se do řízení českých rukou... Byl spoluzakladatelem spolku Metoděj. V jisté horské vesnici vystavěl jednotřídní obecnou školu a prostrannou kapli sv. apoštolů Cyrila a Metoděje. Je spoluzakladatelem spolku Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje. Spolek ten zřídil slovanskou školu v Soluni, aby tamní křesťanská, slovanská mládež se mezi Turky nepoturčila. A co učinil pro obnovu posvátného Velehradu? Oprava svatyně stála bezmála na sto tisíc zlatých. V té práci měl velký podíl důstojný pán Dr. Stojan. A co náš posvátný Hostýn, kde Matka Boží divy tvoří? Nehlásá také obnovená svatyně s nově vystavěnými budovami všem věrným Moravanům ve svaté víře neúnavnou pracovitost dp. Dr. Stojana? A což katolicky smýšlející moravská inteligence není díky zavázána dp. Dr. Stojanovi za to, že na posvátném Velehradě každoročně pro ni jsou duchovní cvičení, akademie a sjezdy? V Dražovicích obnovil chrám Páně, rozsadil mnoho ovocného stromoví, připravuje nadějně hochy do střední školy. Dr. Stojan je zkušeným učitelem pro obecné školy, sloužil i na vojně... Vůbec vyniká Dr. Stojan tak výtečnými ctnostmi a vlastnostmi, že by to byla velmi šťastná volba nejen pro náš okres, než i pro naši milou Moravu. Navrhujeme, aby ne pro jeho zásluhy byl jednomyslně zvolen Dr. Stojan, nýbrž pro dokázané vlohy, pracovitost, svědomitost a činnost buď zvolen, tam, na říšské radě je

takových mužů zapotřebí a ne ryby, ne kyvadla, ne dietáře, ne takové, kteří zákony, na kterých měli přece také pracovat, před voliči také kritizují, že nevyhovují...“

Pokud bylo možné zjistit, řečnil Stojan 3. února 1897 na schůzi Katolické jednoty v Kyjově. A podle Hlasu si získal v Kyjově rázem důvěru všech. Prohlásil se přívržencem svobody ve smyslu nauky Kristovy a žádal tuto svobodu pro všechny stavy.

Stojan vyšel jako vítěz z volebního boje 9. března 1897. Ten den strávil Stojan na modlitbách na Velehradě a u františkánů v Uherském Hradišti. Když mu blahopřáli k poslanecké volbě, opakoval: „Mám radost, že Hospodin nedal zahanbit svůj lid.“

Od r. 1897 začaly Stojanovy poslanecké cesty Moravou, do vídeňského parlamentu, po roce 1918 do pražského parlamentu, jeho schůzování, vymáhání podpor, intervenování na všech možných ministerstvech, psaní nespočetných žádostí, přijímání nespočetných žadatelů a deputací, styky s poslanci, senátory, ministry, generály...

Pověst říká, že Tataři u Hostýna navršili celý kopec hlíny a kamení, aby dobyli hostýnské hradisko, kam se křesťané utekli před nimi ukrýt. Kdybychom však navršili všechny ty Stojanovy písemnosti, provolání, knihy, brožury, všechny ty peníze, které prosebníkům, obcím, organizacím, kostelům, ústavům světským i církevním vymohl, vyprosil a rozdal, bylo by to úctyhodné návrší. Byla by to hora blahoslavenství.

1. Šel člověk svatý před námi,
šel věčně chud a přitom stále vesel.
Své srdce jiným rozdával
bez křiku a hlučných hesel.
2. Obměkčit uměl ministry,
odměnit jejich sluhy,
a proto míval na světě
vždy dluhy a jen dluhy.
3. V paláci nakonec octl se
a v síních plných křesel,
však chudé a dluhy stále měl,
a proto zemřel chud a vesel.

K ZAMYŠLENÍ:

1. Stojanova veřejná činnost byla stálým uskutečňováním přikázání lásky k Bohu, k bližnímu, i k nepřítelům.

2. Na Stojanovi se naplňuje osmero blahoslavenství (Mt 5,3–12) v dokonalé míře.

3. Jsme takovými křesťany, jaké jsou naše skutky lásky k bližnímu. Zbožná slova bez skutků lásky jsou neopylené květy, které ovoce nepřinesou.

14. květen

VE ŠLÉPĚJÍCH SOLUŇSKÝCH BRATRŮ

Tisícileté výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje v druhé polovině 19. století roznítlo v našich zemích a v celém Slovanstvu mohutné plameny náboženského i národního nadšení. Sv. Cyril a Metoděj zazářili jako apoštolové víry a vzdělanosti všech slovanských národů. Posvátný Velehrad se stal cílem nespočetných poutí a manifestací. Soluňští bratři byli nedostižnými vzory tehdejší kněžské generace. Snad u žádného jiného národa na světě neměli a nemají národní světcí takový obrodný vliv jako u nás sv. Cyril a Metoděj. Po tisíci letech zažehli u nás nový letniční oheň v církevním i národním životě. Písně „Ejhle, oltář“, „Bože, cos ráčil“, „Hvězdy dvě“, „Ejhle, svatý Velehrad už září“ jsou nevadnoucimi květy cyrilometodějské úcty z předminulého století.

Aspoň jednu ukázkou, jak tehdy cyrilometodějství zapalovalo srdce: 25. a 26. srpna 1863 oslavovalo Brno památku sv. Cyrila a Metoděje. Sjelo se tam na 50 000

účastníků a vůdcové národa Palacký, Rieger a Purkyně. Brněnská „Beseda“ konala pod širým nebem v Lužánkách pěvecký koncert. Účastnily se ho naše nejvýznačnější pěvecké sbory s dirigenty. Mezi nimi byl též hudební skladatel P. Pavel Křížkovský. „Když spustilo 1100 českých zpěváků za průvodu dechové harmonie (Křížkovského) cyrilometodějský chvalozpěv ‚Hvězdy dvě se z Východu berou v slavnostním průvodu...‘, všechno obecnstvo bylo uchváčeno nejhlubšími dojmy. Když sbory zapěly závěrečnou větu skladby, nebylo možno ubránit se slzám a pohnutí. Ovace činěné skladateli lze přirovnat k vichřici, která zachvátila celé publikum. To tleskalo, dupalo, křičelo, mávalo šátky a Palacký osobně vzdal skladateli čest a chválu. Za ním také jiní.“ Toto cyrilometodějské nadšení naplnilo duši studenta a pak bohoslovce Stojana. Když potom při kněžském svěcení ležel na tváři před oltářem v olomoucké katedrále, osvícen Duchem Svatým „poznal snahy našich sv. apoštolů Cyrila a Metoděje, tehdy seznal a poznal, co od nás žádají a jakou dráhu jest nám nastoupiti“. Všechna pak Stojanova kněžská a arcipastýřská práce byla nadšeným pokračováním v díle sv. Cyrila a Metoděje. Dnes si alespoň krátce uvedme nejvýznamnější Stojanovy cyrilometodějské pomníky či akce:

1. Už jako nejmladší příborský kaplan zorganizoval ve prospěch velehradské svatyně obdivuhodnou loterii. Měla dvě stě tisíc losů, které rozeslal po celém Rakousku, ba i do Ameriky a Austrálie. Vynesla 28 211 zlatých. To bylo roku 1870. Rok nato byl Stojan hlavním organizátorem cyrilometodějské pouti do Říma. Papež Lev XIII. 30. září 1880 zvláštním okružním listem rozšířil úctu sv. Cyrila a Metoděje na celou Církev. Na popud

vyšehradského probošta Václava Šulce byla uspořádána koncem června 1881 do Říma všeslovanská děkonná pout'. Přes Vídeň, Lublaň, Terst a Loretu dorazili delegáti ze všech slovanských zemí do Věčného města. Dne 5. července 1881 přijal poutníky Lev XIII. obklopen 29 kardinály a 40 preláty. Jménem všech poutníků papeže pozdravil a poděkoval za lásku ke slovanským národům djakovský biskup Josip Strossmayer, Chorvat. Latinskou prosbu o posvěcení obrazů pro Hostýn, Prahu a Radhošť přednesl papeži P. Antonín Stojan, příborský kaplan. Ten měl také lví podíl na zdaru pouti. Audience u Lva XIII. trvala čtyři hodiny. Baziliky sv. Petra, sv. Pavla, sv. Klimenta, Santa Maria Maggiore a mnohé další kostely zaznívaly cyrilometodějskými písněmi tak jako nikdy. Po návratu z římské pouti sešli se pak poutníci na Sv. Hostýně a kazatelé, mezi nimi i P. Stojan, referovali věřícím o velkolepém úspěchu římské pouti. Tato římská pout' Stojana tak uchvátila, že na ni nikdy nezapomněl a často o ní vyprávěl. Stojí též za to připomenout, že naši římská poutníci přinesli tehdy do Říma část ostatků sv. Cyrila (úlomek z jeho pravé ruky), jež uchovával klášter v Rajhradě. Lev XIII. dal tuto drahocennou relikvii rozdělit a věnoval ji Velehradu, metropolitnímu chrámu sv. Václava v Olomouci, Petrovu v Brně a rajhradskému kostelu. A Stojan měl tyto ostatky v nesmírné úctě.

2. Dne 9. dubna 1885 uplynulo tisíc let od smrti sv. Metoděje. Arcibiskup olomoucký Fürstenberg, brněnský biskup Dr. Bauer, čeští biskupové a chorvatský biskup Strossmayer vydali k tomuto památnému výročí zvláštní pastýřské listy. Biskup Strossmayer připutoval na Velehrad, plný dojetí se dlouho modlil před sousoším sv. Cyrila a Metoděje a nakonec se sklonil a políbil zemi velehradského chrámu. Polští poutníci tam přinesli skvostný Matějkův obraz sv. Cyrila a Metoděje. V jubilejním roce 1885 připutovalo zase na Velehrad statisíce poutníků. Předsedou výboru jubilejních CM slavností byl známý olomoucký prelát hrabě Pötting. Příborský kaplan P. Antonín Cyril Stojan byl členem finančního odboru. Na Velehrad přivedl Stojan 7. července 1885 z Příbora 800 poutníků, z nichž velká část přišla na Velehrad pěšky. Příborská hudba s 24 muzikanty poutníci v šestistupech a jejich vroucí zbožnost byli na Velehradě středem pozorností. Pro poutníky z Příbora sehnal P. Antonín na Velehradě nocleh, „sobě našel tajný útulek, aby se mohl přes noc modlit. To on uměl dělat i doma v kaplance. Často se stalo, že našli ráno postel netknutou.“ Když se pak poutníci posílení ve víře loučili s Velehradem, zaznívala prostorami chrámovými tato píseň: „Dítky, na odchod se strojme, loučení nám nastává. V žalozpěvu zpěvy spojme, zlatá doba skonává. Líbáme tvé svaté prahy, s Bohem, Velehrade drahý!“

K ZAMYŠLENÍ:

1. Jako v roce 1863, tak i při dalších výročích v poslední době (např. v roce 2013) nám zazářily postavy sv. Cyrila a Metoděje vždy v nové a nové kráse.

2. Sv. Cyril a Metoděj představují nám znova: Písmo sv., liturgické knihy v mateřské řeči, živé slovo Boží. A stejnými prostředky znovu obnovil náš duchovní život i 2. vatikánský koncil.

3. Po čem toužila generace A. C. Stojana, se splnilo až v jubilejním roce 1963. Tehdy byly znovu nalezeny ostatky sv. Cyrila, původně uložené v chrámu sv. Klimenta v Římě, které se ztratily za napoleonských válek. Papež Pavel VI. je znovu uložil v chrámu sv. Klimenta, a to na oltář sv. Cyrila a Metoděje, zbudovaný chorvatským biskupem Strossmayerem.

15. květen

STOJAN A DUCHOVNÍ ROZKVĚT VELEHRADU

Svatí Cyril a Metoděj nebyli pro Stojana jen velikány z úsvitu našich dějin. Velehrad mu nebyl jen monumentální památkou. Soluňští bratři byli Stojanovi stále živými učiteli a Velehrad nevysychajícím zřídlem: „Řekou živé vody, jasnou jako křišťál, vytékající zpod trůnu Božího a Beránkova.“ (Zj 22,1) Stojan chápal Velehrad jako ohnisko

duchovní obrody, křesťan-ské osvěty a sjednocení slovanských křesťanů. Proto celou svou nezdolnou energií budoval nová cyrilometodějská hnutí.

1. Na prvním místě to byl náboženský spolek Apoštolát sv. CM pod ochranou blah. Panny Marie. Jeho účelem bylo modlit se a pracovat za sjednocení slovanských křesťanů v jedné Církvi Kristově tak, jak to činili naši věrozvěstové sv. Cyril a Metoděj. Plán tohoto sdružení uzrál v duši příborského kaplana P. Antonína Stojana už v roce 1885. Po překonání mnoha překážek byl spolek r. 1891 potvrzen olomouckým arcibiskupem Fürstenbergem a brněnským biskupem Dr. Bauerem. Apoštolát se rozšířil ve všech slovanských diecézích. Roku 1895 měl už 60 000 členů a jejich počet rok od roku vzrůstal, až dosáhl počtu asi 300 000 členů. Stojan byl od založení spolku v roce 1891 až do roku 1919 jednatelem Apoštolátu, potom až do své smrti r. 1923 jeho předsedou. Apoštolát se stal prvním slovanským misijním spolkem. Měl mnoho horlitelů na Slovensku i mezi vídeňskými Čechy, kde povznesl českou pastoraci. Pečoval o početné vystěhovalce z našich zemí do ciziny a posílal misionáře a nejrůznější knihy. Od r. 1910 do r. 1948 vydával Apoštolát vlastní časopis, který měl výborné zpravodajství ze všech slovanských zemí. Začal budovat mosty ekumenismu mezi katolíky a pravoslavnými.

2. Vedle Apoštolátu sv. CM, který má zcela duchovní program, založil Stojan tzv. Družstvo Velehrad. Jeho úkolem bylo zvelebovat velehradský chrám a klášter a starat se o cyrilometodějské památky v naší vlasti. Družstvo mělo na Velehradě vybudovat ústavy, které by byly centrem cyrilometodějských sjednocovacích snah pro všechny Slovany. Tento spolek založil Stojan r. 1902 a byl po dvacet let jeho jednatelem. Stojan spolu s velehradským rektorem P. Janem Cibulkou adaptoval velehradskou klášterní budovu. V přízemí vybudoval tzv. Slovanský sál, který pak sloužil sjezdovým shromážděním.

3. Aby se stal Velehrad střediskem nové duchovní obnovy, zavedl zde Stojan také duchovní cvičení pro laiky. Členové Tovaryšstva Ježíšova mohli tak na Velehradě pracovat jako exercitátoři a plnit veliký úkol, daný jim sv. Ignácem z Loyoly. První exerciční kurz se na Velehradě uskutečnil ve dnech 26.–30. srpna 1893 a zúčastnilo se jej

109 exercitantů. Toto datum je počátkem laických duchovních cvičení u nás, které pak požehnaně rozkvetly. Byly pro všechny stavy a přinášely vzácné ovoce, zvláště mezi studenty a inteligencí. Stojan často sám duchovní cvičení řídil a dbal na jejich hluboký a radostný průběh. Exercitanti s rozzářenou duší odcházeli z exercičního ticha a přinášeli světlo víry dalším a dalším. Jako arcibiskup vybudoval pak Stojan

v roce 1922 na Velehradě také krásný exerciční dům, který byl vrcholným dílem Stojanova budování duchovního Velehradu. Do jeho základů dal zazdít pamětní listinu s tímto textem: „Zdráv buď, Velehrade, hvězdo skvoucí! Zde Pán zjevil se nám všemohoucí!“

Na Velehradě je kolébka našeho křesťanství. Zde dlužno pokleknout a vzdát díky milosrdnému Bohu za dar víry. Zde nutno prosit za utvrzení ve víře. Místo třikrát svaté, požehnáno a posvěceno chůzí, prací a potem sv. Cyrila a Metoděje. Sem pospíchali předkové čerpat milost, útěchu, sílu a statečnost... Z Velehradu vyšlo světlo ke slovanským národům, ať vychází i v budoucnu světlo víry právě ke Slovanům. Ať se odtud šíří myšlenka sblížení se ve víře, čili unie všech slovanských národů!

4. Stojan dobře věděl, že cyrilometodějská idea potřebuje také vědecké pracovníky. Cyrilometodějské dílo se za tisíc let mezi Slovany podivuhodně rozrostlo. Staroslovanská liturgie i dějiny potřebují vědecké bádání. Proto založil vědecký ústav s názvem Akademie Velehradská. Jejím úkolem bylo pořádat schůze učenců, vydávat vědecké publikace, vypisovat stipendia a ceny pro všechny badatele v oboru staroslověnštiny a církevních dějin. Stojanovi podal na tomto poli pomocnou ruku lublaňský prof. Dr. František Grivec, rodem Slovinec. A celá řada dalších, mezi nimi Dr. Vajs, Dr. Dvorník, Dr. Vašica, Dr. Snopek, Dr. Cinek a další. Akademie Velehradská vykonala úctyhodné dílo na poli staroslověnské vědy.

Stojan měl široké srdce a jeho zrak ozáren světlem víry viděl daleko, daleko do budoucnosti. Proto budoval a sdružoval, modlil se a vzdělával, přiváděl křesťanský lid k pramenům živé vody, které tryskají do života věčného (Jan 4,14). Právě tímto zřídlem nezkalené Kristovy nauky je naše cyrilometodějská víra. A svatí Cyril a Metoděj jsou strážci naší pravověrnosti: „Cyrilem a Metodem bdí Bůh nad svým národem!“

K ZAMYŠLENÍ:

1. Zbožní poutníci říkávají, že Velehrad má podivuhodné duchovní kouzlo. Tam sílí naše víra. Tam cítíme těch bezmála 1160 let našeho křesťanství. Vnímáme touhu mít živou víru.

16. květen

„ABY BYLI V DOKONALÉ JEDNOTĚ“

Čteme-li a rozjímáme v Písmu sv. Kristovu velekněžskou modlitbu, svírá naše srdce tíseň. Cítíme lítost nad tím, že jsme my, křesťané, rozdělení a rozštěpeni, oslabeni a odcizeni. Cítíme bolest i vinu za to, že je mezi námi křesťany porušena jednota víry i lásky. „Otče svatý, zachovej ve svém jménu ty, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my...“ (Jan 17,11) Tak se modlíme slovy

Spasitelovými za jednotu své Církve.

Stojan jako vroucí ctitel sv. Cyrila a Metoděje cítil zvláště palčivou bolest nad tím, že jejich dílo bylo podlomeno nesvorností a rozkolem a odtrženo od Stolce sv. Petra. Proto jako kněz činu začal pro sjednocení odloučených Slovanů konkrétně pracovat. Velehrad byl pro něj posvátným místem, na kterém by se měli všichni praví ctitelé sv. Cyrila a Metoděje v jednotě a lásce sejit. Po dlouhé a pečlivé přípravě se Stojanovou zásluhou uskutečnil na Velehradě ve dnech 24. až 26. července 1907 první unionistický sjezd. Byli pozváni vynikající horlité o unii z Ruska, Ukrajiny, Bulharska, Makedonie, Francie a Itálie. Záštitu nad sjezdem převzal olomoucký arcibiskup Dr. František Bauer. Na sjezd se dostavili metropolita Lvovský Ondřej Szepticki, bulharský arcibiskup ze Sofie monsignore Mennini, římský augustinián Aurelio Palmieri, prof. Jan Urban z Krakova, prof. Dr. František Grivec z Lublaně, ředitel Njaradi a prof. Pazman ze Záhřebu a další. Celkem 76 účastníků z Čech, Slovenska, Ruska, Ukrajiny, Chorvatska, Slovinska, Itálie a Německa. „Duší sjezdu byl ovšem náš dobrý Stojan. Čilý, neúnavný, na vše pamětlivý, o každého pečlivý a ve všech snahách obdivuhodný.“ Na sjezdu byly referáty na témata: „Co mohou činit katoličtí bohovědci pro východní církve“, „O katolických proudech v ruské theologii“, „O pokusech o unii“, „O poměru sv. Cyrila a Metoděje k Římu“ atd. Pozdravný telegram sjezdu zaslal také sám papež Pius X. Závěrečná usnesení prvního velehradského unijního sjezdu byla shrnuta do 18 bodů. Všechny nabádaly k navázání kontaktů mezi odloučenými východními bratry zvláště v oboru teologicko-vědeckém. Hned k tomuto sjezdu byla připojena valná hromada Apoštolátu sv. CM, sjezd bohoslovců a akademiků. Tak vešel do dějin na půdě posvátného Velehradu první unijní kongres.

Na druhý velehradský unijní sjezd od 31. 7. do 3. 8. 1909 přijeli již také zástupci pravoslavných: Vasil Gooken, kterého s požehnáním na Velehrad poslal petrohradský patriarcha Antonij, dále Alexander Malcev, pravoslavný duchovní z ruského

velvyslanectví v Berlíně, který měl na sjezdu také přednášku. Počet přednášejících odborníků na sjezdu se oproti předchozímu kongresu značně zvýšil. Stejně tak i na třetím unijním velehradském sjezdu r. 1911. Na tento sjezd přijel biskup Epifan Šanov z rodného města sv. Cyrila a Metoděje, ze Soluně. Na rok 1914 byl připraven čtvrtý velehradský unijní sjezd. Měli přicestovat delegáti ze Srbska, Rumunska i Ruska. Světová válka však vše zmařila. Velehrad se tak stal cílem prosebných poutí za mír.

Jakmile se stal Stojan olomouckým arcibiskupem, r. 1921 a 1922 uspořádal na Velehradě dvě unijní porady. Unijní sjezdy pro poválečné nesnáze v mezistátních styčích nebylo možno uskutečnit. Na těchto poradách bylo učiněno několik dalších usnesení ve prospěch sjednocení. Pro úplnost je třeba doplnit, jak pokračovaly velehradské unijní snahy za Stojanova nástupce arcibiskupa Dr. Leopolda Prečana. Arcibiskup Prečan svolal na dny 30. 7. až 3. 8. 1924 čtvrtý velehradský unijní sjezd. Zúčastnil se ho zástupce Sv. stolce pražský nuncius Marmaggi, zástupce čsl. vlády, 24 arcibiskupů a biskupů. A tolik delegátů z celého světa, že je Velehrad stěží mohl umístit. Pius XI.

zaslal kongresu zvláštní apoštolský list. Roku 1925 byl uspořádán unijní sjezd v Lublani a předsedal mu moravský metropolita Dr. Leopold Prečan. Tentýž moravský metropolita svolal v r. 1927 k 1100. výročí sv. Cyrila pátý unijní kongres a roku 1932 šestý velehradský kongres. Pius XI. opět zaslal kongresovým jednáním, jež měla vysoký vědecký a mezinárodní ráz, zvláštní dopisy.

Stojí za to uvést slova z dopisu, který unijnímu kongresu na Velehradě zaslal pravoslavný teolog Sergej Nikolajevič Bulgakov z Paříže: „V nejhlubším mystickém smyslu rozdělení mezi pravoslávím a katolictvím neexistuje. Obě církve jsou neviditelně sjednoceny jednotou tajemství... Eucharistický Kristus se v nás nerozdělil... Nikoliv teologické závodění se vši svou beznadějností, ani rozepře se vši svou nesmířlivostí, nýbrž sám Kristus ať sjednotí rozdělené kolem svého svatého kalichu.“

I dnes, kdy byla myšlenka unionismu na Velehradě opět vzkříšena, s úctou poklekáme ve velehradské bazilice u hrobu apoštola unie arcibiskupa Stojana, který o sjednocení křesťanského Východu a Západu konkrétně usiloval už koncem 19. století.

K ZAMYŠLENÍ:

1. Antonín Cyril Stojan myšlenkou unionismu usiloval o to připravit cestu ke sjednocení křesťanů. Těmto snahám dal později za pravdu i 2. vatikánský koncil.

2. Potřeba vytrvalé modlitby za sjednocení křesťanů, na úmysly Sv. otce.

3. Navazujme v duchu lásky šetrně a trpělivě kontakty s odloučenými bratry, a modleme se za ně. Odstraňujete barikády křivd, nevraživosti a nepochopení nakupené za tolik staletí!

17. květen

„HORO KRÁSNÁ, SPANILÁ, KDE PŘEBÝVÁ MARIA“

„Horo krásná, spanilá, kde přebývá Maria, jak jsi krásná k milování, svatá Panno Maria!

*Uslyšel jsem libý hlas, jak Maria volá nás:
Pojďte ke mně, dítky moje, už je čas, už je čas!“*

Tuto píseň zaznamenal P. František Sušil v Moravských národních písních a svědčí o velké lásce k posvátnému Hostýnu. Sušil na svých procházkách po kopcích blízko Brna ukazoval svým přátelům směr k hostýnským horám a říkal: „Smekněte a pozdravme Matku Boží, která tam divy tvoří!“ Řada Sušilových básní patří Hostýnu a Hostýn patří k posvátným horám naší vlasti.

Stojan již jako student a bohoslovec rád z rodného Beňova putoval na Hostýn. Jako novokněz krátce po své primici 10. července 1876 se odebral na Sv. Hostýn a tam obětoval mši sv. Ve svém duchovním deníku si o tom zapsal: „Na Sv. Hostýně, kde jsem se jako student vroucně modlival, zde jakožto kněz po prvé jsem Máti Boží vzýval.“

Hostýnská mariánská svatyně byla Josefem II. zrušena, roku 1787 odsvěcena a zpusťována. Klesla do rozvalin. Zbožný lid však na temeno hory putoval dál. Zasluhou známého místopisce rajhradského benediktina P. Řehoře Wolného, Dr. Fr. Sušila a dalších horlitelů se v roce 1841 započalo s opravou zřícené hostýnské svatyně. Dne 2. července

1845 rajhradský opat Viktor Šlosar obnovený hostýnský chrám zase vysvětlil. Pak se hrnuli na posvátnou horu poutníci z blízka i z daleka. 6. května 1855 na Hostýně slavnostně ohlašoval olomoucký arcibiskup Fürstenberg článek víry o Neposkvrněném početí Panny Marie. Sešlo se tam na 30 000 poutníků. Hostýn však neměl samostatnou duchovní správu a nic, co by sloužilo potřebám poutníků. Dne 31. května 1881 se proto sešli v Přerově na faře příborští kaplani Dr. Schneider a P. Antonín Stojan a skupina kněží z několika moravských diecézí k poradě, jak zvelebit a vybudovat duchovní správu na Hostýně. Z 600 set moravských obcí nasbírali na 5000 podpisů a zvláštní delegace šla do Olomouce poprosit kardinála Fürstenbergra, aby se akce zvelebení Hostýna ujal. Kardinál ochotně vyhověl, a tak bylo založeno Družstvo svatohostýnské. Jeho jednatelem se stal P. Stojan a tento jednatel uměl jednat. Rozeslal na 80 000 dopisů a proseb, aby ctitelé Matky Boží dary a půjčkami pomohli na Hostýně zbudovat klášter a duchovní správu.

A Stojan uměl pro Boží věc prosit. Výsledek jeho proseb ukazují tyto skutečnosti: Družstvo svatohostýnské mělo r. 1881 už 10 000 členů. V roce 1885 stála už za hostýnskou svatyní klášterní budova, jejíž stavba vyšla na 22 000 zlatých. Cihly na kopec vynesli poutníci, mezi nimi jako první vynášel cihly na temeno hory P. Antonín Cyril Stojan, příborský kaplan. Dne 3. září 1881 sešlo se na Hostýně asi 100 000 poutníků, s nimi na 200 kněží. Na Hostýn byl tehdy přinesen po cyrilometodějské pouti v Římě obraz Zvěstování Panny Marie, posvěcený papežem Lvem XIII., který dodnes visí ve svatohostýnské bazilice na zdi proti kazatelně. Kardinál Fürstenberg získal pro hostýnský klášter kněze Tovaryšstva Ježíšova z Prahy. Prvním superiorem se stal na Hostýně P. Jan Cibulka, který po boku P. Stojana rok od roku budoval Hostýn v nejpřednější naše poutní místo. O Hostýnu pak celou Moravou zaznívala tato píseň:

*„Usedla si holubice čistá
na temeno hory zelené,
Pani krásná, Matka Pána Krista
na hostýnské výši milené.*

*Jako hvězda z temna lesů svítí,
hlavu její zdobí rajske kvítí,
Moravan k ní s touhou pohlédá,
prosebné k ní ruce pozvedá.“*

Tak budovala Stojanova láska k Matce Boží Hostýn a jeho nezdolná energie tam vybudovala vítězné Ochránkyni Moravy důstojný stánek.

K ZAMYŠLENÍ:

1. Znáte a vážíte si významných poutních míst v naší vlasti?
2. Znáte historii našeho farního kostela, našich kaplí, křížů a soch? Nechod' me kolem nich bez zájmu. Nedopust' me, aby byly zanedbávány, neudržovány, poškozovány.
3. Přiložme ruku k dílu, buď me štedří, když se opravují naše katolické svatyně. Kdo dává Bohu, nic neztrácí. Dává na dobrý úrok.

18. květen

„HOSTÝN V SLÁVĚ KRÁLOVSKÉ NÁM ZÁŘÍ, MATKA BOŽÍ SKVÍ SE NA OLTÁŘI“

Nad kopulí hostýnské baziliky září veliký monogram Maria. Dal jej umělecky ukovat a silně pozlatit pro barokní hostýnskou svatyni hrabě Rottal v polovině 18. století. Po zrušení poutního kostela bylo celé zařízení chrámu odvezeno a kostel nakonec klesl do zřícenin. Onen zlatý monogram Maria však přetrval všechnu zkázu. Roku 1842 byl na obnovenou svatyni znovu připevněn a září tam dodnes. Blednou a zanikají jména mocných tohoto světa. Jméno Boží, jméno Ježíše Krista a jeho Matky Marie zůstanou na věky. Hostýn od svého znovuposvěcení r. 1845 rok co rok vzkvétal. Maria si našla budovatele hostýnské svatyně v Antonínu Cyrilu Stojanovi.

Po zbudování kláštera získal Hostýn trvalé a obětavé strážce. A Matice svatohostýnská za jednatelství Stojanova pracovala pro zvelebení poutního místa tak jako žádná podobná instituce u nás. Uvedme aspoň několik zpráv z dějin tohoto místa:

– Roku 1887 byla svatyně pokryta plechem – za 12 000 zlatých. Kroměřížský rodák malíř Jan Zapletal kostel maloval v letech 1887 až 1890. Na vlysu obepínajícím pod klenbou celý kostel zaskvěl se nápis: „Zdravas, vítězná Ochrano Moravy! Zůstaň Matkou lidu svému!“

– Roku 1887 připutovali na posvátnou horu poutníci z Čech a tak se zde posílili ve víře i v národním uvědomění. R. 1891 byla vystavěna vedle hlavní hostýnské svatyně krásná kaple ke cti blah. Jana Sarkandra, holešovského faráře a hostýnského poutníka. První mši sv. tam obětoval 14. srpna 1891 sám kardinál Fürstenberg. Na druhý den pak slavně hostýnský poutní chrám posvětil biskup brněnský Dr. František Bauer, za přítomnosti kard. Fürstenberga, který pro stáří nebyl už s to dlouhé obřady vykonat, neboť panovalo velmi špatné počasí, bouře a déšť. Lid se pak celou noc modlil a zpíval a tisícové zástupy přicházely na horu vzdor velké nepohodě. Při svěcení hlavního oltáře a při ukládání svatých ostatků do něj byla pořízena dotvzovací listina tohoto znění: „Léta Páně 1891, dne 15. srpna já František Saleský, brněnský biskup, posvětil jsem chrám a tento oltář na počest Nejblahoslavenější Panny Marie Vítězné, Nanebevzaté a ostatky sv. Mučedníků: Václava, krále a mučedníka, Kateřiny panny, Markéty panny, Longína mučedníka, bl. Jana Sarkandra v něm jsem uzavřel. Uděluji všem věřícím odpustky, kteří dnes tento chrám navštíví...“ Když déšť ustal, kázalo davům šest kazatelů. Na 5000 lidí přijalo Tělo Páně. Kardinál Fürstenberg sloužil na nově posvěceném oltáři pontifikální mši sv., která byla jeho poslední (20. srpna 1892 zemřel). Matku Boží v ten den na Hostýně pozdravilo na 100 000 poutníků.

– Roku 1895 byla potvrzena a schválena Matice svatohostýnská. Jejím předsedou byl olomoucký světící biskup Dr. Karel Wisnar, jednatel Dr. Stojan. Matice byla pak právní budovatelkou všech hostýnských staveb. Téhož roku 1895 posvětil olomoucký arcibiskup Dr. Theodor Kohn pro hostýnský chrám 12 centů těžký zvon, který má tento nápis: „Vrah svatyni na Hostýně zbořil, Moravan opět postavil a ozdobil L. P. 1845. Proto za 50 let mne mistr Hiller brněnský ulil. Daroval farář z Blanska František Sobecký. Světil na své jubilejní pouti Theodor Kohn, kníže arcibiskup olomoucký L. P. 1895. Volám Tě, Moravane, k Bohu, Kristu, k jeho Matce a své Vítězné Ochraně Panně Marii Hostýnské!“

– R. 1897 navštívil hostýnský chrám sám císař František Josef I. Přežehnal se, pokropil svěcenou vodou a poklekl u hlavního oltáře. Pak byl na svátostném požehnání a zapsal se do pamětní knihy.

– R. 1908 byl pro Hostýn pořízen další zvon, těžký 27 metrických centů, který stál 12 000 zlatých.

– R. 1909 bylo zbudováno 250 schodů, vedoucích ke svatyni – stály 40 000 zlatých. Biskup Dr. Wisnar při svěcení pronesl: „Požehnáním necht' jsou oběti na toto dílo živým i mrtvým. Kéž jsou blahoslaveni všichni, kteří budou choditi po cestách těchto.“ V r. 1965 bylo z příspěvku arcidiecéze schodiště opraveno. Vše, co na Hostýně vidíme, budovala Stojanova láska.

Pro hmotné památky Hostýna však nesmíme zapomínat na jeho duchovní poklady. A to jsou dary Boží Rodičky nespočetným ctitelům. Kdyby ten oltář, ty zdi, ty zpovědnice, a křížová cesta mohly promluvit, ty by vyprávěly o divech milosrdenství a lásky.

Nakonec aspoň jeden záznam z hostýnské knihy vyslyšených proseb: „Byla jsem jeden rok stará, když mi zemřel otec. V sedmi letech jsem ztratila matku. Nezanechali mi ani haléře, ani obydlí, ani šatů, poněvadž sami nic neměli. Byla jsem z domu, kde matka zemřela, vypuzena. Toulala jsem se po vesnici a žebřala jsem dům od domu. Nikde jsem neměla stálého noclehu. Tak se stalo, že jsem si nachlazením a hladem uhonila nezhojitelnou nemoc. Sloužila jsem za chůvu. Otekla jsem na celém těle, chrlila jsem krev a nohy se mi otevřely. Teprve až mi bylo 15 let, ujali se mne dobří lidé. Starali se o mne ubohou a neschopnou práce. Po čtyřech letech jsem odešla od těchto dobrých lidí. Trvalo to 6 roků, žádný lékař si nevěděl rady. V tom stavu umínila jsem si vzít útočiště k Panně Marii Svatohostýnské. Ale jak tam dojít? Doufala jsem v Pannu Marii, že mne posílí. Vzala jsem si celé jmění osm krejcarů na cestu. Kus po kuse jsem posedávala, až jsem se přece na Sv. Hostýn dostala. Stavila jsem se napřed u zázračné vody. Nato jsem šla do chrámu a plačíc padla jsem na kolena. Když jsem se připlazila za oltář před sochu Panny Marie, takto jsem u sebe promluvila: „Panno Maria, já od Tebe nepůjdu, až mne vyslyšíš..., vypros mi u svého Syna uzdravení...“ Plakala jsem hořce a spínala ruce... A co se stalo? Cítila jsem se najednou, jako by těžký kámen ze mne spadl a já pocítila na celém těle náhlé uzdravení – po šestileté těžké nemoci... Bez bolestí jsem došla domů. Nyní každý rok několikrát putuji na Sv. Hostýn...“

K ZAMYŠLENÍ:

1. Maria nám je více matkou než královnou (sv. Terezie Ježiškova). Na Hostýn putujeme k Marii – Matce.
2. „Aere piorum“ – vystavěno z peněz zbožných duší. Tak bývá psáno na našich starobyklých chrámech. Co krásného na poutních místech vidíme, budovala jen a jen zbožnost věřících.
3. Lidé nejvíce obdivují zázračná uzdravení. Ve světle víry jsou však nejcennější milosti: obrácení hříšníků. Každý zázračně uzdravený nakonec zemře. Duchovně uzdravení však dosahují věčného života s Bohem.

19. květen

„KRÁLOVNA ZASEDNE ZDOBENA OFIRSKÝM ZLATEM“ (Žl 44,10)

V knize Zjevení svatého apoštola Jana 12,2 čteme o Ženě ozářené sluncem, pod jejíma nohama je měsíc a na její hlavě koruna z dvanácti hvězd. Tato jediná věta Písma sv. vedla ctitele Matky Boží, aby na její památné sochy kladli drahocenné korunky a tak jí projevíli úctu jako Královně nebes.

O první takové korunovaci mariánského milostného obrazu čteme r. 732, kdy papež Řehoř III. vložil

v Římě na starobylý obraz Rodičky Boží zlatou korunu posetou diamanty.

V našich zemích byla zlatou korunkou ozdobena milostná socha Panny Marie na Sv. Hoře u Příbrami. Dne 22. července 1732 ji korunoval pražský světící biskup Rudolf hrabě Špork. Milostnou sošku prý vyřezal sám první pražský arcibiskup Arnošt z Pardubic. Korunovační slavnosti na Sv. Hoře trvaly celý týden za nespočetné účasti věřícího lidu. Korunovaci tam připravili otcové Tovaryšstva Ježíšova. Téhož roku 21. září 1732 byla korunována milostná soška Panny Marie na Sv. Kopečku u Olomouce. Neméně krásnou slavnost tam připravili premonstráti z kláštera Hradisko u Olomouce. Korunovaci vykonal olomoucký světící biskup Otto Hungersbach. Za čtyři roky na to 10. května 1736 připravili korunovaci milostného obrazu Panny Marie Starobrněnské otcové augustiniáni v Brně. Světitelem tam byl olomoucký arcibiskup kardinál Wolfgang Schrattenbach. Od té doby v našich zemích podobné korunovace nebylo. V Polsku například bylo do první světové války korunováno 31 mariánských soch a obrazů. Mezi nimi zvláště bylo v roce 1717 korunováno paladium Polska na Jasně Hoře čenstochovské. Z dalších světových poutních míst stojí za zmínku uvést korunovaci v Lurdech a Mariazell.

Hostýnští duchovní a Matice svatohostýnská přišli na myšlenku, aby i Hostýnská Madona, tolik zbožným národem uctívána, byla také ozdobena uměleckými korunkami.

S přípravami se započalo r. 1900 za hostýnského superiora P. Josefa Cibulky a trvaly mnoho let. Ke korunovaci bylo třeba vyřídit v Římě povolení, které bylo možné získat jen pro slavná poutní místa. Olomoucký arcibiskup kardinál Bauer zaslal papeži Piu X. v červnu r. 1912 prosebný list. Popsal v něm starobylost hostýnských poutí, doložil, že tam ročně putuje 150 000 až 200 000 poutníků, podává se tam ročně asi 40 000 svatých

přijímání. A proto prosí, aby byla povolena tzv. papežská korunovace Hostýnské Madony. Žádost podepsal také brněnský biskup Pavel Huyn a olomoucký Dr. Karel Wisnar.

Pius X. žádosti vyhověl a pověřil arcibiskupa Bauera, aby papežskou korunovaci Svatohostýnské Madony obřadně vykonal 15. srpna 1912. Tento dekret byl předán v Římě Dr. Ant. Cyrilu Stojanovi a hostýnskému superiorovi P. Antonínu Ostrčilíkovi. Tím byla liturgická příprava korunovace zajištěna.

Současně bylo třeba pořídit korunky na sochu Panny Marie a Ježíška. K tomu účelu přinesl list „Hlasy svatohostýnské“ r. 1910 křesťanským paním a dívkám výzvu, aby pro chystané korunky věnovaly své skvosty nebo peněžité dary. Prosba měla očekávaný úspěch. Na Hostýn přicházely dary malé i velké, ze všech končin vlasti, z Vídně i z Ameriky. Za tři léta se sešel od mariánských ctitelek všechen drahocenný materiál.

Dalším úkolem bylo sehnat české umělce, kteří by dvě zlaté, drahokamy zdobené korunky, zhotovili. Kanovník u sv. Víta v Praze Dr. Josef Tumpach doporučil hostýnskému superiorovi P. Ostrčilíkovi architekta, prof. české techniky v Praze, ing. Josefa Fantu, který byl proslulým odborníkem v církevním umění. Pracoval v Praze pro Křesťanskou akademii a byl v oboru umění poradcem českých biskupů. (Stojí za zmínku, že podle jeho návrhu bylo postaveno také pražské hlavní nádraží.) Prof. Fanta zcela zdarma, s pravým zápalem a pietou se ujal tohoto úkolu a vypracoval na korunky skvostný návrh. Odbornou zlatnickou práci zadal českým umělcům. Na svátek sv. Víta 15. června 1912 architekt Fanta přijel z Prahy na Sv. Hostýn a očekávané korunky přivezl. Pro Hostýn to byl radostný den, což dosvědčují i slova samotného architekta prof. Fanty: „Svatohostýnské Madoně se dostalo klenotů nejvyšší umělecké hodnoty: skvostná, krásná koruna, kterou s dětinou úctou národové korunují ten nejvyšší ideál Panny, Ženy, Matky – Orodovnice všech, kdož se k ní utíkají v tomto údolí slz a smutku. Dej Bůh, aby se nám s tou měrou podařilo, aby práce tato přibližně – jak to hmotám nejcennějším a lidské snaze je možno – byla hodna státi se důstojným holdem nebeské Královny!“

Závěrem aspoň krátkou zprávu o nynější svatohostýnské soše Panny Marie, která nahradila starý obraz či reliéf, který tam byl v 18. století. Nynější krásnou sochu Matky Boží s Ježíškem vytvořil brněnský sochař Benedikt Edele r. 1845. Vlákem byla dopravena do Hulína, hulínští farníci vybrali třicet krásných běloušů, zapřáhli do vozů a s velikou ochotou a radostí dopravili sochu a inventář na temeno Hostýna. Náklad 2000 zlatých za sochu uhradil rajhradský benediktin prof. Řehoř Wolný, který dal návrh na úpravu celého oltářního prostoru. Mistr sochař vtiskl mateřskou něhu tváři Hostýnské Madony, která láskyplně pohlíží na zástupy poutníků.

K ZAMYŠLENÍ:

1. Velká poutní místa a liturgická shromáždění jsou pro věřící skutečnou posilou víry a povzbuzením pro jejich duchovní život. Nelitujme proto obětí a nepohodlí, které musíme snášet při účasti na velkých poutích (náročnost cesty, špatné počasí, mnoho lidí, únava...).
2. Jak jsme každý z nás přispěli k tomu, aby i náš zdejší farní kostel byl krásný, čistý a udržovaný?

20. květen

ZŮSTAŇ MATKOU LIDU SVÉMU

Svatohostýnské korunky jsou tak drahocenné duchovní i hmotné klenoty, že stojí za to, abychom si o nich alespoň krátce pověděli:

Korunka Panny Marie je celá ze zlata a pokryta perlami a drahokamy. Uvnitř je vyryt nápis: „Pořízena jsem byla zbožností lidu cyrilometodějského z lásky k Panně Marii, v touze po větší slávě Boží.“ V čelence, vroubené dvěma řadami perel, čteme prosbu: „Zůstaň Matkou lidu svému!“ Na čelence jsou znaky Moravy, Čech a Slezska. Uvnitř korunky je ještě vryto: „Praha je mé rodiště, posvěcena jsem byla Piem X. v Římě, L. P. 1912.“ Zlaté obruče a paprsky mariánské korunky zdobí 27 démantů, 546 perel, 148 rubínů, 138 smaragdů, 113 safírů, 21 topasů a 47 opálů.

Korunka pro Ježíška je menší. Ve zlaté obruči je prosba: „Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.“ Uvnitř je vryto: „Posvěcena jsem Piem X. v Římě, L. P. 1912.“ Korunku Jezulátka zdobí 30 rubínů, 20 adularů a 5 topasů.

Obě korunky jsou uloženy v umělecké kožené schránce s třemi zlatými zámky. Zlatnické práce stály 12 000 rakouských korun.

Když byly korunky zhotoveny, vypravila se s nimi deputace výboru Matice svatohostýnské vedená kroměřížským proboštem Dr. Ant. Stojanem a hostýnským superiorem P. Antonínem Ostrčilíkem do Říma. Do Věčného města dorazili 17. července 1912. Dne 21. července měli audienci u papeže Pia X., který korunky posvětil. K deputaci papež pravil: „Blahopřeji vám k tak významnému výkonu, kterého jste se k oslavě Matky Boží podjali. Zároveň vám za tuto snahu děkuji.“ Když probošt Dr. Stojan Jeho Svatost ujistil, že se za něho budou na Sv. Hostýně modlit, odvětil: „Děkuji vám, já se rovněž budu modlit. Žehnám vás, vaše rodiny, vaše příbuzné, vaše práce a všechny vaše zájmy, aby prospěly vám i mně na přímluvu Matky Boží.“ Mimo to udělil Svatý otec duchovní privilegia. S delegací se nechal vyfotografovat, a pak ji propustil se slovy: „Pozdravujte ode mne svoje domácí a veškerý moravský lid.“ Delegace pak s posvěcenými korunkami putovala na nejposvátnější místa Itálie i naší vlasti. Korunky spočinuly na oltářích chrámů sv. Antonína v Padově, sv. Petra v Římě a všech slavných římských bazilik, ve Florencii, v Assisi na hrobě sv. Františka a sv. Kláry, v Loretu na známém poutním oltáři, v Praze na hrobech našich světců, na Sv. Kopečku a na Velehradě. Celkem na 58 hrobech světců a na oltářích. Je možné směle tvrdit, že snad žádná z korunek na celém katolickém světě neprožila takové posvátné putování jako korunky svatohostýnské. Dne 26. července 1912 dorazila římská deputace na Sv. Hostýn a položila korunky na hlavní oltář. Pak čekaly na korunovační den 15. srpna 1912. Bylo však ještě třeba vykonat veliké přípravné práce. Řídil je pan probošt Stojan s řadou pomocníků v kroměřížské kanceláři. Tam byl dojednáán pořad korunovační slavnosti, pozvání biskupové, kněží, kazatelé, zpovědníci, hodnostáři, spolky... Byly rozeslány zprávy a pozvánky do všech našich katolických novin a časopisů.

Jak ubytovat na Sv. Hostýně tolik tisíc poutníků? Stojan si věděl rady. Jako poslanec požádal ministerstvo vojenství, aby Matici svatohostýnské půjčilo 35 vojenských stanů. Postavili je vojáci kroměřížské posádky.

Pan probošt Stojan osvětlil po dobu slavností Hostýn elektřinou. Deseti páry volů dal dopravit na temeno hory parní stroj, který pak vyráběl elektřinu, a tak Hostýn poprvé tonul v záři elektrických světel. Dále Stojan zařídil na Hostýně telefonní ústřednu, zdravotní službu, požární službu, velké vývařovny, ohňostroje.... Obstaral hudební kapely, pěvecké sbory, družičky, redaktory, fotografy atd..., atd... Jen krásné počasí se nedalo objednat. To bylo třeba si na Královně nebes vyprosít.

Před korunovací byl ve všech kostelích čten pastýřský list olomouckého arcibiskupa pana kardinála Bauera. Začínal takto:

„Zvěstuji vám velikou radost, radost velikou, po které jsme už nejednou zatoužili, ba které jsme již po celou delší dobu s velikou ochotou a s nemalými oběťmi konali přípravy a které se má již za málo dní dostat naší milé Moravěnce. Zvěstuji vám, že o svátku Nanebevzetí a korunování Nejblahoslavenější Panny Marie dne 15. srpna 1912 s povolením a zmocněním samého Svatého otce Pia X. na posvátné hostýnské hoře bude se konat slavnost korunování sochy Panny Marie a jejího Božského Děťátka. Budeme ji konat, abychom tímto obřadem splatili dluh od nejdávnějších dob Rodičce Boží a jejímu Děťátku povinný a vyprosili si její pomoci a ochrany...“

Celá katolická Morava byla pozvána a připravoval se na slavný den korunovace Matky Boží Svatohostýnské.

Závěrem ještě drobná příhoda, jak probošt Stojan zařídil v Římě fotografování delegace s hostýnskými korunkami u papeže, dnes již sv. Pia X.: Povož Dr. Stojana v Římě najednou zmizel. Jel pro papežského dvorního fotografa Felice. Když fotograf dorazil, pravil mu Svatý otec: „Co ty tady chceš?“ Delegace přednesla prosbu o vyfotografování. Svatý otec se usmál a ptal se fotografa: „Kde máš své věci? A kde to má být?“ Fotograf ukázal na pracovnu Svatého otce. Ten vybídl delegaci vstoupit a sám k nemalému úžasu přítomných odstavoval židle, aby se mohla skupina sestavit. Fotografie se dochovala. Tatíček Stojan tam drží svatohostýnské korunky, po jeho pravici v bělostné klerice papež Pius X. Oba z tak prostého rodu, tak pokorní, tak velcí, tak svatí!

K ZAMYŠLENÍ:

1. Snad někoho z vás napadlo: „Nač tak drahocenné klenoty?“ Jidáš Iškariotský také vytýkal Marii, že pomazala Kristu nohy drahocennou masťou a že to raději měla prodat a peníze dát chudým (Jan 11,12n). To ale neřekl kvůli tomu, že by měl péči o chudé. Pán Ježíš však tu ženu pochválil.
2. Zbožnost a starostlivost Církve uchovává klenoty po staletí. O jaké klenoty se jedná? Nejde přece jen o vzácné památky, hmotné kulturní dědictví.
3. Světitelem svatohostýnských korunek byl dnes svatořečený papež Pius X. Kdy bude blahořečen i arcibiskup Stojan?

APOŠTOLSKÁ CESTA PAPEŽE FRANTIŠKA DO MAĎARSKA

28. - 30. dubna 2023

Papežské letadlo odstartovalo z letiště Fiumicino v 8:21 hodin směrem na Budapešť. Papež se v maďarské metropoli zdrží do 30. dubna. Před odjezdem z Casa Santa Marta se papež v doprovodu kardinála Krajewského setkal s patnácti bezdomovci žijícími v blízkosti baziliky

svatého Petra. Po startu papež jako obvykle pozdravil prezidenta Italské republiky Sergio Mattarellu. V telegramu mu František napsal, že do Maďarska cestuje "pohnut touhou setkat se s bratry a sestrami ve víře a vydat svědectví o důležitosti budování mostů mezi národy". Mattarella zase v poselství zasláném papeži píše, že jeho "apoštolská cesta do země, která je kolébkou starobylých křesťanských tradic, velmi blízko míst, kde dochází k nevyřčenému ruskému násilí vůči ukrajinskému lidu, znovu vyzývá k zamyšlení nad absolutní potřebou obnovit mezinárodní řád, který byl brutálně porušen, a uzdravit nesmírné utrpení způsobené agresí proti Ukrajině". Prezident Mattarella své poselství uzavřel tím, že si je jistý, že papežovo svědectví "povzbudí maďarský lid, aby se vydal cestou bratrství a přijetí".

Papež František pozdravil 73 novinářů z deseti zemí (včetně osmi Maďarů), kteří ho doprovázeli při letu z římského Fiumicina do Budapešti a budou tvořit jeho novinářský doprovod při celé apoštolské cestě. „Šťastnou cestu všem!“, řekl František novinářům a kameramanům a zažertoval o mikrofonu, který zpočátku

nefungoval: „To jako neposedné děti, slyšíte to?...“.

Papež se s novináři postupně pozdravil, potřásl si s nimi rukou a prohodil pár slov či anekdot. Zejména zpravodajka polské tiskové agentury PAP mu poděkovala za jeho

obhajobu Jana Pavla II. tedy za slova pronesená 16. března při mariánské modlitbě Regina Coeli v souvislosti s výroky, které napadaly údajné zvyky polského papeže, který měl po večerech vycházet z Vatikánu „nikoli kvůli žehnání domácností“. Jsou to „urážlivé a nepodložené závěry“, pronesl tehdy papež František z okna Apoštolského paláce a při dnešním letu do Maďarska dodal: „Jsou to hlouposti“.

Papež poté s úsměvem odpovídal na otázky týkající se jeho zdravotního stavu poté, co byl hospitalizován v římské nemocnici Gemelli kvůli infekčnímu zánětu průdušek, a poděkoval za různé dárky, které od novinářů dostal. Mezi nejvýznamnější patřila kojenecká láhev a kompas. Předala je Eva Fernándezová, španělská novinářka z Radia Cope, známá jedinečností a originalitou darů, které papežovi nabízí na každé apoštolské cestě. Tyto dary připomínají ztroskotání lodi v kalábrijském Cutru letos 26. února, při kterém zahynulo přes 90 lidí a které papeže hluboce zarmoutilo.

Budapešť vítá papeže po dvou měsících příprav ve městě, které je připraveno napsat nové stránky své dvoutisícileté historie. Airbus A320 společnosti Ita Airways, který dnes, 28. dubna ráno v 8:21 odstartoval z Říma-Fiumicina, přistál v 9:53 na letišti Ference Liszta, o několik minut dříve, než bylo plánováno. Francesco vystoupil z letadla s pomocí hole došel k přítomným. Krátce předtím se na palubě přivítal s apoštolským nunciem monsignorem Michaelem Banachem a maďarským velvyslancem při Svatém stolci Eduardem Habsburg-Lotharingen. Zatímco na přistávací plochu svítí slunce, papeže vítá místopředseda vlády a chlapec s dívkou v tradičních krojích, kteří mu nabízejí chléb a sůl, symboly života, požehnání a štěstí. František pravou rukou láme malou porci chleba a za potlesku přítomných ji ochutnává. Desítky dětí drží vlajky Vatikánu a Maďarska. Před odchodem do salonku letiště probíhá představení delegací. Po tomto krátkém setkání se delegace přesunuly do Sándorova paláce, sídla prezidenta Maďarské republiky.

V maďarském hlavním městě na člověka dýchne veškeré nadšení společnosti, která se těší, až bude moci papeže znovu přivítat, poté co se tak stalo poprvé před dvěma lety. V roce 2021 totiž došlo k setkání tehdy u příležitosti Mezinárodního eucharistického kongresu. František je po Janu Pavlu II. v letech 1991 a 1996 druhým papežem, který se vydal na apoštolskou cestu do Maďarska. Od té doby, kdy se země osvobodila od komunismu, se mnohé změnilo. Od roku 2004 je Maďarsko členem Evropské unie, zažívá významný hospodářský rozvoj a Budapešť se v průběhu let stala významnou mezinárodní turistickou destinací. Dnes se však pohled obrací také k severovýchodní hranici s

Ukrajinou. Od začátku války překročilo hranice Maďarska více než milion Ukrajinců.

V Budapešti panuje radost z příjezdu Františka. V maďarských novinách se tato zpráva objevuje na titulních stranách, které nesou titulek "Kde je Petr, tam je církev". Rozhlasové a televizní zpravodajské

pořady věnují této historické návštěvě hlavní prostor. V Budapešti také panuje silný pocit vděčnosti vůči papeži, poutníkovi míru, nositeli naděje navzdory jeho zdravotním potížím v poslední době. Město vítá Petrova nástupce ve zvláště významném roce: moderní hranice Budapešti byly ve skutečnosti vytyčeny v roce 1873, tedy přesně před 150 lety, kdy se spojila kopcovitá města Budín a Obuda na západě a Pešť na rovinách východního břehu Dunaje.

Papež František přicestoval na svou 41. zahraniční apoštolskou cestu do maďarské Budapešti. Jeho první zastávkou po příjezdu byl Sándorův palác, oficiální rezidence maďarské prezidentky. Po soukromém setkání s prezidentkou Katalin Novákovou se papež František sešel s premiérem země Viktorem

Orbánem. Papež přijel do Sándorova paláce v 11:18 hodin a byl přivítán čestnou stráží. Zazněly státní hymny Maďarska i Vatikánu a papež pozdravil prezidentku a premiéra i další maďarské představitele. Po tomto oficiálním přivítání papež a prezidentka vstoupili do paláce a zamířili do jeho empírového sálu, kde byly pořízeny oficiální fotografie a papež se podepsal do Čestné knihy země. Další zastávkou papeže i prezidentky byl Modrý sál paláce, kde proběhla jejich soukromá diskuse. V rámci setkání si došlo k výměně darů. Poté prezidentka Nováková představila papeži svou rodinu a následně ho doprovodila do sousedního Sálu Marie Terezie, kde se soukromě setkal s premiérem Orbánem.

Ve svém prvním projevu v Budapešti během setkání s maďarskými občanskými

autoritami František varuje před "zhoubnou cestou ideologických kolonizací" a burácením nacionalismů, které opomíjejí životy lidí. Následuje varování před "genderovou kulturou" a "právem na potrat" a výzva k přijetí těch, kdo prchají před válkami, chudobou a klimatickými změnami: "Pracujte na bezpečných a legálních cestách tváří v

tvář epochální výzvě, kterou nelze zastavit odmítnutím".

„Budapešť: město historie, město mostů a svatých“

Paní prezidentko republiky, předsedo vlády, vážení členové vlády a diplomatického sboru, významní představitelé a zástupci občanské společnosti, dámy a pánové!

Srdečně vás pozdravuji a děkuji paní prezidentce za uvítanou a také za milá a hluboká slova. Politika se rodí z města, z polis, z konkrétního zápalu pro společný život, vedle garantování práv a respektování povinností. Málokterá města nám pomáhají uvažovat o tom, jak to činí Budapešť, která je nejen majestátním a vitálním hlavním městem, ale i ústředním místem

dějin: je svědkem významných průlomů v průběhu staletí, je povolána být protagonistkou přítomnosti a budoucnosti; zde, jak napsal jeden z vašich velkých básníků, „se objímají měkké vlny Dunaje, který je minulostí, přítomností a budoucností“ (A. József, K Dunaji). Chtěl bych se proto podělit o několik myšlenek, které jsou inspirovány Budapeští jako městem historie, městem mostů a městem svatých.

1. *Město historie.* Toto hlavní město má starověký původ, o čemž svědčí keltské a římské pozůstatky. Jeho nádhera nás však zavede až do novověku, kdy bylo hlavním městem Rakousko-Uherska během období míru známého jako belle époque, které trvalo od let jeho založení až do první světové války. Povstání v době míru znalo bolestivé konflikty: nejen dávné invaze, ale v minulém století i násilí a útlak způsobené nacistickou a komunistickou diktaturou – jak se dá zapomenout na rok 1956? A během druhé světové války deportace desítek a desítek tisíc obyvatel, přičemž zbylé obyvatelstvo židovského původu bylo zavřeno v ghettu a vystaveno četným masakrům. V tomto kontextu se našlo mnoho statečných spravedlivých lidí - mám na mysli například nuncia Angela Rotta, měl hodně odolnosti a velké odhodlání k obnově, takže Budapešť je dnes jedním z evropských měst s nejvyšším procentem židovského obyvatelstva, centrem země, která zná hodnotu svobody a která poté, co zaplatila vysokou cenu diktaturám, nese v sobě poslání hlídat poklad demokracie a sen o pokoji.

V této souvislosti bych se chtěl vrátit k založení Budapešti, které si letos slavnostně připomínáme. Uskutečnilo se před 150 lety, v roce 1873, ze spojení tří měst: Budín a Óbuda západně od Dunaje s Pěští na opačném břehu. Zrod tohoto velkého hlavního města v srdci světadíla připomíná sjednocenou cestu Evropy, na které má Maďarsko své důležité místo. V poválečném období představovala Evropa spolu s Organizací spojených národů velkou naději ve společném cíli, že užší pouto mezi národy zabrání dalším konfliktům. Bohužel tomu tak nebylo. Ve světě, ve kterém žijeme, se však zdá, že vášň pro komunitní

politiku a multilateralismus je vzpomínkou na minulost: zdá se, že jsme svědky smutného doznívání sborového snu o klidu, zatímco sólisté války si vytvářejí vlastní prostor. Obecně se zdá, že nadšení pro budování mírového a stabilního společenství národů se v myslích lidí rozpadlo, zatímco se vyznačují zóny, rozdíly, nacionalismy opět bují a odsuzování a tóny vůči jiným se vyostřují. Na mezinárodní úrovni se dokonce zdá, že politika má za následek spíše rozdmýchávání nálad, než řešení problémů, zapomíná na zralost dosaženou po hrůzách války a vrací se k jakési válečné infantilitě. Mír však nikdy nebude vycházet z prosazování vlastních strategických zájmů, ale z politiky, která bude schopna hledět na celek, na rozvoj všech: bude dbát na lidi, na chudé a na zítřek, nikoli pouze na moc, zisky a možnosti dneška.

V této historické situaci má Evropa zásadní význam. Díky své historii totiž představuje paměť lidstva, a proto je povolána sehrát roli, která jí odpovídá: sjednocovat vzdálené, přijímat národy v rámci ní a nikoho nenechat navždy nepřítelem. Proto je nezbytné znovu objevit evropskou duši: nadšení a sen otců zakladatelů, státníků, kteří se uměli dívat za hranice své doby, za hranice států a bezprostředních potřeb, a vytvářet diplomacie schopné upevňovat jednotu, a ne prohlubovat rozpory. Vzpomínám si, jak De Gasperi u kulatého stolu, kde se zúčastnili i Schuman a Adenauer, řekl: „Předsevzetí sjednocené Evropy je pro ni samu, ne proto, abychom se postavili proti ostatním... pracujeme na jednotě, ne na rozdělení“ (*Projev u kulatého stolu Evropy, Řím, 13. října 1953*). A ještě jednou k tomu, co řekl Schuman: „Příspěvek, který může organizovaná a vitální Evropa poskytnout civilizaci, je nezbytný pro udržení mírových vztahů“, protože - památná slova! – „světový mír nelze zajistit jinak než tvůrčím úsilím přiměřeným nebezpečím, která jej ohrožují“ (Schumanova deklarace, 9. května 1950). V této historické etapě je nebezpečí mnoho, ale ptám se, i když myslím na sužovanou Ukrajinu, kde je tvůrčí úsilí o klid?

2. *Budapešť je městem mostů*. Při pohledu shora „perla Dunaje“ ukazuje svou osobitost právě díky mostům, které spojují její části a harmonizují její konfiguraci s konfigurací velké řeky. Tato harmonie s prostředím mě vede k tomu, abych pochválil ekologickou péči, kterou tato země vykonává s velkým nasazením. Ale mosty, které spojují různé skutečnosti, také naznačují, že bychom se měli zamyslet nad důležitostí jednoty, která neznamena uniformitu. V Budapešti je to zřejmé z pozoruhodné rozmanitosti volebních obvodů, kterých je více než dvacet. Dokonce i Evropa sedmadvaceti, vybudovaná s cílem budovat mosty mezi národy, potřebuje příspěvek všech, aniž by se zmenšila výjimečnost kteréhokoli z nich. V této souvislosti jeden z otců zakladatelů předpověděl: „Evropa bude existovat a neztratí se nic, co by dělalo slávu a štěstí každému národu. Právě ve větší společnosti, v silnější harmonii, se jednotlivec může prosadit“ (Intervence cit.). Je potřebná tato harmonie: celek, který nezploštuje části, a části, které se cítí dobře začleněné do celku, zachovajíc si vlastní identitu. V tomto ohledu je důležité to, co se uvádí v maďarské ústavě: „Svoboda jednotlivce se může rozvíjet pouze ve spolupráci s ostatními“; a opět: „Naši národní kulturu považujeme za bohatý příspěvek k pestrobarevné evropské jednotě“.

Mám tedy na mysli Evropu, která není rukojmím stran, jež se stávají obětí sebestředných populismů, ale která se ani neproměňuje v tekutou, ne-li plynou realitu, v jakýsi abstraktní supranacionalismus, lhostejný k životu národů. Toto je ostudná cesta „ideologických kolonizací“, které odstraňují rozdíly, jako v případě tzv. genderové kultury, nebo stavějí redukující koncepcce svobody před realitu života, například chlubí se jako výdobytkem nesmyslným „právem na potrat“, což je vždy tragická porážka.

Jak úžasné je místo toho vybudovat Evropu zaměřenou na člověka a lidi, kde existují účinné politiky pro porodnost a rodinu - v Evropě máme země s průměrným věkem 46-48 let -, které se v této zemi pečlivě realizují, kde různé národy tvoří rodinu, v které se ctí růst a jedinečnost každého z nich. Nejznámější budapešťský most, most řetězů, nám pomáhá představit si takovou Evropu, složenou z mnoha různých článků, které nacházejí svoji pevnost ve vytváření pevných společných vazeb. V tom pomáhá křesťanská víra a Maďarsko může působit jako „stavitel mostů“, přičemž využívá svého specifického ekumenického charakteru: různé konfese zde spolunažívají bez antagonismu - vzpomínám si na setkání, které jsem s nimi měl před rokem a půl -, spolupracují s respektem a v konstruktivním duchu. S myslí a srdcem směřuji do opatství Pannonhalma, jedné z velkých duchovních památek této země, místa modlitby a mostu bratrství.

3. To mě vede k poslednímu aspektu: *Budapešť, město svatých* - paní prezidentka mluvila o sv. Alžbětě - , jak naznačuje i nový obraz v této místnosti. Naše myšlenky nemohou nesměřovat ke svatému Štěpánovi, prvnímu uherskému králi, který žil v době, kdy byli křesťané v Evropě v plném společenství; jeho socha v Budínském hradě se tyčí nad městem a chrání ho, zatímco bazilika zasvěcená jemu v srdci hlavního města je spolu s ostřihomskou nejimpozantnější sakrální stavbou země.

Maďarské dějiny se tedy zrodily poznamenány svatostí, a to nejen krále, ale celé rodiny: jeho manželky, blahoslavené Gisely, a jejich syna svatého Emerika. Ten obdržel od svého otce několik doporučení, která představují jakýsi testament pro maďarský lid. Dnes mi přislíbili do daru jeho svazek, očekávám ho! Čteme tam několik velmi výstižných slov: „Doporučuji ti, abys byl laskavý nejen ke své rodině ak příbuzenstvu nebo k mocným a bohatým nebo k bližnímu a svému lidu, ale ik cizincům“. Svatý Štěpán to zdůvodňuje v pravém křesťanském duchu a píše: „K nejvyššímu štěstí vede praktikování lásky“. A uzavírá slovy: „Buď pokorný a nikdy neboj proti pravdě“ (Napomenutí, X). Tímto způsobem neoddělitelně spojuje pravdu a pokoru. Je to velké učení víry: křesťanské hodnoty nelze dosvědčovat strnulostí a uzavřeností, protože Kristova pravda v sobě zahrnuje pokoru, zahrnuje laskavost v duchu blahoslavenství Zakořeněná je zde ta maďarská lidová laskavost, kterou odhalují některé výrazy běžné řeči, jako například: „jonak lenni jó“ [je dobré být dobrý] a „jobb adni mint kapni“ [je lepší dávat než přijímat].

To odhaluje nejen bohatství pevné identity, ale také potřebu otevřenosti vůči jiným, jak to uznává ústava, když prohlašuje: „Respektujeme svobodu a kulturu jiných národů, jsme odhodláni spolupracovat se všemi národy světa“. Dále uvádí: „Národnostní menšiny, které žijí s námi, jsou součástí maďarského politického společenství a tvoří součást státu“ a navrhuje se závazek „péče a ochrany [...] jazyků a kultur národnostních menšin v Maďarsku“. Tato perspektiva je skutečně evangelní a působí proti jisté tendenci, někdy odůvodňované jménem vlastních tradic a dokonce víry, uzavřít se do sebe.

V zakládajícím textu se v několika rozhodných slovech, která jsou proniknuta křesťanským duchem, také uvádí: „Pomoc potřebným a chudým prohlašujeme za povinnost“. Připomíná to pokračování dějin uherské svatosti, o nichž vyprávějí četná kultovní místa v hlavním městě: od prvního krále, který položil základy společného života, přecházíme ke knížeti, který pozvedl tuto stavbu k další čistotě. Je jí svatá Alžběta, jejíž svědectví dosáhlo všech zeměpisných šířek. Tato dcera vaší země zemřela ve věku čtyřiaadvaceti let poté, co se zřekla veškerého bohatství a vše rozdala chudým. V

nemocnici, kterou postavila, se až do konce věnovala péče o nemocné: je zářivým klenotem evangelia.

Vážení političtí představitelé, rád bych vám poděkoval za podporu charitativních a vzdělávacích aktivit, které jsou inspirovány těmito hodnotami a ve kterých se angažuje místní katolická komunita, jakož i za konkrétní podporu tolika zkušeným křesťanům ve světě, zejména v Sýrii a v Libanonu. Plodná spolupráce mezi státem a církví je plodná, ale aby takovou byla, musí chránit přiměřené rozdíly. Je důležité, aby na to pamatoval každý křesťan a zachovával evangelium jako výchozí bod, aby se držel svobodné a osvobozující Ježíšovy volby a nepodléhal jakémusi propojení s logikou moci.

Z tohoto hlediska je dobrá zdravá světskost, která neupadá do rozšířeného sekularismu, který se projevuje alergicky vůči každému posvátnému aspektu a poté se obětuje na oltářích zisku. Ti, kdo se hlásí ke křesťanství, doprovázení svědky víry, jsou především povoláni svědčit a kráčet se všemi, pěstovat humanismus inspirovaný evangeliem a zakořeněný ve dvou základních liniích: uznat se za milované děti Otce a milovat každého jako bratra.

V tomto smyslu zanechal svatý Štěpán svému synovi mimořádná slova bratrství, když řekl, že „zdobí zemi“, která tam přichází s různými jazyky a zvyky. Napsal, „země, která má jen jeden jazyk a jeden zvyk, je slabá a padlá. Proto doporučuji, abyste cizince přijímali s laskavostí a zachovávali si je v úctě, aby raději zůstali u vás než jinde“ (Napomenutí, VI). Je to téma, téma přijetí, které v našich časech vyvolává mnoho diskusí a je určitě složité.

Pro ty, kteří jsou křesťany, se však základní postoj nemůže lišit od toho, který vyjádřil svatý Štěpán, když se ho naučil od Ježíše, který se ztotožnil s cizincem, kterého je třeba přijmout (srov. Mt 25, 35). Je třeba myslet na Krista přítomného v tolika zoufalých bratřích a sestrách, kteří prchají před konflikty, chudobou a klimatickými změnami, a bez výmluv a odkladů tento problém řešit. Je to problém, který je třeba řešit společně, komunitně, také proto, že v kontextu, v němž žijeme, se důsledky dříve či později dotknou každého. Proto je naléhavé, abychom jako Evropa pracovali na bezpečných a legálních způsobech, na společných mechanismech tváří v tvář epochální výzvě, kterou nelze zastavit odmítáním, ale je třeba ji přijmout, abychom připravili budoucnost, která, pokud nebude společná, nebude. To vyzývá ty, kteří následují Ježíše a chtějí napodobovat příklad evangelních svědků, aby se postavili do první linie.

Nelze zmínit všechny velké vyznavače víry ze Svaté Panonie, ale rád bych zmínil alespoň svatého Ladislava a svatou Markétu a také některé slavné osobnosti minulého století, jako například kard. József Mindszenty, blahoslavení biskupové mučedníci Vilmos Apor a Zoltán Meszlényi a blahoslavený László Batthyány-Strattmann.

Spolu s tolika spravedlivými různých vyznání jsou otcí a matkami vaší vlasti. Chtěl bych jim svěřit budoucnost této země, která je mi tak vzácná. A když vám děkuji, že jste si vyslechli, o co jsem se chtěl podělit, - děkuji vám za vaši trpělivost -, ujišťuji vás o své blízkosti a o svých modlitbách za všechny Maďary, přičemž zvláště myslím na ty, kteří žijí mimo vlast, a na ty, které jsem v životě potkal a kteří mi udělali tolik dobrého. Jisten, áldd meg a magyart! [Bože, žehnej Maďarům!]

V pátečním odpoledni se papež František v katedrále sv. Štěpána setkal se zástupci maďarské církve – biskupy, kněžími latinského i byzantského obřadu, jáhny, zasvěcenými muži a ženami, seminaristy a pastoračními pracovníky. V katedrále sv. Štěpána se shromáždilo asi tisíc lidí, zatímco venku Petrova nástupce přivítaly další čtyři tisíce věřících. Papež rozvinul svou úvahu z motta apoštolské cesty: „Kristus je naše budoucnost“. Pouze za vědomí, že naše životy pevně tkví v Božích rukou, totiž můžeme pohlížet na převratné změny našeho světa a na krizi víry v západních společnostech, aniž bychom se oddali rezignaci. V opačném případě, jestliže zapomeneme na toto ústřední Kristovo postavení v dějinách, „se budeme před světem bránit výlučně lidskými nástroji, uzavřeme se do pohodlných a klidných náboženských oáz, anebo se naopak přizpůsobíme měňavému závanu zesvětštění, čímž naše křesťanství ztratí svou sílu“. František varoval (nejenom) maďarskou církev před dvojím pokušením – katastrofickým výkladem přítomnosti, který vše považuje za ztracené, oplakává někdejší hodnoty, a vede tak k poraženectví, a na druhé straně před naivní interpretací nynější doby, založené na zesvětštelém konformismu.

Vstřícnost otevřená proroctví

„Evangelium nás obdařuje novými očima a milostí rozlišování, abychom proti tomuto katastrofickému poraženectví a zesvětštelému konformismu zaujali vstřícný postoj, jímž vstoupíme do našeho času, avšak zároveň ducha proroctví. Jedná se tedy o vstřícnost otevřenou vůči proroctví.“

František tento přístup objasnil na přirovnání o fíkovníku, které Ježíš užívá v kontextu jeruzalémského chrámu (Mk 13, 28-29). Lidem, kteří vkládají jistotu do tohoto posvátného prostoru a jeho vznešené majestátnosti, Ježíš vysvětluje, že na této zemi nelze nic absolutizovat, neboť vše pomíjí, zároveň ale nechce nikoho deprimovat, a proto poukazuje na strom, očekávající příchod léta stejně jako křesťané čekají na příchod Syna člověka.

„Jsme tedy povoláni, abychom naši dobu s jejími změnami a výzvami přijali jako tento plodící strom, protože právě skrze toto všechno – jak říká evangelium – se Pán blíží. Jsme povoláni, abychom obdělávali tuto naši roční dobu, vykládali ji, zasévali do ní evangelium, prořezávali a odstraňovali suché větve, symbolizující zlo, abychom nesli

Tato vstřícnost spočívá v rozpoznávání Boží přítomnosti v realitě, ačkoli třeba zjevně není poznamenána křesťanstvím, a k jejímu výkladu ve světle evangelia. Na tento zásadní text papež ve své promluvě opakovaně upozorňoval a radil: „Nemrhejme tímto velkým pokladem a neřidme se jinými, podružnými prameny“.

„Také v této zemi, pokračoval František, se šíří sekularismus, který mnohdy ohrožuje celistvost a krásu rodiny, vystavuje mladé lidi materialismu a hedonismu, vyhrocuje debaty o nových tématech a výzvách, a nese s sebou pokušení neústupnosti a zatvrzelosti v bojovných pozicích. Tato realita je ovšem pro nás, křesťany, příležitostí, neboť podněcuje víru a otázku, nakolik veškerá tato problematika může vstoupit do dialogu s evangeliem. Benedikt XVI. v tomto ohledu prohlásil, že různé epochy sekularizace církvi napomáhají, protože zásadní měrou přispívají k jejímu očistění a vnitřní reformě. Sekularizace totiž vždy znamenala významné osvobození církve od zesvětštění“ (*Promluva Benedikta XVI. při setkání s katolíky, angažovanými v církvi a společnosti, Freiburg, 25. září 2011*).

Druhou část promluvy k maďarské církvi papež věnoval jejím vnitřním pastoračním problémům – v první řadě úbytku a pracovní přetíženosti kněží, což je okolnost společná mnoha evropským zemím. Vyzval ke společné odpovědnosti pastýřů a laiků, a to především v modlitbě, protože „odpovědi přicházejí od Pána, a nikoli ze světa, od svatostánku, nikoli z počítače“. Navrhl zahájení církevní reflexe o novém územním uspořádání farností a spolupráci mezi kněžími, katechety, pastoračními pracovníky a učiteli, ovšem stále s prioritním zřetelem ke hlásání evangelia. Dále vyzdvihl, že kvalitní pastorační práci se daří v prostředí, které se nedělí do frakcí a ideologických pozic.

„Pěkně prosím, to ne, prvotní pastorační je svědectví o společenství, protože Bůh je společenství a je přítomen tam, kde vládne bratrská láska. Překonejme lidská rozdělení, abychom společně pracovali na Pánově vinici.“

V závěru papež poukázal na činnou lásku, společnou všem maďarským svědkům víry – počínaje sv. Martinem, jehož dělba pláště je mnohem více než dobročinné gesto: je to obraz církve, k němuž máme směřovat, přes sv. Štěpána, který v převlečení roznášel chudým almužnu, až po oběti komunismu, bl. Jánoše Brennera, symbol slitovného milosrdenství a odpuštění, a kard. Mindszentyho, muže modlitby.

„Přinášet Boží útěchu do bolestných situací a nouze tohoto světa, být nablízku pronásledovaným křesťanům, migrantům hledajícím pohostinnost, lidem jiného etnického původu a všem potřebným: tím vším se cvičíme v prorocké vstřícnosti... Buďte vstřícní, dosvědčujte evangelijní proroctví, ale především buďte ženami a muži modlitby, protože na tom závisejí dějiny a budoucnost“.

Vybídl papež František maďarské katolíky. Po setkání s nimi a společné fotografii s maďarskými biskupy se papež odebral k odpočinku na apoštolskou nunciaturu v Budapešti.

/pokračování příště/

"Vita humiliavit - mors exaltavit"

JÓZSEF KARDINÁL MINDSZENTY,

OSTŘIHOMSKÝ ARCIBISKUP A MAĎARSKÝ PRIMAS,

SVĚDEK VÍRY A SVOBODY, ODSOUZENÝ A VĚZNĚNÝ KOMUNISTICKÝM REŽIMEM

„Když někdo prohlašuje a mnohokrát zdůrazňuje, že se rozešel s minulostí a že mluví upřímně, já nic takového pronášet nemusím, nepotřebuji se totiž rozcházet se svou minulostí. Díky Božímu milosrdenství jsem zůstal tím, čím jsem byl před vězením. Nepřestávám po léta se stejnou psychickou a fyzickou energií vyznávat své přesvědčení“, tato slova pronesl kardinál Mindszenty s nezlomnou jistotou v roce 1956 po demokratické revoluci, která mu otevřela brány komunistického žaláře.

Poprvé byl zatčen 20. března 1919, když vyučoval náboženství na gymnáziu v Zalaegerszegu. Sociálně demokratická vláda hraběte Michaela Karolyiho, vytvořená v říjnu 1918 se v březnu 1919 spojila s komunistickou stranou, založenou násilnickým Bélou Kunem, synem židovského notáře, tvrdého leninistického

ražení. Hlásal: „Dělníci nemají vlast“. Po pádu monarchie Karla I. vzešla z převratu Maďarská republika rad a Béla Kun¹ zavedl bolševický program: znárodnění bank a

---

¹ Už r. 1902 vstoupil do řad sociální demokracie a podílel se na její činnosti. Hned v r. 1914 byl povolán do armády, bojoval na východní frontě a r. 1916 upadl do ruského zajetí. Nacházel se v zajateckém táboře v Tomsku, když navázal kontakt s místním bolševiky a vstoupil do ruské sociální demokracie. V r. 1917 už jako významný bolševik působil jako redaktor časopisů v Tomsku. V lednu 1918 se objevuje v Petrohradu a pak v Moskvě. Už v březnu se mu podařilo zformovat maďarskou skupinu RKS(b), jejímž vedoucím se stal. Maďaři z řad vojenských zajatců byli verbováni do komunistických oddílů a vedle Lotyšů se stali jakousi gardou Říjnové revoluce. Podíleli se na všech akcích rudého teroru včetně zavraždění carské rodiny a vynikali i na podmínky Občanské války nevídanou krutostí. Béla Kun se zatím v polovině r. 1918 stal předsedou federace zahraničních skupin RKS(b) a v čele svých Maďarů se podílel na potlačení moskevského povstání levých eserů. Nato byl se skupinou věrných poslán na pomoc Východní frontě, kde se stal vojenským komisařem brigády. Tady si zasloužil důvěru soudruhů masovými popravami záložních důstojníků a civilních obyvatel podezřelých z podpory bílých.

Po skončení války se Kún ilegálně vrátil do Maďarska a v březnu 1919 vytvořil koaliční vládu komunistů a sociálních demokratů, která vyhlásila Maďarskou republiku rad. Stal se jejím lidovým komisařem zahraničních věcí a vojenství. Jak víme, rozšířil se tento podnik i na východní Slovensko, ale nakonec byl v létě 1919 likvidován zásahem rumunské armády a Béla Kun uprchl. Už v srpnu 1920 jej však můžeme znovu spatřit na frontách občanské války v Rusku, tentokrát jako člena RVR Jižního frontu. Tady se vyznamenal tím, že Wrangelovy důstojníky nejprve ujistil o beztrestnosti a když uvěřili a neutekli z Krymu, dal je pochyty a po tisících popravit. Aby bolševici ušetřili střelivo, svazovali je po několika a topili v moři. Počet mrtvých se odhaduje na 160 000. Kun přežil i revoluční výpravu do Německa, kde měl dokončit světovou revoluci a po návratu se stal jedním z neaktivnějších stalinistů. Jako zmocněnec pro práci v Komsomolu zajistil, že celé vesnice na Urale vstupovaly do této mládežnické organizace. Činily tak dobrovolně, neboť alternativu, kterou byla poprava, si nikdo zvolit nechtěl. Kromě krátké epizody v r. 1928, kdy byl Béla Kun vyslán do Vídně, se ze SSSR už do smrti nepohnul. Na konci

podniků, znárodnění půdy velkým hospodářům ve prospěch družstev, vytvoření ostrážité politické policie. Experiment byl natolik svéřepý a nepopulární, že padl po necelých 133 dnech, 1. srpna 1919, zásahem rumunské armády.

Po svém osvobození se Mindszenty věnoval náročnému bádání a historické dokumentaci. V roce 1934 vydal významné dílo „Život a doba biskupa veszprémského biskupa Bíró Martina“. V březnu 1944 bylo Maďarsko obsazeno hitlerovským vojskem. Mindszenty – jmenovaný před nedávnem biskupem, podstupuje druhé věznění. „Nikdo nemá právo nutit národ k sebevraždě. Kdo se ptá, jakým právem tato slova pronášíme, odpovídáme: jsme Maďaři!, žijeme a chceme nadále žít a sdílet osud našeho národa. Bůh, Svätý Štěpán, tisícileté zákony nám ukládají, abychom státním představitelům dávali pocíťovat náš vliv. Život a smrt už dnes není otázkou politickou, nýbrž otázkou morální“, napsal Mindszenty spolu se dvěma dalšími biskupy a arcioпатem z opatství Pannonhalma, Chrysostomem Kelemenem v memorandu adresovaném předsedovi rady ministrů, Szöllösimu.

V červnu 1944 byl Mindszenty zatčen a poslán do vězení s malými výtržníky, zločinci a kapsáři. Po přesunu do věznice v Kőhida se snažil slavit alespoň nedělní eucharistii: nebylo hostii, proto se používalo běžného chleba. Ve chvílích ticha bylo slyšet řev rozkazů a zněly popravčí salvy. Blížila se však Rudá armáda a o velikonocích překročila hranice Maďarska. Starosta svolal veřejné shromáždění, aby se osvoboditelům dostalo důstojného uvítání. Pozval i biskupa ze Székesfehérváru a Mindszentyho.

Jako osvobozený vězeň byl požádán, aby pronesl uvítací řeč. Prelát však odmítl s odůvodněním, že on nebyl osvobozen, nýbrž pouze opuštěn policisty na útěku, lze tedy očekávat, že se znovu octne v těžkostech.

O svátku Narození Panny Marie, 8. září 1945, mu arcibiskup z Kalocsa, předseda biskupské konference sdělil, že Svätý Otec si přeje, aby se Mindszenty stal pastýřem ostřihomské arcidiecéze, a tedy maďarským primasem. V prosinci jej pak s velkou vroucností přijal v Římě Pius XII.

V Maďarsku začalo nové otroctví vnucené novými vládci – Rusy. Na útoky, pomluvy a provokace proti své osobě odpovídal slovy Písma: „Přišli ti, co mne nenávidí; jsou silnější než já, zdolali mě; je to moc temnot“. V roce 1948, o svátku svatého Štěpána, byl Mindszenty zatčen a odveden do vyhlášené, strašlivé věznice na ulici Andrassy 60. Zabavili mu breviář, růženec, „Následování Krista“, medajlku Panny Marie, hodinky i Kodex církevního práva, který si bral sebou, aby se mohl bránit, protože neměl advokáta.

Formální obvinění znělo: velezrada, protože udržoval styky s Ottou von Habsburkem a americkou ambasádou, doslova „za účelem rozpoutání třetí světové války“.

Ve stavu naprostého fyzického vyčerpání, v polovědomí – vzhledem k drogám, které mu přidávali do jídla, byl podroben procesu, který trval tři dny. Domnělí primasovi komplici byli odsouzeni k trestům od šesti do patnácti let. Nad ním zazněl rozsudek: doživotí! Navíc odsouzení nebylo dovoleno se vyjádřit.

Na žaloby lidové komise a soudu musel odpovídat „ano“, „ne“. Rozsudek nabyl právní moci 14. srpna. S odsouzeným mohla promluvit jen matka, a to pod podmínkou, že se jejich rozhovor bude týkat pouze rodinných záležitostí. Dva týdny nato byla první

---

20. let kvůli nedůvěře vůči cizincům zastával méně významné funkce, ale konce se dočkal až ve třetí várce zatčených a popravených bolševiků. V říjnu r. 1938 byl zatčen, krutě vyslýchán a na konci listopadu zastřelen.

návštěva, přičemž počet návštěv se zastavil na počtu 3. K poslední došlo 25. září 1949. Kardinál byl zbaven taláru a uvržen do strohé cely. Jednou mu nečekaně přikázali, aby si oblékl kardinálský talár a vedli ho podzemím do nádherně upraveného sálu, v němž generál Gábor Péter, přijímal své spolupracovníky. V tomto teatrálním prostředí tehdy přijal „zástupce italského tisku“. Šlo o komunistického senátora Ottava Pastoreho, který přijel z Říma, „aby se přesvědčil, že je ještě na živu“, aby tak rozptýlil zvěsti, že „už byl deportován na Sibiř“.

Kruté vězení skončilo až v roce 1956, kdy se maďarský národ chopil zbraní, aby bojoval proti sovětské invazi. Primas pronesl 3. listopadu v parlamentu historický projev na obranu svobody, který byl přenášen do celé země. Byl skutečnou duší převratu, jeho nejvěrnějším hlasem a duchovní inspirací. Téhož večera zahájily v Budapešti sovětské ozbrojené síly palbu do lidí. Město bylo v plamenech. Všude tekla krev. Vládl teror. Premiér Imre Nagy, legálně zvolený v říjnu, byl sesazen a uvězněn. Následně pak byl v roce 1958 popraven. Primasa situace zastihla právě v parlamentu, ale podařilo se mu naštěstí odejít. Ve svých „Pamětech“, vydaných v roce 1975 v Německu, píše: „Okamžitě jsem se ptal, kde je nejbližší ambasáda. Kdo si mi řekl, že nejbližší je americká. Neváhali jsme a rychle se tam vypravili. Taláry jsme schovali pod kabáty a mezi dvěma řadami ruských obrněných transportérů došli až na náměstí Svobody a odtud na americkou ambasádu. Ministr Edward Wales mne srdečně přijal jako 'symbol svobody'. Asi po půlhodině dal prezident Eisenhower telegraficky schválení, aby byl primas přijat na ambasádu.“

10. července 1971 žádal papež Pavel VI. kardinála Mindszentyho, aby s ohledem na mezinárodní politiku opustil ambasádu. 28. září se Mindszenty vydal do Vídně a odtud, spolu s kardinálem Casarolim odletěl do Říma. U brány sv. Jana došlo k historickému objetí se Svatým Otcem. Pavel VI. si tehdy sundal svůj pektorál, pověsil ho na krk Mindszentymu a uvedl ho do svého paláce.

Po abdikaci na úřad arcibiskupa a primasa Maďarska, přesídlil do semináře „Pazmaneum“ ve Vídni, kde 6. května 1975 jako

režim konečně povolil jeho odchod ze země, usadil se v Rakousku a tam roku 1975

zemřel. Protože nemohl být pohřben ve vlasti, projevil před smrtí přání, aby byl pochován v Mariazell. Jeho náhrobek byl vlevo vpředu za milostným oltářem. Jeho tělo bylo možné přenést do Ostrihomské katedrály až po pádu komunizmu v roce 1991. Byl velkým ctitelem té, k níž se jeho národ utíkal jako k „Magna Domina Hungarorum“. Kaple po náhrobku kardinála Josefa Mindszentyho je stále obsypána květy, svíčkami a prapory v maďarských národních barvách: červené, zelené a bílé.

Nepřekvapuje, že den po jeho úmrtí papež Pavel VI. při generální audienci – 7. května 1975, začal svou promluvu připomínkou osobnosti kardinála Mindszentyho, kdy doslova řekl: „Kardinál Mindszenty je jedinečnou postavou kněze a pastýře! Horlivý ve víře, nezlomný v citech, neochvějný ve všem, co chápal jako povinnost a právo. Prozřetelnost mu dala žít jako jedné z předních postav jednoho z nejtěžších a nejsložitějších údobí tisícileté existence Církve v jeho vznešené zemi. Byl a zajisté i nadále zůstane znamením odporu, stejně jako byl předmětem úcty i násilných útoků, jednání, jež hluboce zasáhlo veřejné mínění a zvláště katolický svět, jednání, jež neušetřilo jeho posvěcenou osobu a jeho svobodu“.

Sám jednou papeži Pavlu VI. napsal: „Chci strávit zbytek svého života v Maďarsku, mezi svým milovaným lidem, aniž bych se zajímal o vnější okolnosti, které mne čekají. Pokud by to však nebylo možné – s ohledem na vášně, které se proti mně zvedají či z vyššího zájmu Církve, přijmu to asi jako nejtěžší kříž svého života. Jsem ochoten zřici se milované vlasti, abych v exilu pokračoval v životě modlitby a pokání. Tuto svou oběť skládám pokorně k nohám Vaší Svatosti, v přesvědčení, že ať se po člověku žádá jakkoli těžká oběť, je nepatrná, pokud jde o službu Bohu a jeho Církvi“.

U příležitosti 100. výročí narození, navštívil papež Jan Pavel II. hrob kardinála Mindszentyho a tehdy jeho život označil za „vzácné svědectví věrnosti Kristu, Církvi a lásky k vlasti. Jeho jméno a památka zůstanou navždy požehnáním“. Jak hluboce pravdivá jsou slova na jeho náhrobku: - **„Život ponížil - smrt povýšila“** ("Vita humiliavit - mors exaltavit").

ODESLANÉ PŘEDEPSANÉ ODVODY

MZDOVÝ FOND - DESÁTEK (*Arcibiskupství olomoucké*)

PUSTIMĚŘ: 4.900,- Kč

MZDOVÝ FOND - HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST (*Arcibiskupství olomoucké*)

PUSTIMĚŘ: 21.054,-Kč

POJISTNÝ FOND (*Arcibiskupství olomoucké*)

PUSTIMĚŘ: 800,-Kč; DRYVICE: 300,-Kč; PODIVICE: 300,-Kč; TOPOLANY: 400,-Kč

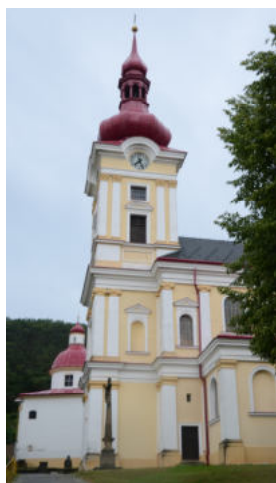

DAŇ Z NEMOVITOSTÍ (*Finanční úřad*)

PUSTIMĚŘ: 22.622,-Kč; DRYVICE: 5.160,-Kč; PODIVICE: 1.374,-Kč; TOPOLANY: 10.383,-Kč

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYVICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

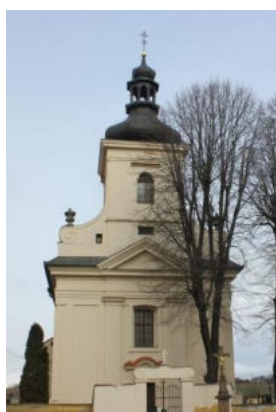
**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

SVŮJ DAR MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!

POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL: josef.benicek@seznam.cz

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA KAŽDÝ VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYVICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božimu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

***"Když jsem šel k Janu Pavlu II.,
vždy jsem musel mít připraveny
aspoň dva vtipy"***

**TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře**

I.

Rus a Eskymák si vyjedou spolu na medvěda, jdou tři hodiny a najedou medvěd! Rus vezme pušku, namíří, už-už chce vystřelit, ale Eskymák vykřikne: „Nestřílej, utíkejme!“ Běží tedy oba ze všech sil, medvěd za nimi. Když už jsou skoro doma, Eskymák se otočí a medvěda zastřelí. Rus se ptá: „Proč jsem ho nemohl zastřelit už předtím?“ Eskymák: „Museli bychom ho daleko tahat...“

II.

„Proč jdeš tak pozdě?“ ptá se otec syna. „Účastnil jsem se manifestace protialkoholického spolku.“ „Jsem na tebe hrdý, synu. A co jsi tam dělal?“ „Nesl jsem transparent: 'Mám degradovanou hlavu, protože otec je alkoholik!'“

III.

Sousedka se ptá: „Tondo, proč má tvůj táta oteklou hubu, bolí ho snad zuby?“ „Ale ne, jenom když se včera před večerí modlil Otčenáš a když byl u toho - 'Zbav nás od zlého', tož se podíval na mámu, a ta si toho všimla.“

IV.

Pepíček říká tatínkovi: „Tati, maminka je lepší řidička, než ty.“ „No, to bych ani neřekl...“ „Fakt, ty jsi tvrdil, že bys se zatáhnutou ruční brzdou neujel ani metr. A maminka ujela dvanáct kilometrů...!“

V.

Chodí syn po pokoji a hledá baterku. Přijde za ním otec a říká: „Prosím tě, co to sháníš?“ „Ale, hledám baterku.“ „A na co potřebuješ baterku?“ „Jdu na rande.“ „Na rande s baterkou, co je to za hloupost? Já, když jsem chodil na rande, žádnou jsem nepotřeboval.“ „Taky se podívej, co sis přivedl domů!“

VI.

Muž povídá svoji manželce: „Jdu koupit prase, uděláme jelita a klobásy.“ A vzápětí dá synovi pohlavek, až se posadí. Žena zděšeně zvolá: „Co ti udělal?“ A muž povídá: „Už ho vidím, výkuka, jak se tím cpe bez chleba!“

POŘAD BOHOSLUŽEB: 7. - 14. května 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 7. května	PUSTIMĚŘ: 8.00 na poděkování Pánu Bohu za 85 let života, s prosbou o další pomoc Panny Marie Svatohostýnské pro celou živou rodinu SMEJKALOVU, CIGÁNKOVU a MICHÁLKOVU		
	5. NEDELE VELIKONOČNÍ	DRYSICE 9.30	za živé a +členy SDH 4. okrsku a farniky padlé v I. a II. světové válce
		PODIVICE 11.00	za + Františka PIVODU, manželku, rodiče, dceru, syna, zetě a Boží požehnání pro živou rodinu
		TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
PONDĚLÍ 8. května	PANNA MARIA, PROSTŘEDNICE VŠECH MILOSTÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za členy modlitby Pompejské novény ve farnosti Pustiměř a jejich rodiny
ÚTERÝ 9. května	ÚTERÝ PO 5. NEDELI VELIKONOČNÍ	PODIVICE 8.00	za +Andělku a Petra ŠMEHLÍ- KOVY a Boží požehnání pro rodiny ŠMEHLÍKOVU a POSPÍŠILOVU
STŘEDA 10. května	SV. JAN Z AVILY, KNĚZ A UČITEL CÍRKVE	DRYSICE 18.00	za +P. Václava ŽÁKOVSKÉHO, rodiče a duše v očistci
ČTVRTEK 11. května	ČTVRTEK PO 5. NEDELI VELIKONOČNÍ	PODIVICE 8.00	za + Bohumila MARÁKA, manželku, syna a zetě
PÁTEK 12. května	SV. NEREUS A ACHILLEUS, SV. PANKRÁC, MUČEDNÍCI	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Annu JANSKOU, rodiče, manžela, snachu a Boží požehnání pro živou rodinu
SOBOTA 13. května	PANNA MARIA FATIMSKÁ	PODIVICE 8.00	za živou a +rodinu MADEJOVU, PICHLEROVU a duše v očistci
NEDELE 14. května	6. NEDELE VELIKONOČNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + rodinu ZBOŘILOVU, VŠETULOVU, POTĚŠILOVU s prosbou o Boží požehnání a dar zdraví pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za +Jiřího a Jana ADAMCOVY, živou a + rodinu ADAMCOVU a CÉZAROVU
		PODIVICE 11.00	za +rodiče KROMBHOLZOVY, + rodinu a duše v očistci
		TOPOLANY 18.00	za +Františka a Jozefu PANÁKOVY, zetě a rodiče z obou stran
	SVÁTEK MATEK		
	SBÍRKA NA PRONÁSLEDOVANÉ KŘESŤANY		
	SV. MATĚJ, APOŠTOL		

MÁJOVÁ POBOŽNOST

PUSTIMĚŘ: PONDĚLÍ, PÁTEK - 17.30

PODIVICE: STŘEDA, PÁTEK - 18.00

DRYSICE: STŘEDA - 17.30

TOPOLANY: NEDELE - 17.30

POŘAD BOHOSLUŽEB: 14. - 21. května 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 14. května	6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ SVÁTEK MATEK SBÍRKA NA PRONÁSLEDOVANÉ KŘESŤANY SV. MATĚJ, APOŠTOL	PUSTIMĚŘ 8.00	za + rodinu ZBOŘILOVU, VŠETULOVU, POTĚŠILOVU s prosbou o Boží požehnání a dar zdraví pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Jiřího a Jana ADAMCOVY, živou a + rodinu ADAMCOVU a CÉZAROVU
		PODIVICE 11.00	za + rodiče KROMBHOLZOVY, + rodinu a duše v očistci
		TOPOLANY 18.00	za + Františka a Jozefu PANÁKOVY, zetě a rodiče z obou stran
PONDĚLÍ 15. května	PONDĚLÍ PO 6. NEDĚLI VEL. SV. ISIDOR, ROLNÍK	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Jana SKALÍKA, živou a + rodinu a duše v očistci
ÚTERÝ 16. května	SV. JAN NEPOMUCKÝ, KNĚZ A MUČED., HL. PATRON ČECH	PODIVICE 8.00	za + Giovanniho kardinála COPPU, rodiče a bratra
STŘEDA 17. května	STŘEDA PO 6. NEDĚLI VELIKONOČNÍ	DRYSICE 18.00	za + syna Alexandra, Boží pomoc a ochranu pro živou rodinu
ČTVRTEK 18. května	ČTVRTEK PO 6. NEDĚLI VELIKONOČNÍ SV. JAN I., PAPEŽ	PODIVICE 8.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu BENÍČKOVU a BĚLÁNKOVU
PÁTEK 19. května	PÁTEK PO 6. NEDĚLI VELIKONOČNÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Jana STRATILA, manželku, zetě a Boží požehnání pro živou rodinu
SOBOTA 20. května	SV. KLEMENT MARIA HOFBAUER, KNĚZ	OLOMOUC 17.00	na poděkování trojjedinému Bohu za záchranu života
POUŤ ZA OBNOVU RODIN A ZA NOVÁ DUCHOVNÍ POVOLÁNÍ DĚKANÁTŮ PROSTĚJOV, VYŠKOV 15.00: ADORACE ♦ 15.45: SETKÁNÍ S ADMINISTRÁTOREM DIECÉZE ♦ 17.00: MŠE SVATÁ			
NEDĚLE 21. května	SLAVNOST NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Miroslava VÁVRU, syna, rodiče z obou stran a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Josefa CHYTILA, manželku, rodiče, sourozence a Boží požehnání pro živou rodinu
		PODIVICE 11.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní s prosbou o ochranu Panny Marie pro rodinu a přátele
		TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice

MÁJOVÁ POBOŽNOST

PUSTIMĚŘ: PONDĚLÍ, PÁTEK - 17.30

PODIVICE: STŘEDA, PÁTEK - 18.00

DRYSICE: STŘEDA - 17.30

TOPOLANY: NEDĚLE - 17.30